

Dabas lieguma “Burgas pļavas” dabas aizsardzības plāns

Dabas liegums atrodas Valkas rajona Valkas pagastā

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika posmam no 2006. gada līdz 2016. gadam

Izstrādātājs:

Latvijas Dabas fonds

Sadarbībā ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu
projekta LIFE04NAT/LV/000198

“Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” ietvaros

Dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja:

Liene Salmiņa

Rīga

2006

Plāna izstrādē iesaistītie eksperti

Lelde Eņģele, augu un biotopu eksperte

Mārtiņš Kalniņš, ūdens bezmugurkaulnieku un saldūdens biotopu eksperts

Nikolajs Savenkovs, tauriņu eksperts

Ainārs Auniņš, ornitologs

Aigars Indriksons, hidrologs

Baiba Strazdiņa, kartogrāfe

Plāna izstrādes uzraudzības grupa:

Izveidota ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācijas rīkojumu Nr. 13A

1. Guntis Bašķis, Valkas pagasta padomes priekšsēdētājs
2. Māris Sīka, Valkas pagasta zemes īpašnieku pārstāvis
3. Vasilijs Kolačs, Valkas pagasta zemes īpašnieku pārstāvis
4. Aldis Liepiņš, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta vecākais mežu eksperts
5. Pēteris Lapiņš, Valsts Vides dienesta Valmieras reģionālās pārvaldes vecākais inspectors
6. Gundega Freimane, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītāja
7. Ainārs Auniņš, Latvijas Dabas fonda reģionālais koordinators Austrumlatvijai LIFE-Daba projektā „Palieņu pļavu atjaunošana”
8. Zenta Špate, Ziemeļvidzemes RLP Zemes un ūdens resursu daļas vadītāja.

Saturs

Kopsavilkums	5
I Teritorijas apraksts	8
1.1. Normatīvo aktu normas, kuras tieši attiecas uz teritoriju	8
1.1.1. Latvijas Republikas normatīvie akti	8
1.1.2. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās saistības	14
1.1.3. Plāna saistība ar citiem biotopu, sugu aizsardzības plāniem, projektiem ..	15
1.2. Vispārēja informācija par teritoriju	17
1.2.1. Teritorijas atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas, platība	17
1.2.2. Zemes īpašuma formas un zemes lietošanas veidi lieguma teritorijā	17
1.2.3. Pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktā lieguma teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana	17
1.2.4. Esošais teritorijas zonējums	17
1.2.5. Valsts un pašvaldības institūciju funkcijas un atbildība lieguma teritorijā ..	20
1.2.6. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture	21
1.2.7. Teritorijas kultūrvēsturiskais raksturojums	22
1.2.8. Kartogrāfiskais materiāls par teritoriju	22
1.3. Teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums	22
1.3.1. Klimats	22
1.3.2. Ģeoloģija, ģeomorfoloģija	22
1.3.3. Hidroloģija	23
1.3.4. Augšnes	23
1.4. Teritorijas sociālās un ekonomiskās situācijas raksturojums	23
1.4.1. Iedzīvotāji	24
1.4.2. Teritorijas izmantošanas veidi	24
1.4.3. Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz teritoriju	24
2.1. Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori	25
2.2. Biotopi, to dabas aizsardzības un sociālekonomiskā vērtība un tos ietekmējošie faktori	25
2.2.1. Ūdeņi	25
2.2.2. Pļavas	26
2.2.3. Meži	28
2.2.4. Latvijā un Eiropas Savienībā aizsargājami biotopi	29
2.3. Sugas, to dabas aizsardzības un sociālekonomiskā vērtība un tās ietekmējošie faktori	29
2.3.1. Flora	29
2.3.2. Fauna	30
2.3.3. Latvijā īpaši aizsargājamās un starptautiskajās direktīvās un konvencijās minētās sugas	38
2.4. Teritorijas ainaviskais novērtējums	38
2.5. Teritorijas citas vērtības	38
2.6. Teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums, iesaistīto pušu intereses ..	39
III Teritorijas saglabāšanas mērķi	42
3.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālais jeb ilgtermiņa mērķis	42
3.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam (2006. - 2016.)	42
IV Apsaimniekošanas pasākumi	43
4.1. Apsaimniekošanas pasākumi	43
4.2. Priekšlikumi teritorijas funkcionālajam zonējumam	48
V Plāna ieviešana un atjaunošana	49
5.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti	49
5.2. Plāna atjaunošana	49

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas plavas", laika posmam 2006.-2016.

5.3. Nepieciešamie grozījumi teritorijas plānojumos	49
5.4. Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts	49
Literatūras saraksts	52
Pielikumi	54

Kopsavilkums

Dabas liegums "Burgas pļavas" (teritorijas kods 5326) 183 ha platībā izveidots 2004. gadā (MK noteikumi Nr. 266/ 08.04.2004) un atrodas Valkas rajona Valkas pagastā (1. att.). Lieguma izveidošanas galvenais mērķis ir saglabāt EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu 6450 Upju palieņu pļavas un Putnu direktīvas I pielikuma sugas ķikutu *Gallinago media* un griezi *Crex crex*. Dabas liegums atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Lielākā daļa dabas lieguma zemes (97 %) atrodas privāto personu īpašumā.

Dabas liegums iekļauts Natura 2000 vietu sarakstā gan pēc Biotopu direktīvas, gan Putnu direktīvas kritērijiem. Dabas lieguma robežas sakrīt ar Putniem nozīmīgās vietas "Burgas pļavas" (kods LV082) robežām.

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā veikta teritorijas bioloģisko vērtību inventarizācija, kā arī hidroloģiskā režīma un augsnes pētījumi.

Dabas liegumā satopami 4 Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi: 6450 Upju palieņu pļavas (157,1 ha), 6510 Mēreni mitras pļavas (2,8 ha), 6410 Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm (0,8 ha) un 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes (2,3 ha), kā arī sastopamas 2 Latvijā īpaši aizsargājamas augu sugas un 16 īpaši aizsargājamas putnu sugas, no kurām 15 ir Putnu direktīvas I pielikuma sugas.

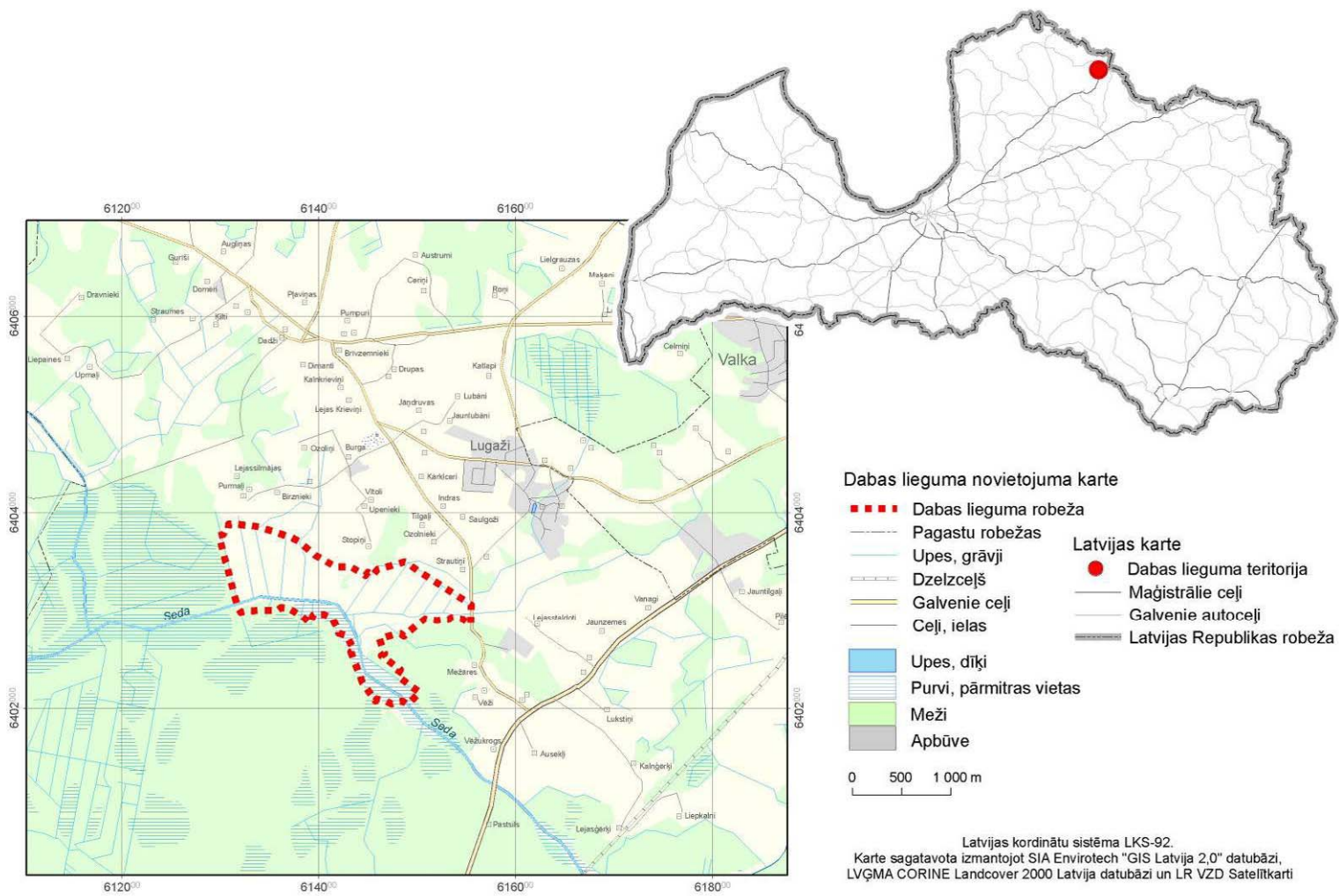
Dabas liegumam vislielākā nozīme ir upju palieņu pļavu un pļavās ligzdojošo putnu, īpaši griezes (liegumā ligzdo 15 – 25 pāri) un ķikuta (liegumā ligzdo 12 –18 pāri), saglabāšanā, un līdz ar to ir izvirzīts šāds teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķis: dabas liegumā dominē atklātas palieņu pļavas un pļavu īpašnieki ir ieinteresēti pļavu apsaimniekošanā. Lai to sasniegtu, izvirzīti vairāki īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam: 1) lieguma robežas ir atpazīstamas dabā un Valkas pagasta teritorijas plānojumā paredzētā dabas lieguma teritorijas izmantošana nodrošina dabas lieguma dabas vērtību saglabāšanos, 2) atklātas upju palieņu pļavas liegumā aizņem vismaz 151 ha un liegumā ligzdojošo īpaši aizsargājamo putnu sugu populācijas saglabājušās vismaz to patreizējā lielumā, 3) atjaunotas vismaz 20 ha aizaugušās upju palieņu pļavas, 4) samazināta meliorācijas grāvju ietekme uz dabas lieguma hidroloģiju, 5) iegūta informācija par pļavās ligzdojošo putnu populācijas skaitliskajām izmaiņām pēc apsaimniekošanas pasākumu veikšanas, kā arī par Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu un Putnu direktīvas I pielikuma sugu saglabāšanās stāvokli dabas liegumā, 6) zemes īpašnieki un sabiedrība ir informēti par lieguma dabas vērtībām un to saglabāšanai nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem un tiek izmantoti pieejamie atbalsta maksājumi (III nodaļa).

Dabas aizsardzības plānā kā prioritārie pasākumi palieņu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai paredzēti: krūmu izciršana, pirmreizējā pļaušana un tam sekojoša regulāra pļavu pļaušana vai noganīšana. LIFE Daba projekta "Palieņu pļavu atjaunošana" (2005. - 2008.) ietvaros liegumā atsākusies pļavu pļaušana, tiek izcirsti krūmi. Paredzēta arī lieguma teritorijas apzīmēšana ar informatīvajām zīmēm, dabas aizsardzības plāna saīsinātās versijas sagatavošana un bukleta par dabas liegumu "Burgas pļavas" izdošana, informatīvā stenda par liegumu uzstādīšana. Lai atjaunotu palieņu pļavu dabisko hidroloģisko režīmu, vēlams atsevišķu meliorācijas grāvju neuzturēšana un dambju izveidošana uz grāvjiem vai grāvju aizbēršana. Lai novērtētu apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti, paredzēta īpaši aizsargājamo ligzdojošo putnu uzskaitē, kā arī ūdens līmeņu un Sedas caurplūduma mērījumi. Ar plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem var iepazīties plāna IV nodaļā.

Lieguma teritorijai nav nepieciešams funkcionālais zonējums. Lieguma individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu projektā paredzēta zemes transformācijas iespēja biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un tūrisma infrastruktūras ierīkošanai, to rakstiski saskaņojot ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju, kā arī citas lieguma aizsardzībai un apsaimniekošanai nepieciešamas prasības (5.4. nodaļa).

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts projekta LIFE04NAT/LV/000198 "Paliēņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem" laikā sadarbībā ar GEF/UNDP projektu "Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā". Dabas aizsardzības plānu izstrādā Latvijas Dabas fonds, atbilstoši MK Noteikumiem Nr. 234 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”. Dabas aizsardzības plāna izstrādi vada un plānu rediģē Liene Salmiņa.

Darbu uzsākot, 2006. gada 13. aprīlī Valkas pagasta padomē tika organizēta informatīvā sanāksme, kurā piedalījās 13 cilvēki no dažādām projektā ieinteresētajām pusēm (I pielik.). Ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācijas rīkojumu tika izveidota plāna izstrādes uzraudzības grupa, tās pirmā sanāksme notika 22. augustā Valkas pagasta padomē. Sanāksmē uzraudzības grupa nolēma gatavot plānu sabiedriskajai apspriešanai (II pielik.). 17. novembrī notika dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas sanāksme, kurā piedalījās 15 interesenti (III pielik.). Dabas aizsardzības plāns ir saskaņots Valkas pagasta padomē. 2007. gada 19. janvārī notika pēdējā uzraudzības grupas sanāksme, kurā uzraudzības grupas dalībnieki apstiprināja plāna izstrādes pabeigšanu (IV).

1. attēls. Dabas lieguma "Burgas pļavas" novietojums

I Teritorijas apraksts

1.1. Normatīvo aktu normas, kuras tieši attiecas uz teritoriju

1.1.1. Latvijas Republikas normatīvie akti

1.1.1.1. Vispārējie un speciālie vides un dabas aizsardzību regulējošie tiesību akti

„**Vides aizsardzības likums**” (15.11.2006.) nosaka resursu ilgpējīgu izmantošanu, valsts pārvaldes institūciju un pašvaldību institūciju kompetenci vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, Latvijas Republikas iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi, LR iedzīvotāju pienākumus vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, sabiedrības tiesības saņemt informāciju par vidi un piedalīties ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā.

Latvijas Republikas likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993., grozījumi 30.10.1997., 28.02.2002., 12.12.2002., 20.11.2003., 15.09.2005.) definē aizsargājamo teritoriju kategorijas un nosaka nepieciešamību tām izstrādāt dabas aizsardzības plānus, individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus un nosaka Natura 2000 teritorijas valstī. Dabas liegums „Burgas pļavas” ir Natura 2000 teritorija.

Latvijas Republikas likums “Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” (1997.12.30, ar grozījumiem 24.05.2001) nosaka Biosfēras rezervāta robežas, vispārīgos noteikumus, funkcionālās zonas un Biosfēras rezervāta pārvaldi. Dabas liegums atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

“**Sugu un biotopu aizsardzības likums**”(16.03.2000., grozījumi 15.09.2005.) regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicina populāciju un biotopu saglabāšanu, kā arī regulē īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Likums nosaka valsts pārvaldes un institūciju kompetenci, un zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, kā arī nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.

Latvijas Republikas “Aizsargjoslu likums” (1997.03.11, ar grozījumiem: 21.02.2002; 19.06.2003., 22.06.2005.) nosaka aizsargjoslu veidus un aprobežojumus katrā no tiem. Gar **Sedu** nosakāma aizsargjosla ne mazāk kā **100 m platumā katrā krastā**. Nodrošinot aizsargjoslas gar upēm, samazinās barības vielu izskalošanās, saglabājas piekrastes joslas bioloģiskā daudzveidība. Aizsargjoslu robežas jāatzīmē zemes gabalu plānos un jāieraksta zemesgrāmatā šā likuma 60. un 62. pantā noteiktajā kārtībā. Ja nav izstrādāts teritorijas plānojums, vietējā pašvaldība nodrošina aizsargjoslu robežu noteikšanu, kā arī iesniedz šīs ziņas Valsts zemes dienestam aizsargjoslu iezīmēšanai zemes robežu plānos.

Gadījumā, kad vienā vietā pārklājas vairāku veidu aizsargjoslas, spēkā ir stingrākās prasības un lielākais minimālais platumš.

Latvijas Republikas likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998, groz. 30.05.2001., 19.06.2003., 26.02.2004., 15.09.2005) un 2004. gada 17. februārī pieņemtie Ministru kabineta Noteikumi Nr.87 “**Kārtība, kādā vērtējama ietekme uz vidi**”, kas precīzi reglamentē likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteikto prasību izpildes mehānismu paredz, ka Ietekmes uz vidi novērtējums jāveic, ja paredzētā darbība var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000 vietu).

Ministru Kabineta noteikumi Nr. 455 "**Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)**" (06.06.2006) nosaka procedūru ietekmes novērtējumam uz Natura 2000 teritorijām.

"Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"(MK noteikumi Nr. 415, 22.07.2003, ar grozījumiem 26.10.2004. MK noteikumi Nr. 898) nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izvietojuma kārtību. Līdz dabas lieguma "Burgas pļavas" individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu apstiprināšanai Ministru kabinetā, spēkā ir šie noteikumi attiecībā uz dabas liegumiem.

Likums "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās" (30.06.2005). Šis likums ir aktuāls galvenokārt privāto meža zemju īpašniekiem, jo paredz vai nu zemes maiņu vai vienreizēju kompensāciju par negūtajiem ienākumiem no mežsaimnieciskās darbības. Stājies spēkā 2006. gada 1. janvārī.

MK noteikumi Nr. 219 **„Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību"** (21.03.2006) nosaka atlīdzības apmēru un izmaksas kārtību. Attiecas tikai uz meža zemēm.

Dabas liegumā „Burgas pļavas” atrodas 2,2 ha meža zemes privātā īpašumā.

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (Nr. 353, 10.10.2000) nosaka Biosfēras rezervāta teritorijā atļautās un aizliegtās darbības. Tomēr, tā kā šie noteikumi pieņemti 2000. gadā, kad vēl nebija dibināts dabas liegums "Burgas pļavas", tad līdz dabas lieguma "Burgas pļavas" individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu apstiprināšanai Ministru kabinetā, spēkā ir **"Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"**.

"Noteikumi par dabas liegumiem"(MK noteikumi Nr.212., 15.06.1999., grozījumi 26.06.2001, 21.10.2003., 10.04.2004, 22.11.2005, 17.03.2006) nosaka dabas liegumu robežas un teritoriju aizsardzības statusu. Saskaņā ar Grozījumiem Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumos Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem" (Nr. 266/08.04.2004.) teritorijai "Burgas pļavas" piemērots dabas lieguma statuss 183 ha platībā.

"Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" (MK noteikumi Nr. 396, 14.11.2000, ar grozījumiem 27.07. 2004 not. nr.627) nosaka Latvijā apdraudētās, izzūdošās vai retās sugas, vai arī sugas, kuras apdzīvo specifiskus biotopus. Dabas liegumā "Burgas pļavas" atrodas 16 īpaši aizsargājamas dzīvnieku sugas un 2 īpaši aizsargājamas augu sugas.

"Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" (MK noteikumi Nr. 421, 05.12.2000, ar grozījumiem 25.01.2005, MK noteikumi Nr. 161, 25.01.2005, MK noteikumi Nr. 161) nosaka to biotopu sarakstu, kuri Latvijā ir reti un apdraudēti. Dabas liegumā "Burgas pļavas" atrodas 1 reti un aizsargājams biotopu veids –

Zilganās molīnijas *Molinia caerulea* pļavas kaļķainās, kūdrainās vai mālainās augsnēs (0,8 ha).

„**Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu**” (MK noteikumi Nr. 153, 21.02.2006.) nosaka Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu. Dabas liegumā „Burgas pļavas” Eiropas Savienības prioritārie biotopi nav sastopami.

“**Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi**” (MK noteikumi Nr.45, 30.01.2001, groz. 31.05.2005 MK not.nr. 378) definē mikrolieguma izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību un to aizsardzības nosacījumus, kā arī nosaka tās augu un dzīvnieku sugas, kurām veidojami mikroliegumi. Dabas liegumā atrodas 3 sugas un 1 biotopu veids, kuriem nepieciešamības gadījumā veidojami mikroliegumi.

“**Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu**” (MK noteikumi Nr.117, 13.03.2001) nosaka zaudējumu atlīdzināšanas kārtību un atlīdzības lielumu, ja ir iznīcināti vai bojāti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas.

MK noteikumi Nr. 385 (01.09.2001.) „**Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas nosacījumi un zemes transformācijas atļauju izsniegšanas kārtība**” nosaka, ka zemes transformācija ir aizliegta īpaši aizsargājamās biotopos.

MK noteikumi Nr. 619 (20.07.2004., groz. 16.08.2005, 07.02.2006.) „**Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamā zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamā zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas**” nosaka, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos zemes transformāciju nosaka vispārējie ĪADT aizsardzības un izmantošanas noteikumi vai teritorijas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

MK noteikumi Nr. 234 (31.03.2006) „**Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību**” nosaka dabas aizsardzības plānu izstrādes kārtību un saturu.

1.1.1.2. Citu nozaru normatīvie akti un plānošanas dokumenti

□ Meži

Latvijas Republikas Meža likums (24.02.2000, groz. 13.03.2003., 27.01.2005., 29.04.2005) nosaka mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas principus, mežu īpašnieku pienākumus.

MK noteikumi Nr.189 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” (08.05.2001., groz. 26.02.2002., 08.02.2005., 17.05.2005) nosaka vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā.

MK noteikumi Nr.370 “Kārtība, kādā aprēķināmi mežam nodarītie zaudējumi” (24.10.2000.) nosaka kārtību, kādā aprēķināmi mežam nodarītie zaudējumi, kuri radušies, pārkāpjot meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu prasības.

MK noteikumi Nr. 892 “Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs” (31.10.2006.) nosaka koku ciršanas kārtību meža zemēs, nosaka galvenās un kopšanas cirtes

kritērijus, slimību inficēto un kaitēkļu invadēto koku ciršanas kārtību, cirsmu izveidošanas kārtību un koku ciršanas kārtību ārkārtas situācijās.

MK noteikumi Nr. 217 "Par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtas situāciju izsludināšanu mežā" (01.06.2001., groz. 15.03.2005, MK not.nr. 187) nosaka meža aizsardzības pasākumus, to izpildes kārtību un termiņus, kā arī kārtību, kādā izsludināmas ārkārtas situācijas sakarā ar meža ugunsgrēku izplatīšanos, meža kaitēkļu savairošanos un slimību izplatīšanos masveidā.

- Tā kā daudzviet pļavu atjaunošanai nepieciešams izcirst ne tikai krūmus, bet arī kokus, zemes īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem ir saistoši MK noteikumi Nr. 717 "**Kārtība koku ciršanai ārpus meža zemes**" (29.08.2006.), kas izdoti saskaņā ar Meža likuma 8. panta pirmo daļu. Šie noteikumi nosaka, ka koku ciršana dabas liegumā "Burgas pļavas" ir jāsaskaņo ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju.

□ Lauksaimniecības zemes

Dabas liegumā atrodas lielas platības ar bioloģiski vērtīgiem zālājiem, tāpēc to apsaimniekošanai ļoti nozīmīga bija **Latvijas Lauku attīstības plāna** apstiprināšana 2004. gadā.

Latvijas Lauku attīstības plānā, ko izstrādājusi ZM ES atbalsta līdzfinansējuma saņemšanai no 2004.gada līdz 2006.gadam, kā prioritātes Latvijas lauku attīstībai izvirzītas lauku ekonomikas attīstība un bioloģiski daudzveidīgas lauku vides saglabāšana. Šo prioritāšu īstenošanai noteikti šādi atbalsta pasākumi: "Agrovide", "Mazāk labvēlīgie apvidi un apvidi ar ierobežojumiem vides aizsardzības nolūkā", "ES standartu sasniegšana", "Priekšlaicīgā pensionēšanās", "Atbalsts ražotāju grupām" un "Atbalsts daļēji naturālām saimniecībām". Plāns tiks īstenots no Eiropas Lauksaimniecības vadības un garantiju fonda (ELVGF) Garantiju daļas. No šī fonda laika periodā no 2004.gada līdz 2006.gadam Latvijai tiek piešķirts finansējums 328 miljoni eiro apmērā, kas ir 80 % no kopējām plāna izmaksām. Atlikušie 20 % tiek finansēti no Latvijas valsts budžeta. Būtiska Lauku attīstības plāna finansējuma priekšrocība ir tāda, ka lielākā daļa no maksājumiem neprasa projekta izstrādi, bet ir nepieciešams tikai pieteikums, kurā finansējuma saņēmējs apņemas ievērot konkrētā pasākuma nosacījumus. Tādējādi procedūra finansējuma saņemšanai ir krietni vienkāršāka un neprasa lielus ieguldījumus paša pieteikuma aizpildīšanā (<http://www.zm.gov.lv>).

Pasākums "Agrovide"

Apakšpasākums: Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos

Šī apakšpasākuma juridiskais pamats ir regulas (EC) Nr. 1257/1999 VI sadaļas 22. c) pants.

Apakšpasākuma mērķis

Uzturēt un aizsargāt sugām bagātākās zālāju ekosistēmas, veicinot videi draudzīgu metožu lietošanu lauksaimnieciskajā darbībā un vides aizsardzības (saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem) prasībām atbilstošu ekstensīvu saimniecisko darbību dabisko zālāju platībās.

Atbalstāmās aktivitātes

Zālāju uzturēšana videi draudzīgā veidā, īstenojot šādas aktivitātes:

- ekstensīva ganīšana;

- zālāju vēlā pļaušana.

Mērķa teritorijas

Apakšpasākums attiecas uz Latvijas Dabas Fonda noteiktajiem bioloģiski vērtīgajiem zālājiem (t.sk. upju palienēs).

Atbalsta saņēmēji

Atbalstu saskaņā ar šo pasākumu var saņemt fiziska vai juridiska persona, kas veic lauksaimniecisko darbību.

Atbalsta saņēmēja saistības

Pretendents var saņemt atbalstu, ja:

- visā saimniecībā tiek pielietota laba saimniekošanas prakse;
- saimniecības apsaimniekoto bioloģiski vērtīgo zālāju platība ir vismaz 1 ha, kuru veido lauki, kas ir ne mazāki par 0.3 ha;
- pretendents apņemas platībā, par kuru tiek uzņemtas saistības, saimniekot atbilstoši pasākuma noteikumiem piecus gadus, sākot no pirmā maksājuma apstiprināšanas gada;
- ekstenīvās ganīšanas gadījumā - jāgana no 0,65 līdz 0,74 dzīvnieku vienībām uz saimniecībā noganīto bioloģiski vērtīgo zālāju ha¹;

Atbalsta apjoms

Maksājums tiek veikts šādi:

Veicamās aktivitātes:	EUR/ha gadā
Ekstensīva ganīšana zālāju platībās	138
Vēlā pļaušana	138

Atbalsta maksājumu apjoma aprēķins ir balstīts uz negūto ienākumu daļu, papildu izmaksu aprēķinu 1 ha LIZ zālāju platībā un 20 % ieinteresētības likmi.

Ierobežojumi

Par attiecīgo platību atbalsta saņēmējs nevar pretendēt uz atbalstu pasākuma "Agrovide" apakšpasākumā „Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība” (<http://www.zm.gov.lv>).

Valkas pagasts ir iekļauts *Mazāk labvēlīgo apvidu sarakstā* (2. kategorija) (Latvijas lauku attīstības plāns, 2004).

Piesakoties atbalsta maksājumam *Mazāk labvēlīgie apvidi* (MLA), par katru lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru, kas tiek izmantots lauksaimniecībai, un kurā tiek piekopta labas lauksaimniecības prakse, zemes īpašnieks var saņemt atbalsta maksājumus.

Saskaņā ar EK regulas Nr.1257/99 16. pantu, par teritorijām, kurās ir īpaši aprobežojumi saimnieciskajai darbībai lauku vides kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nolūkā tiek piešķirts atbalsta maksājums – Apvidu ar ierobežojumiem vides aizsardzības nolūkā. Latvijā par AIVIN tiek klasificētas visas teritorijas, kurās lauksaimniecisko darbību ierobežo nacionālā likumdošana par īpaši

¹ Gadījumā, ja lopī nepieder atbalsta saņēmējam, starp atbalsta saņēmēju un lopu īpašnieku jānoslēdz rakstveida līgums.

aizsargājamām dabas teritorijām un atrodas Natura 2000 vietu sarakstā iesniegšanai Eiropas Komisijā un ir potenciālās Natura 2000 statusa ieguvējas. Tātad visiem zemju īpašniekiem, kuru lauksaimniecībā izmantojamās zemes atrodas dabas liegumā "Burgas pļavas", kas ir Natura 2000 teritorija, ir tiesības saņemt Apvidu ar ierobežojumiem vides aizsardzības nolūkā atbalstu (AIVIN).

MK noteikumi Nr. 221 (21.03.2006.) „**Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai**” un MK noteikumi Nr. 1002 (30.10.2004) „**Kārtība, kādā ieviešams programmdokuments „Latvijas Lauku attīstības plāns Lauku attīstības programmas īstenošanai 2004. – 2006. gadam”**” izvirza nosacījumus, kas zemes īpašniekiem jāpilda, ja viņi vēlas pretendēt uz atbalsta maksājumiem lauksaimniecības zemēs, kas nosaka, ka visā saimniecībā jāpielieto laba saimniekošanas prakse, cita starpā tas ietver arī meliorācijas sistēmu uzturēšanu darba kārtībā. Augstāk minētajos noteikumos ietvertie nosacījumi neveicina dabas vērtību saglabāšanu palieņu pļavās.

□ **Teritoriju plānojumi, īpašums**

Dabas liegums atrodas Valkas rajona Valkas pagastā. “**Noteikumi par teritorijas plānojumiem**” (MK noteikumi Nr. 423, 05.12.2000., grozījumi 31.07.2001.) nosaka pagasta teritorijas plānojuma izstrādāšanas, saskaņošanas, spēkā stāšanās, apturēšanas, grozīšanas, sabiedriskās apspriešanas un ievērošanas pārraudzības kārtību, kā arī nacionālā līmeņa teritorijas attīstības plāna saistošās daļas.

Dabas lieguma "Burgas pļavas" dabas aizsardzības plāns ir rekomendējošs Valkas pagasta teritorijas plānojumam.

“**Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi**” (MK noteikumi Nr. 883, 19.10.2004.) nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma un detālplānojuma sastāvdaļas, to sagatavošanas, sabiedriskās apspriešanas, spēkā stāšanās, likumības izvērtēšanas, ievērošanas pārraudzības un darbības apturēšanas kārtību, kā arī vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozīšanas kārtību. Šo noteikumu 27.8. punkts nosaka, ka izstrādājot teritorijas plānojumu, ir jāņem vērā īpaši aizsargājamo dabas un kultūrvēsturisko teritoriju, kultūras pieminekļu aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānus.

LR likums „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību” (21.06.1991.) nosaka zemes lietotāju tiesības un regulē zemes lietošanas un zemes ierīcības pamatnoteikumus.

□ **Tūrisms, zvejniecība un makšķerēšana**

Latvijas Republikas „Tūrisma likums” (17.09.1998., ar 2003. gada 27. februāra grozījumiem) nosaka kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības) darbojas tūrisma jomā, kā arī aizsargā tūristu intereses. Likums definē, ka dabas tūrisms ir tūrisma veids ar mērķi izzināt dabu, apskatīt raksturīgās ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos.

“**Makšķerēšanas noteikumi**” (MK noteikumi Nr. 21, 10.01.2006.) nosaka kārtību, kādā fiziskās personas var nodarboties ar amatierzveju — makšķerēšanu, kā arī ar zemūdens medībām, vēžu un citu ūdens bezmugurkaulnieku ieguvi rekreācijas vai sporta nolūkā ar šajos noteikumos atļautiem makšķerēšanas rīkiem Latvijas Republikas ūdeņos. Šo

noteikumu 9. punkts nosaka, ka maksšķerniekiem ir tiesības brīvi izmantot tauvas joslu - gar privāto ūdeņu krastiem – 4 m, gar pārējo ūdeņu krastiem – 10 m. Savukārt 7. punkts nosaka, ka maksšķerēšana īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ūdeņos notiek saskaņā ar šiem noteikumiem un attiecīgo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

□ **Medības**

"Medību likums" (08.07.2003.) nosaka medību saimniecības pamatnoteikumus Latvijas Republikā. Nosaka arī medību un medību saimniecības organizēšanu dzīvnieku skaita regulēšanas nolūkos īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

"Medību noteikumi" (MK noteikumi Nr. 760, 23.12.2003., grozījumi Nr. 162, 23.03.2004.) nosaka medijamo dzīvnieku sugas, to medību termiņus, kā arī gadījumus, kādos iespējamas medības ārpus medību termiņiem. *"2. Medības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās nosaka šie noteikumi, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, attiecīgo teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un citi medības reglamentējošie normatīvie akti."*

○ **Citi**

"Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi". (MK noteikumi Nr. 272, 08.04.2004). Šie noteikumi nosaka prasības, kādas zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāievēro valsts, valsts nozīmes, pašvaldības, koplietošanas vai viena īpašuma meliorācijas sistēmu izmantošanā, kopšanā un saglabāšanā.

Dabas liegumā atrodas koplietošanas un viena saimnieka ūdensnoteka, kā arī vaļējie grāvji. Novadgrāvji Nr-1 un Nr-3 uzņem ūdeņus no sekojošiem meliorācijas objektiem: Burgas pļavas, Burgas, Krieviņi, Lugažu pļavas, Vēžkrogs un Roņi, un novada ūdeņus Sedā. Meliorācijas objektu realizācijas laiks – 1957., 1965., 1958. un 1986. gadi.

Saskaņā ar Labas saimniekošanas prakses nosacījumiem, meliorācijas sistēmas jāuztur darba kārtībā, kas pēc būtības ir pretrunā ar dabas vērtību saglabāšanai nepieciešamajiem nosacījumiem palieņu pļavās.

1.1.2. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās saistības

Eiropas Padomes direktīva 79/409/ EEC "Par savvaļas putnu aizsardzību" (02.04.1979.) nosaka savvaļas putnu sugu aizsardzības, saglabāšanas un kontroles nepieciešamību, kā arī izmantošanas noteikumus. Dabas liegums ir viena no īpaši aizsargājamām teritorijām, kuras Latvija izdalīja, lai izpildītu Putnu direktīvas prasības (*SPA, Special Protection Areas*), un kura kopā ar citām īpaši aizsargājamām teritorijām (*SCI, Sites of Conservation interest*), ko nosaka pēc Biotopu direktīvas kritērijiem, veido Natura 2000 teritoriju tīklu. Dabas liegums ir sevišķi nozīmīgs Putnu direktīvas I pielikuma sugas ķikutu *Gallinago media* un griezes *Crex crex* saglabāšanai.

Eiropas Padomes Direktīva "Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku sugu aizsardzību" (92/43/EEC). Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. Direktīva paredz, ka katrai dalībvalstij ir jānodala "īpašās saglabājamās teritorijas" (*Sites of Conservation Interest* jeb *SCI*) šīs Direktīvas I pielikumā iekļauto biotopu un II pielikumā iekļauto sugu aizsardzības nodrošināšanai. Kopā ar teritorijām, kas izveidotas saskaņā ar direktīvu 79/409/EEC (sk. iepriekš), tās veido *NATURA 2000*

aizsargājamo dabas teritoriju tīklu, kam jānodrošina direktīvu pielikumos minēto sugu, to dzīvotņu un biotopu adekvātu aizsardzību. Dabas liegums ir nozīmīgs galvenokārt tāda Biotopu direktīvas I pielikuma biotopa kā 6450 Upju palieņu pļavas saglabāšanā. Dabas liegumā atrodas vēl 3 EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi.

Direktīva nosaka, ka dalībvalstīm jāsniedz informācija Eiropas Komisijai vienu reizi sešos gados par ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu stāvokli gan Natura 2000 teritorijās, gan valstī kopumā.

Dabas liegums "Burgas pļavas" ir nodalīts kā Natura 2000 teritorija gan saskaņā ar Putnu direktīvas prasībām, gan Biotopu direktīvas prasībām.

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu (Bernes konvencija), pieņemta 16.09.1970. nosaka nepieciešamību saglabāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, kā arī nosaka īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas un aizliegtos nonāvēšanas, gūstīšanas un citāda veida izmantošanas līdzekļus un paņēmienus.

Vašingtonas konvencija par Starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām – CITES konvencija (pieņemta 1973. gadā, ratificēta 17.12.1996.) nosaka sugu sarakstu, kuru eksporta, importa vai ieviešanas no jūras gadījumā jāsaņem atļauja Dabas aizsardzības pārvaldē.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību (pieņemta 05.06.1992., ratificēta 08.09.1995.) nosaka bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nepieciešamību un ilgtspējīgas dzīvās dabas izmantošanas koncepciju.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvencija (26.04.2002) par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem. Orhūsas konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

1.1.3. Plāna saistība ar citiem biotopu, sugu aizsardzības plāniem, projektiem

Sugu aizsardzības plāni

Viena no mērķa sugām dabas liegumā ir ķikuts. Saskaņā ar **Nacionālo ķikuta aizsardzības pasākumu plānu** (Auniņš 1999), kas sakrīt ar EK Putnu direktīvas prasībām, 2004. gadā izveidots jauns dabas liegums sugas aizsardzības nodrošināšanai – "Burgas pļavas".

Nacionālais ķikuta aizsardzības pasākumu plāns (Auniņš 1999) paredz sekojošas darbības, kas tiks īstenotas projekta LIFE04NAT/LV/000198 "Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem" gaitā:

- 1) finansiāls atbalsts pļavu apsaimniekošanas uzsākšanai, ko turpinātu zemes īpašnieki, piesakoties uz atbalsta saņemšanu Lauku attīstības plāna pasākuma "Agrovīde" apakšpasākumam "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos";
- 2) sabiedrības informēšana un izglītošana. Ķikuts ārpus speciālistu aprindām ir nepazīstama suga, tādēļ jāpanāk šīs sugas un tās specifisko ekoloģisko prasību atpazīstamība pļavu īpašnieku un apsaimniekotāju vidū. Projekta gaitā paredzētas gan informatīvās sanāksmes, piedalīšanās TV raidījumos par dabas aizsardzību, rakstu ievietošana plašsaziņu līdzekļos, kā arī bukletu izdošana;
- 3) dabas aizsardzības plāna izstrāde.

Starptautiskais ķikutu aizsardzības pasākumu plāns (Kālās 2002) paredz:

- 1) ar atbilstošu apsaimniekošanas pasākumu palīdzību saglabāt vai uzlabot ķikutam piemērotā biotopa kvalitāti un daudzumu;
- 2) izstrādāt atbilstošu apsaimniekošanas sistēmu aizsargājamajās teritorijās, kas izveidotas ķikuta vai palieņu pļavu aizsardzībai, izstrādājot tām dabas aizsardzības plānus. Apsaimniekošanas darbībām jābūt sabalansētām ar kopējiem teritorijas aizsardzības mērķiem, kur ķikuts ir viens no vairākiem funkcionālas sistēmas elementiem;
- 3) uzlabot sugas aizsardzības statusu nodrošinot atbilstošu aizsardzības režīmu ķikutam starptautiski nozīmīgajās teritorijās;
- 4) izvērtēt biotopa atjaunošanas iespējas.

Augstāk minētie pasākumi tika realizēti jau 2004. gadā, kad tika izveidots dabas liegums "Burgas pļavas", kā arī patreiz, realizējot projektu "Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem".

Dabas aizsardzības plāna izstrāde un projektā LIFE04NAT/LV/000198 "Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem" paredzētās aktivitātes notiek saskaņā arī ar **Griezes aizsardzības pasākumu plānu** (Keišs 1999), kas sakrīt ar EP Putnu direktīvas prasībām.

Citi projekti

Dabas aizsardzības plāns ir saistīts ar:

- TValmieras rajona teritorijas plānojumu;
- projektu "Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā" (2004-2008) (UNDP/GEF);
- Valmieras rajona attīstības programmu un teritorijas plānojumu;

Augstāk minēto dokumentu un projektu jautājumi, kas saistīti ar dabas lieguma "Burgas pļavas" dabas aizsardzības plāna izstrādi, tiks atspoguļoti atbilstošajās dabas aizsardzības plāna nodaļās. Uzskaitīti tikai lielākie projekti.

1.2. Vispārēja informācija par teritoriju

1.2.1. Teritorijas atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas, platība

Dabas liegums "Burgas pļavas" atrodas Latvijas ziemeļu daļā, pēc Latvijas Republikas administratīvā iedalījuma Valkas rajona Valkas pagastā (1.att.).

Lieguma platība ir 183 ha un tas aizņem apmēram 2 km garu un līdz 1 km platu Sedas palienes posmu pie Lugažiem.

Liegums ietver Sedas upes posmu un meliorētas pļavas, krūmājus un atsevišķus meža pudurus abos upes krastos.

No rietumiem, dienvidiem un austrumiem liegumu ietver vienlaidu meža masīvs, uz ziemeļiem no lieguma atrodas lauksaimniecības zemes un viensētas. Gar Sedu arī ārpus lieguma turpinās aizaugošu palienes pļavu josla.

Tuvākā apdzīvotā vieta Lugaži atrodas 2 km uz ziemeļaustrumiem no lieguma, Valka atrodas apmēram 5 km uz ziemeļaustrumiem no lieguma.

Lieguma vidējā koordināta Latvijas Koordinātu Sistēmā (LKS 92): X 614203, Y 403120.

1.2.2. Zemes īpašuma formas un zemes lietošanas veidi lieguma teritorijā

Dabas liegumā "Burgas pļavas" ir 31 zemes īpašuma (kadastra) vienība. Lielākā daļa dabas lieguma zemes (177 ha jeb 96,7 %) atrodas fizisko personu privātīpašumā, 6 ha jeb 3,3 % - juridisko personu un valsts īpašumā (2. , 5. pielik.). Tā kā īpašumi tiek pārdoti un pirkti, zemes īpašuma veidu proporcijas dabas liegumā var mainīties.

Saskaņā ar zemes eksplikāciju, dabas liegumā lielāko daļu aizņem lauksaimniecības zemes (89,7 %), nedaudz ir arī ūdeņu (Sedas upe, meliorācijas grāvji), mazāk mežu (2,2 ha). 16,7 ha klasificēti kā zāļu purvs.

1.2.3. Pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktā lieguma teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana

Valkas pagasta teritorijas plānojums tiek izstrādāts 2006. gadā, tajā lieguma teritorija būs parādīta kā dabas pamatnes teritorija.

1.2.4. Esošais teritorijas zonējums

Līdz dabas aizsardzības plāna izstrādei 2006. gadā dabas liegumam nav funkcionālā zonējuma. Liegums atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā (4. att.).

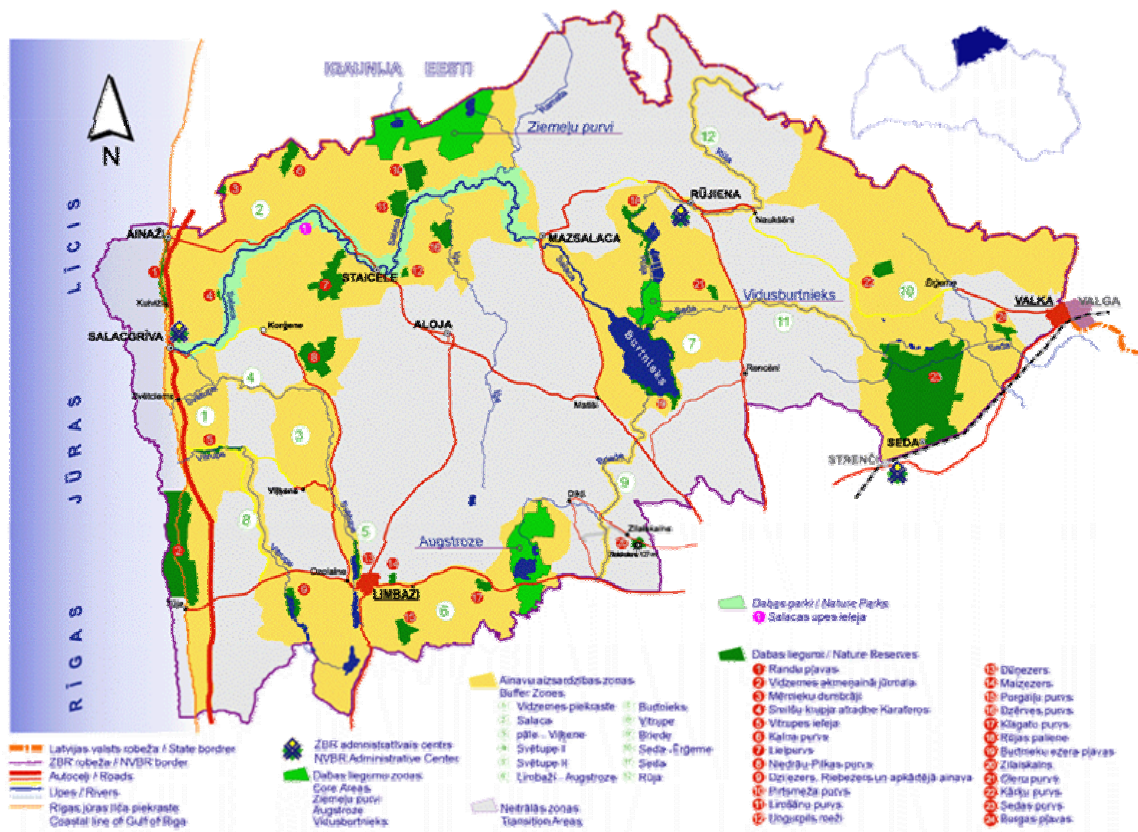
2. attēls. Armijas štāba Ģeodēzijas - Topogrāfijas daļas Latvijas topogrāfiskā kartē mērogā 1:75 000
Izdota 1927. gadā. Sagatavota pēc 1907.g. uzņēmuma.

**3. attēls. PSRS Armijas ģenerālštāba topogrāfiskā karte mērogā 1:10 000
1963. g. koordinātu sistēmā**

Izmantotas karšu lapas ar numuriem

c-54-025-4-2-2c, c-54-025-4-2-4c, c-54-025-4-4-2c, c-54-026-3-1-3c, c-54-026-3-3-1c

4. attēls. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta zonējums (<http://biosfera.gov.lv>)

1.2.5. Valsts un pašvaldības institūciju funkcijas un atbildība lieguma teritorijā

Par dabas lieguma “Burgas pļavas” apsaimniekošanu atbildīgs ir zemes īpašnieks vai lietotājs². Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (07.04.1993, ar pēdējiem grozījumiem 20.11.2003) dabas lieguma “Burgas pļavas” pārvaldi realizē Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts (ZBR) izveidots atbilstoši 1997.g. 11.decembra Saeimas apstiprinātajam likumam "Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu", piešķirot starptautiskajai aizsargājamo teritoriju klasifikācijai atbilstošu nosaukumu 1990.gadā izveidotajam Ziemeļvidzemes reģionālajam dabas aizsardzības kompleksam (Latvijas PSR Ministru Padomes 1990.gada lēmums Nr. 75 "Par Ziemeļvidzemes reģionālā dabas aizsardzības kompleksa izveidošanu un pasākumiem biosfēras rezervāta organizēšanā). 1997.gada 15.decembrī ZBR atzīts par starptautiskas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju UNESCO programmas MaB ietvaros. ZBR ir astoņi darbinieki. Administratīvais centrs atrodas Salacgrīvā. ZBR pārvaldi realizē biosfēras rezervāta administrācija, kura ir valsts iestāde Vides ministrijas pārraudzībā. Tās darbības koordinēšanai un vietējo pašvaldību, kā arī citu interešu grupu iesaistīšanai ir izveidota ZBR konsultatīvā padome. Tās sastāvā ietilpst valsts iestāžu, pašvaldību un nevalstisko organizāciju pārstāvji.

Dabas aizsardzības pārvalde pārrauga dabas aizsardzības plāna izstrādi un veicina tā ieviešanu, teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādi pēc dabas aizsardzības plāna izstrādes veic Vides ministrijas Dabas aizsardzības departaments.

² LR likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” – 24. pants

Dabas lieguma aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanas kontroli veic Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts un Valmieras reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļa. Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības Valkas mežniecība uzrauga meža apsaimniekošanas atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Dabas lieguma "Burgas pļavas" esošo privāto zemes īpašumu apsaimniekošanu un pārvaldi veic zemes īpašnieki un lietotāji, saskaņā ar attiecīgajiem normatīvajiem aktiem.

Liegumā ir tikai daži privātie ceļi, par to uzturēšanu atbild zemes īpašnieki.

Zemju īpašnieki vai tiesiskie valdītāji nodrošina meliorācijas sistēmas uzturēšanu (grāvju apauguma novākšana, grāvju un drenu aku tīrīšana u.c.), kā arī atsevišķu novadgrāvju un drenu izplūdes vietu uzturēšanu pārējā lieguma teritorijā atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 272., 08.08.2004. "Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi".

Likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 32¹. pants nosaka, ka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju monitoringu organizē un koordinē Latvijas Vides aģentūra un no 2005. gada Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra.

Teritorijas lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kā arī meliorācijas sistēmas atrodas Ziemeļvidzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes pārraudzībā.

1.2.6. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture

Vēsturiskā teritorijas izmantošana.

Lieguma teritorija izsenis izmantota kā pļavas. Spriežot pēc 1927. gadā izdotās topogrāfiskās kartes (2. att.), Sedas un Rikandas satekā atradušās ļoti plašas slapjas pļavas. Tajā laikā šo upju palienes tikpat kā nav bijušas meliorētas (kartē redzami tikai divi grāvji, kas Sedā ieplūst no austrumiem un ziemeļaustrumiem un grāvis, kas kreisajā krastā savieno Sedas loku.

Meliorācija, kas būtiski ietekmējusi pašreizējā lieguma teritoriju un tā apkārtni veikta 1950.-1986. gados: pārrakta un iztaisnota Sedas gultne, izveidotas meliorācijas grāvju sistēmas abos Sedas krastos, pārrakta un iztaisnota arī Rikanda.

Meliorētā Sedas paliene izmantota kā pļavas.

Teritorijas apsaimniekošana samazinājusies 1990-ajos gados. Pļavas pakāpeniski aizaugušas, gar meliorācijas grāvjiem izveidojušās blīvas krūmu joslas.

LIFE Daba projekta "Palieņu pļavu atjaunošana" ietvaros (2005. - 2008.) atsākusies pļavu pļaušana, tiek izcirsti krūmi.

Teritorijas aizsardzības vēsture. Pašreizējā dabas lieguma "Burgas pļavas" teritorijai valsts nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas statuss ir kopš 1990. gada, kad tika izveidots Ziemeļvidzemes reģionālais dabas aizsardzības komplekss. No 1997. gada līdz lieguma nodibināšanai, teritorija atradās Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

Teritorija apsekota projekta "Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu" ietvaros (EMERALD 2003). Ņemot vērā nozīmīgās platībās konstatētos Eiropas Savienības aizsargājamās pļavu biotopus, teritorijas ainavas un biotopu dabiskumu un piemērotību ķikutam un citiem pļavu putniem, kā arī teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas nepieciešamību, tika ierosināts izveidot dabas liegumu. Dabas lieguma "Burgas pļavas" robežas un platība (183 ha) apstiprināta ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 266, 08.04.2004. Ar vides ministra 2004. gada 13. aprīļa rīkojumu Nr. 102 teritorija apstiprināta par potenciālo NATURA 2000 vietu.

"Burgas pļavas" (kods LV082) ir Eiropas Savienības nozīmes putniem nozīmīga vieta (Račinskis 2004). Robežas gandrīz 100% apmērā sakrīt ar dabas lieguma „Burgas pļavas” robežām.

Izpēte. Teritorija apsekota galvenokārt kopš 2000. gada notiekošo projektu ietvaros (Pļavu projekts 2002, EMERALD 2003), vairāk ziņu ir par ornitoloģiskiem pētījumiem (Račinskis, Stīpniece 2000). Uz plāna izstrādes uzsākšanas laiku nav informācijas par dabas lieguma bezmugurkaulniekiem.

Monitorings.

LIFE Daba projekta „Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” ietvaros notiek pļavās ligzdojošo putnu uzskaites no 2005. -2008. gadam.

Dabas liegumā nenotiek valsts nozīmes monitorings.

1.2.7. Teritorijas kultūrvēsturiskais raksturojums

Nav informācijas par to, ka teritorija būtu ar kultūrvēsturisku nozīmi.

1.2.8. Kartogrāfiskais materiāls par teritoriju.

Dabas plāna sagatavošanā tika izmantoti ortofoto, topogrāfiskās kartes un zemes kadastra karte (1. tab.).

1. tabula

Plāna izstrādē izmantotais kartogrāfiskais materiāls

Nr. p.k.	kartes veids	mērogs	gads
1.	Ortofotokartes	1:10 000	1998
2.	PSRS Ģenerālštāba topogrāfiskā karte	1:50 000	1982
3.	LR VZD Satelītkarte (5411 Valka)	1: 50 000	2003
4.	Topogrāfiskās kartes (53 Valka)	1: 75 000	1927
5.	Zemes kadastra karte, VZD	1: 10 000	2004
6.	Privāto mežu daļplāni	1: 10 000	2002., 2001.(atkarībā no īpašuma)

1.3. Teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums

1.3.1. Klimats

Dabas liegums atrodas Vidzemes Centrālās augstienes klimatiskajā rajonā. Tas ir vismitrākais un aukstākais klimatiskais rajons Latvijā. Bezsala periods 125 – 130 dienas, visbargākā ziema (Kalniņa 1995). Klimats mēreni vēss, vidēji un stipri mitrs. Gada vidējā temperatūra 5,0 – 5,2 °C, februāra vidējā temperatūra -6,5 °C, jūlija vidējā temperatūra 17 °C. Nokrišņi 700 – 650 mm gadā. Pastāvīga sniega sega parasti izveidojas decembra vidū, nokūst marta beigās, sniega segas biezums vidēji 24 cm (Zelčs 1994).

1.3.2. Ģeoloģija, ģeomorfoloģija

Atbilstoši Latvijas ģeomorfoloģiskajai rajonēšanai, liegums atrodas Ziemeļvidzemes zemienes Sedas līdzenumā (Āboltiņš, Zelčs 1995), kura reljefs

veidojies galvenokārt leduslaikmeta beigu posmā, Smiltenes un Strenču lokālā sprostezera un ledāja kušanas straumju ūdeņiem pārskalojot un valdošajiem rietumu vējiem pārpūšot Ziemeļvidzemes ledāja mēles aktīvā ledus atstātās reljefa formas un nogulumus (Zelčs 1998).

Sedas līdzenuma pamatiežu virsu veido vidusdevona Burtnieku svītas smilšakmeņi aleirolīti un māli (Krūmiņš, Brangulis 1998).

Pamatiežus klāj 10 – 20 m (Valkas apraktajā ielejā līdz 84 m) biezi kvartāra nogulumi (Zelčs 1998). Lieguma teritorijai un tā apkārtnē raksturīgi purvu nogulumi (kūdra) un limnoglaciālie nogulumi – smilts, aleirīts, māli (Juškevičs, Krūmiņš 1998).

Savukārt pēc Latvijas fiziogēogrāfiskā iedalījuma liegums atrodas Tālavas zemienes Sedas līdzenumā (Ramans, Zelčs 1995). Līdzenuma robeža ar Sakalas augstienes Ērgemes pauguraini stiepjas uz ziemeļiem no Sedas ielejas un Burgas pļavu ieplakas (Zelčs 1998).

1.3.3. Hidroloģija

Lieguma teritorija atrodas Sedas baseinā, kas ir Burtnieku ezera baseina un Salacas baseina daļa. Liegums atrodas Sedas augšteces palienē, lieguma hidroloģisko sistēmu veido Seda un tās palienē izraktie meliorācijas grāvji. Sedai raksturīgs neliels kritums visā tecējumā: ~ 0,14 m/km (Eipurs 1998). Pašreizējā lieguma teritorijā upes gultne pārrakta un paliene meliorēta galvenokārt 1950.-1960.-ajos gados (2. tab.). Lieguma teritorija palos daļēji applūst.

Atbilstoši Ūdens apsaimniekošanas likumam lieguma teritorija atrodas Gaujas upju baseina apgabalā. Sedas upes baseins izdalīts kā atsevišķs ūdens objekts (G316) Salacas baseinā (<http://www.salaca.lv>).

2. tabula

Dabas liegumā un tā apkārtnē sošie meliorācijas objekti*

Ūdensnoteka	Projekta nosaukums	Realizācijas laiks	Platība, ha	Piezīmes
Vaļējie grāvji	Burgas pļavas	1957	134	norakstīts
Novadgrāvis N-3	Burgas Krieviņi	1965	168	
Novadgrāvis N-1	Lugažu pļavas	1958	141	
	Vēžkrogs	1986	236	
	Roņi		299	

*Informācija no Ziemeļvidzemes RLP Zemes un ūdens resursu daļas

1.3.4. Augsnes

Lieguma teritorijai un tā tuvākajai apkārtnē raksturīga tipiskā podzolētā augsne reljefa pacēlumos un kūdrainā pdzolētā glejjaugsne ieplakās. Augsnes veidojušās uz smilts, māla mālsmilts un smilšmāla cilmiežiem (Nikodemus, Kūmiņš, Zvaigzne 1998).

1.4. Teritorijas sociālās un ekonomiskās situācijas raksturojums

Dabas liegums (183 ha) aizņem aptuveni 0,8 % no Valkas pagasta platības (222,5 km² jeb 22250 ha). Viss Valkas pagasts atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā.

Saskaņā ar zemes eksplikāciju, dabas liegumā lielāko daļu aizņem lauksaimniecības zemes (89,7 %), nedaudz ir arī ūdeņu (Sedas upe, meliorācijas

grāvji), mazāk mežu (2,2 ha). 16,7 ha klasificēti kā zāļu purvs. Dabas liegumā "Burgas pļavas" ir 25 zemes īpašumi.

Dabas liegums "Burgas pļavas" ir viena no 15 projekta LIFE04NAT/LV/000198 "Palienu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem" teritorijām, kuru īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem tiek piedāvāts finansējums no projekta līdzekļiem krūmu izciršanai, žogu uzstādīšanai ganību ierīkošanai vai pļavu pirmreizējai pļaušanai laika posmā no 2005.- 2008. gadam.

1.4.1. Iedzīvotāji

Lieguma teritorija ir neapdzīvota. Tuvākā apdzīvotā vieta ir Valka – 6389 iedzīvotāji (<http://www.pmlp.gov.lv>; dati uz 01.03.2006).

1.4.2. Teritorijas izmantošanas veidi

1.4.2.1. Dabas aizsardzība

Dabas aizsardzība ir teritorijas prioritārais izmantošanas veids, to nosaka teritorijas aizsardzības statuss. Pārējie teritorijas izmantošanas veidi jāorganizē tā, lai neciestu teritorijas dabas aizsardzības vērtības. Dabas lieguma robežas nav atzīmētas dabā ar MK noteikumos Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārīgie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003) 1. pielikumā minētajām informatīvajām zīmēm, tātad patreiz dabas liegums nav dabā atpazīstams.

1.4.2.2. Lauksaimniecība

Teritorijas galvenais izmantošanas veids ir lauksaimniecība (pļaušana, ganīšana).

Pēc Latvijas Dabas fonda veiktā "Pļavu inventarizācijas" projekta rezultātiem, dabas liegumā atrodas 151,3 ha bioloģiski vērtīgas pļavas, un Valkas pagastā 2005. gadā 163,47 ha BVZ platība ir pieteikta LAD uz apakšpasākumu "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" (*Informācija no Lauku atbalsta dienesta*).

1.4.2.3. Tūrisms un atpūta, medības

Teritorija ietilpst medību kolektīva „Valka” medījamās platībās.

1.4.3. Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz teritoriju

Pašreizējā antropogēnā slodze uz teritoriju ir niecīga: teritorija maz tiek izmantota atpūtai, makšķerēšanai un medībām, kā arī netiek veikta intensīva mežsaimnieciskā darbība.

Pozitīvi vērtējama teritorijas apsaimniekošana – krūmu izciršana un pļavu pļaušana. Nav paredzams, ka šī plāna darbības laikā būtiski palielināsies antropogēnā slodze uz teritoriju, jo netiek plānota tūrisma infrastruktūras izveide un apmeklētāju piesaistīšana.

II Teritorijas novērtējums

2.1. Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori

Lieguma teritorija ir daļa no Sedas upes ielejas ekosistēmu kompleksa, ko veido upe un tās palienes. Teritorija ir ievērojama ar atklāto ainavu un palieņu pļavām, kas piemērotas Latvijā un Eiropas Savienībā aizsargājamām putnu sugām ķikutam un griezei.

Teritoriju negatīvi ietekmējusi agrāk veiktā meliorācija un Sedas pārrakšana un padziļināšana, kas samazinājusi palus un palu ilgumu palienē un sekmējusi krūmu joslu veidošanos gar grāvjiem un pļavu aizaugšanu. Tāpat arī negatīvi teritoriju ietekmējusi pļavu apsaimniekošanas pārtraukšana.

2.2. Biotopi, to dabas aizsardzības un sociālekonomiskā vērtība un tos ietekmējošie faktori

Lieguma teritorija atrodas Ziemeļvidzemes ģeobotāniskā rajona Ziemeļvidzemes pacēluma apakšrajonā. Mikrorajonam, kur atrodas lieguma teritorija, raksturīgs egļu vēris, kā arī pārpurvojušies egļu meži un upju ielejās uz karbonātiskām augsnēm – arī platlapju un platlapju-egļu meži, sastopami dažādu tipu priežu meži (Tačaka 1979). 2006. gadā plāna izstrādes laikā dabas liegumā veikta biotopu inventarizācija un kartēšana. Biotopu aprakstā izmantota Latvijas biotopu klasifikatorā (Kabucis 2001) dotā biotopu klasifikācija.

2.2.1. Ūdeņi

Lieguma teritorijā sastopami upju, periodiski izzūstošu ūdeņu un mākslīgu ūdenteču biotopi.

Upes

Tekošos ūdeņus teritorijā pārstāv Seda un tās labā krasta pieteka. Daļēji šim biotopu tipam atbilst arī grāvji. Gan Seda, gan Sedas pieteka ir atklātas, saules apspīdētas. Seda un Sedas pieteka ir regulētas – iztaisnotas un padziļinātas, un līdz ar to upēm raksturīgās augāja joslas veidojas tikai atsevišķos posmos. Abās upēs ir izteikta piekrastes virsūdens augu josla (D.7. pēc Latvijas biotopu klasifikatora), ko veido grīšļi *Carex* (dominējoši grāvjos), parastā niedre *Phragmites australis* (atsevišķās vietās Sedā), parastais miežubrālis *Typhoides arundinacea*, ežgalvītes *Sparganium* sp. u.c. Sedai raksturīga saliktā ūdensaugu josla (D.8.), ko veido Kanādas elodeja *Elodea canadensis*, dzeltenās lēpes *Nuphar lutea*, ežgalvītes u.c. Sedas pietekā šo biotopu veido galvenokārt Kanādas elodeja un ežgalvītes. Peldaugu (lemnītu) augājs (D.9.) veidojas Sedā gar krastiem un pirms lēpju audzēm. Sedas pietekā atsevišķās vietās nelielās platībās konstatēti krasti bez veģetācijas (D.10.) un krasti ar amfībisku veģetāciju (D.11.).

Stāvoši ūdeņi

Teritorijā ir samērā maz stāvošu ūdeņu – tikai atsevišķas nelielas bebraines un periodiski izzūstošas lāmas (sīkūdeņi). Daļēji šim biotopu tipam atbilst arī grāvji. Neliela, jaunizveidojusies bebraine (C.8.) konstatēta uz Sedas labā krasta pietekas, kā arī uz atsevišķiem grāvjiem. Bebrainēs pārstāvēts upēm un grāvjiem raksturīgais augājs un nav izveidojusies specifiska veģetācija. Periodiski izzūstošas lāmas (C.9.) konstatētas pļavu ieplakās.

Mākslīgas ūdenstilpes un regulētas ūdensteces

Šo biotopu tipu teritorijā pārstāv daudzi grāvji (M.5.), galvenokārt Sedas un tās labā krasta pietekas palienē.

Seda un Sedas labā krasta pieteka lielā mērā atbilst biotopam Regulēti upju posmi (M.4.).

Meliorācijas grāvī Sedas labā krasta pietekas kreisajā krastā izveidojies savdabīgs avoksnājs (G.1.4.).

Dabas aizsardzības vērtības

Sedai ir būtiska dabas vērtība dabas liegumā, jo upe

- Veido un lielā mērā arī uztur palieņu pļavas un tur dzīvojošās augu un dzīvnieku sugas, tai skaitā retās un aizsargājamās;
- Pilda ekoloģiskā koridora funkcijas augu un dzīvnieku migrācijā;
- Nodrošina pazemes, lietus, sniega un ledus ūdeņu aizplūšanu no upes baseina un no dabas lieguma;
- Sedas labā krasta pieteka atzīmējama, kā biotopu un sugu daudzveidību palielinoša ūdenstece.

Sociālekonomiskās vērtības

Pazemes un virszemes ūdeņu novadīšanu, ko veic Sedas upe, ir nozīmīga apkārtnes lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, jo no ūdens noteces ir atkarīgs, kad varēs sākt dažādas lauksaimnieciskās vai mežsaimnieciskās darbības gan liegumā, gan tā apkārtnē.

Ietekmējošie faktori

Upju funkcionēšanu un tātad arī visu lieguma vērtību saglabāšanos negatīvi ietekmē:

- Sedas un tās pieteku iztaisnošana un padziļināšana lieguma teritorijā un ārpus lieguma;
- meliorācija liegumā un tā apkārtnē;
- upju iztaisnošana un padziļināšana ir samazinājusi upēs iespējamo biotopu daudzveidību.

2.2.2. Pļavas

Dažādu tipu pļavas aizņem lielāko daļu lieguma teritorijas.

Upju palieņu pļavas

Liegumam raksturīgas galvenokārt applūstošas palieņu pļavas, kur sastopami slapjo un mitro pļavu biotopi. Augsto grīšļu pļavu (E.4.3.) augājā dominē slaidais grīslis *Carex acuta*, iesirmā ciesa *Calamagrostis canescens*.

Bieži sastopamas pļavas un ganības auglīgās un mēreni auglīgās augsnēs (E.3.2.), kur augāju veido galvenokārt ciņusmilga *Deschampsia cespitosa*, ciņu grīslis *Carex cespitosa*, parastā vīgrieze *Filipendula ulmaria*, garlapu veronika *Veronica longifolia*, pļavas bitene *Geum urbanum*. Šajās pļavās vērojama samērā liela sugu daudzveidība, sastopamas vairākas graudzāļu, grīšļu un divdīgļlapju sugas.

Nereti sastopamas ļoti auglīgas palieņu pļavas (E.3.1.), kur augāju veido pļavas lapsaste *Alopecurus pratensis*, meža suņuburkšķis *Anthriscus sylvestris*, garlapu veronika, ložņu vārpata *Elytrigia repens* u.c. sugas.

Mitrākās un dabiskākās palieņu pļavas sastopamas teritorijas rietumu daļā gar Sedas labo krastu, kā arī teritorijas vidusdaļā Sedas labajā krastā. Nereti iepriekšminētie pļavu biotopi veido kompleksus un pārejas joslas.

Samērā plašā teritorijā (lieguma rietumu daļā, attālinoties no Sedas, lieguma austrumu daļā Sedas labajā krastā, kā arī Sedas kreisajā krastā) vērojama meliorācijas ietekme: uz izkalstošas kūdras augsnes veidojas pļavas ar zemu, nereti skraju un

sugām nabadzīgu zelmeni; vietām augājā liela nozīme nitrofilajām augu sugām – lielajai nātrei un meža suņuburkšķim, kas raksturīgas nosusinātām kūdrainām pļavām.

Upju palieņu pļavas ir Eiropas Savienībā aizsargājams biotops, kas minēts Biotopu direktīvas I pielikumā.

Mēreni mitras pļavas

Lieguma vidusdaļā reljefa paaugstinājumos nelielās platībās sastopamas mēreni mitras īstās pļavas (E.2.3.) ar augstu, leknu, sugām samērā bagātu zelmeni. Augāju veido kamolzāle *Dactylis glomerata*, pļavas auzene *Festuca pratensis*, pļavas timotiņš *Phleum pratense*, pūkainā pļavauzīte *Helictotrichon pubescens*, pļavas āboliņš *Trifolium pratense*, ziemeļu madara *Galium boreale* u.c. augu sugas. Šajās pļavās sastopama īpaši aizsargājamā augu suga dzegužpirkstīte *Dactylorhiza sp.*

Liegumā sastopamās mēreni mitrās pļavas ir Eiropas Savienībā aizsargājams biotops, kas minēts Biotopu direktīvas I pielikumā.

Mēreni auglīgas pļavas vietās ar mainīgu mitruma režīmu (E.3.3.)

Atsevišķas sugām bagātas, botāniski interesantas nelielas pļaviņas sastopamas lieguma centrālajā daļā pie ziemeļu robežas. Augājam raksturīga zemā raudupe *Scorzoneria humilis*, ārstniecības pātaine *Betonica officinalis*, Eiropas saulpurene *Trollius europaeus*, pļavas vilkmēle *Succisa pratensis*, dažādlapu usne *Cirsium heterophyllum*, vizulis *Briza media*, zilganā seslērija *Sesleria caerulea*, zilganā molīnija *Molinia caerulea*, vilkakūla *Nardus stricta*, purva gandrene *Geranium palustre*, ziemeļu madara, ciņusmilga, parastā vīgrieze u.c. augu sugas. Sastopama īpaši aizsargājamā augu suga naktsvijole *Platanthera sp.*

Var izdalīt atsevišķi 3 mazas pļaviņas, kas katra pieder savam tipam: zemās raudupes pļavas (E.3.3.4.), zilganās seslērijas pļavas (E.3.3.2.) un vilkakūlas pļavas (E.2.1.) taču to izmēri ir niecīgi, daļa sugu kopīgas un biotopu robežas grūti nosakāmas.

Šīs pļavas atbilst Biotopu direktīvas I pielikumā minētajam biotopu tipam 6410 Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm.

Eitrofas augsto lakstaugu audzes

Nelielās platībās lieguma centrālajā un ziemeļaustrumu daļā sastopamas pļavas mitrās, mēreni auglīgās un auglīgās augsnēs (E.3.2.), kur augāju veido parastā vīgrieze, purva gandrene, meža meldrs *Scirpus sylvaticus*, lēdzerkste *Cirsium oleraceum*, pļavas bitene, dažādlapu usne, Eiropas saulpurene, ciņusmilga u.c. augu sugas.

Šādas pļavas atbilst Biotopu direktīvas I pielikumā minētajam biotopu tipam 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes.

Nitrofilas augstzāļu sabiedrības (E.5.1.)

Pļavas, kur augājā dominē meža suņuburkšķis un lielā nātre, sastopamas Sedas kreisajā krastā, kā arī vietām gar lieguma ziemeļu un austrumu robežu, vietām veido kompleksu ar palieņu pļavu biotopiem. Šo pļavu tipu veidošanās saistīta ar meliorāciju un apsaimniekošanas pārtraukšanu, iespējams – vietām to veidošanos sekmējusi dabisko palieņu pļavu uzaršana.

Zemo kārkļu krūmāji (F.6.2.)

Pļavām aizaugot, atsevišķās vietās lieguma teritorijā (galvenokārt Sedas kreisajā krastā) izveidojušies krūmāji kur dominē pelēkais kārkls *Salix cinerea*,

sastopams melnējošais kārkls *Salix myrsinifolia* u.c. krūmu un koku sugas. Zemsedzē raksturīgas pļavās sastopamās augu sugas.

Dabas aizsardzības vērtības

- Pļavas ir dzīvotne un/vai barošanās vieta virknei augu un dzīvnieku sugu, tai skaitā retu un aizsargājamu;
- Dabas liegumā ir 151,3 ha bioloģiski vērtīgu zālāju, un lielākā daļa pļavu atbilst EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu – 6450 Upju palieņu pļavas;
- Sastopamas EP Biotopu direktīvas I pielikumā minētās 6510 Mēreni mitrās pļavas un 6410 Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm (6. pielik.);

Sociālekonomiskās vērtības

- Visas dabas liegumā esošās pļavas ir iekļautas bioloģiski vērtīgo zālāju skaitā, par kuru apsaimniekošanu zemes īpašniekiem vai lietotājiem ir iespēja saņemt subsīdiju maksājumus no Lauku atbalsta dienesta (skat. 1.1.2. sadaļu);

Ietekmējošie faktori

Pozitīvi tieši ietekmējošie faktori

- 54,4 ha pļavas tiek atkal apsaimniekotas (pļautas, ganītas) kopš 2005. gada.

Negatīvi tieši ietekmējošie faktori

- Meliorācija un upju taisnošana

Meliorācija sekmē ūdens ātrāku aizplūšanu, kā rezultātā palu laikā pļavās straujāk kritās ūdens līmenis, kas savukārt veicina pļavu aizaugšana ar krūmiem un kokiem.

Saskaņā ar Labas saimniekošanas prakses nosacījumiem, meliorācijas sistēmas jāuztur darba kārtībā, kas pēc būtības ir pretrunā ar dabas vērtību saglabāšanai nepieciešamajiem nosacījumiem palieņu pļavās.

- Pļavu apsaimniekošanas pārtraukšana

Sakarā ar pāreju no padomju saimniecībām un kolhoziem uz privātīpašumu, daļa pļavu 1980-to gadu beigās vairs netika apsaimniekotas, kas sekmēja pļavu aizaugšanu.

Netieši ietekmējošie faktori

- Zemes īpašnieku informētība par iespējām pieteikties subsīdiju maksājumiem un interese pieteikties šiem maksājumiem Lauku atbalsta dienestā

Zemes īpašnieki ir informēti par iespējām saņemt subsīdiju maksājumus no Lauku atbalsta dienesta. 2005. gadā Valkas pagastā dabas liegumā „Burgas pļavas” BDUZ pieteiktās platības bija 163,47 ha (*Informācija no LAD*).

- pašvaldības interese veicināt dabas vērtību saglabāšanos pagasta teritorijā
Valkas pagasta pašvaldība ir Latvijas Dabas fonda projekta LIFE04NAT/LV/000198 “Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem” partneri un piedalās projekta realizācijā.

2.2.3. Meži

Dabas liegumā atrodas 2,2 ha mežaudzes. Liegumā dominē bērzu damakšņi un niedrāji, nedaudz ir susināti kūdreņi (0,1 ha). Mežaudzes ir vecumā no 25 līdz 60 gadiem un tās veidojušās aizaugot pļavām.

Dabas aizsardzības vērtības

Dabas lieguma mežiem ir sekojošas dabas aizsardzības vērtības:

- Augu un dzīvnieku sugu dzīvotne vai barošanās vieta;
- Meži ir nozīmīgs skābekļa avots.

Jāatzīmē, ka meži nav dabas lieguma galvenā dabas vērtība. Tas izskaidrojams ar to, ka meži ir jauni, tie veidojušies aizaugot pļavām.

Sociālekonomiskās vērtības

Tieši izmantojamās vērtības

- Meži kā koksnēs resursi;

Dabas liegumā meži aizņem 2,2 ha, kas to īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem varētu būt naudas ieguves avots.

Netieši izmantojamās vērtības

Meži liegumā un tā apkārtnē kopā ar pļavu augāju veido medījamo dzīvnieku dzīves vietu.

2.2.4. Latvijā un Eiropas Savienībā aizsargājami biotopi

Dabas liegumā konstatēti 4 EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi

Biotopa nosaukums	Kods	Platība, ha	% no lieguma teritorijas
Upju palieņu pļavas	6450	157,1	85,9
Mēreni mitras pļavas	6510	2,8	1,5
Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm	6410	0,8	0,4
Eitrofas augsto lakstaugu audzes	6430	2,3	1,3

2.3. Sugas, to dabas aizsardzības un sociālekonomiskā vērtība un tās ietekmējošie faktori

2.3.1. Flora

Lieguma teritorijas floru raksturo tipiskas palieņu pļavu, mēreni mitru un mitru pļavu augu sugas, kā arī zemo kārkļu krūmājiem, bērzu mežiem un lēni tekošām upēm tipiskas augu sugas. Biežāk sastopamo un teritorijai raksturīgāko augu sugu nosaukumi doti pie biotopu aprakšiem.

Floristiski interesantākā ir zilganās seslērijas *Sesleria caerulea* un ūdeņu avotenes *Catabrosa aquatica* atrašanās lieguma teritorijā. Ūdeņu avotene sastopama Sedas labā krasta pietekā.

Liegumā sastopamas Latvijā īpaši aizsargājamas augu sugas dzegužpirkstīte *Dactylorhiza sp.* un naktsvijole *Platanthera sp.*

Ietekmējošie faktori

Pļavu floru negatīvi ietekmējusi teritorijas meliorācija un apsaimniekošanas pārtraukšana, kas veicinājusi atsevišķu sugu (parastā vīgrieze, ciņusmilga, meža suņuburkšķis, lielā nātre) izplatīšanos un pārsvaru augu sabiedrībās un kopējā augu sugu skaita samazināšanos pļavu augu sabiedrībās.

Pozitīvi pļavu floru ietekmē apsaimniekošanas atsākšana – krūmu izciršana, kas sekmējusi botāniski interesantu zemās raudupes, zilganās seslērijas un stāvās vilkakūlas pļavu atjaunošanos.

Paredzams, ka atsākot pļavu pļaušanu, palielināsies to botāniskā vērtība (palielināsies sastopamo augu sugu skaits un īpaši aizsargājamo augu sugu sastopamība).

2.3.2. Fauna

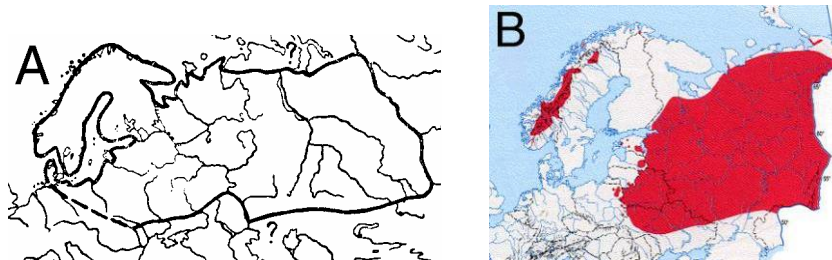
2.3.2.1. Putni

Liegumā atrodas lielākais zināmais ķikuta riests Valkas rajonā.

Dabas liegumā kopā konstatētas 16 īpaši aizsargājamas putnu sugas (šajā sadaļā tās ir treknrakstā), 15 sugas ir arī Putnu direktīvas I pielikuma sugas (4. tab.)

Liegumā ligzdo **ķikuts** *Gallinago media* (12 –18 pāri), **grieze** *Crex crex* (15 – 25 pāri), **brūnā čakste** *Lanius collurio* (5 – 10 pāri), **vakarlēpis** *Caprimulgus europaeus* (2 –3 pāri).

Ķikuts ir teritorijas nozīmīgākā dabas vērtība un tā aizsardzība ir galvenais lieguma izveidošanas mērķis, bet pati teritorija – viena no nozīmīgākajām sugas atradnēm Latvijā un otra nozīmīgākā – Ziemeļvidzemē. Šeit iesošie ķikuta riesti pieder sugas riestu kompleksam gar Sedas upi tās augštecē, kas ir sugai nozīmīgākais Valkas rajonā. Ķikuts ir viena no sugām, kas pēdējo gadsimtu laikā ir piedzīvojuši vienu no dramatiskākajām ligzdošanas areāla izmaiņām Eiropā – tā areāla rietumu robeža atkāpusies no Nīderlandes 19. gs. sākumā (5. att. A; Дементьев, Гладков 1951) līdz Polijas austrumdaļai patlaban. Ievērojamas izmaiņas notikušas arī Skandināvijā, kur 20. gadsimta laikā ķikuts ir izzudis no zemienēm un tā populācija saglabājusies tikai kalnos. Patlaban ķikuta areāls sastāv no 2 izolētām daļām – Skandināvijas un Austrumeiropas/Rietumsibīrijas (5. att. B; Snow, Perrins 1997, Hagemeyer, Blair 1997).

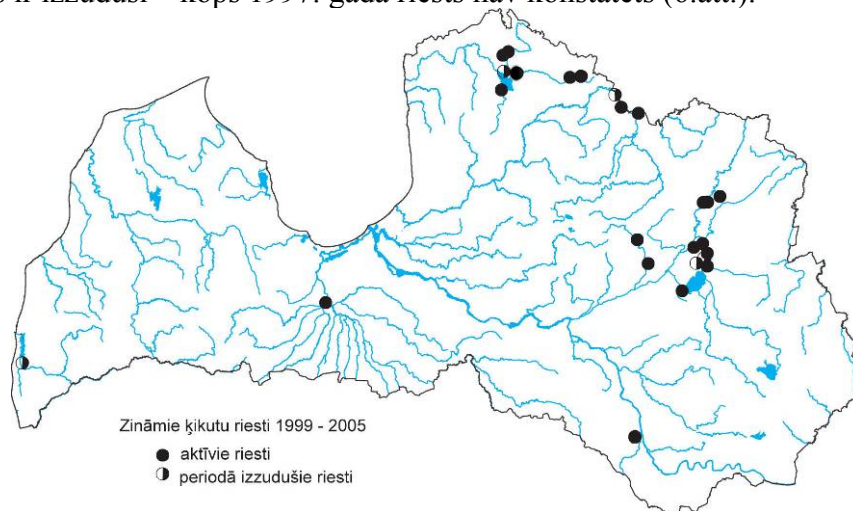
5. attēls. Ķikuta izplatības areāls 20. gs. sākumā pēc Дементьев, Гладков 1951 (A) un beigās pēc Snow, Perrins 1997 (B).

Pēc ķikuta apdzīvotajiem biotopiem tiek izdalītas 3 populācijas:

- Skandināvijas populācija, kas sastopama krūmainos zāļu purvos Norvēģijas un Zviedrijas kalnu lēzenajās daļās uz bāziskiem cilmiežiem apmēram 200 metrus virs mežu joslas (Kålås et al. 1997a).
- Austrumeiropas un Rietumsibīrijas mērenās joslas populācija, kas apdzīvo upju palieņu pļavas. Tai pieder arī Latvijas ķikutu populācija.
- Tundras populācija, kas apdzīvo Krievijas Eiropas un Rietumsibīrijas daļas tundru.

Ķikuta izplatību Latvijā un tās tuvākajās kaimiņvalstīs (Igaunijā, Lietuvā, Krievijā un Baltkrievijā) nosaka upju palieņu pļavu, kā arī citu regulāri un ilgstoši applūstošu zālāju (piemēram, applūstošu polderu) izplatība (Auniņš 2001a., Kuresoo, Luigujõe 2000, Raudonikis, Švažas 2000, Švažas et al. 2001, Mongin E. 2000) Lielākā ķikutu populācija Latvijā sastopama Aiviekstes un tās baseina upju (Pededzes,

Kujas u.c.) palienēs (Auniņš 2001a). Vēl ķikuts sastopams Burtnieka ezerā ietekošo upju Rūjas un Sedas palienēs, kā arī Ziemeļgaujā. Vēl pa vienai nelielai, izolētai ķikutu populācijai zināms Sēlijā (Dvietes paliene) un Zemgalē (Svētes paliene). Kurzemes vienīgā zināmā populācija Liepājas ezera dienvidu gala pļavās pie Bārtas ietekas ir izzudusi – kopš 1997. gada riests nav konstatēts (6.att.).

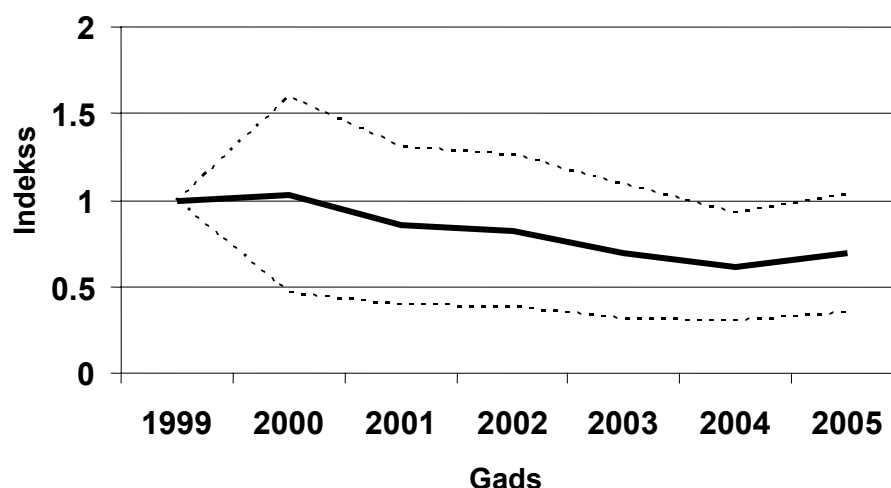

6. attēls. Ķikuta izplatība Latvijā 21. gadsimta sākumā.

Ķikutu populācija 21. gadsimta sākumā Latvijā tiek vērtēta kā 200 – 300 pāri (Auniņš 2001a), Igaunijā – kā 500 – 1000 pāru (A. Kuresoo pers. comm.), Lietuvā – kā 200 – 300 pāru (Švažas et al. 2001).

Pirmais uz novērojumiem balstītais Latvijas populācijas vērtējums iegūts tikai 1999. gadā, tādēļ Latvijas populācijas samazināšanās apjomu vēsturiskajā laikā novērtēt nav iespējams pat aptuveni. Tomēr skaita samazināšanās atzīmēta jau pagājušā gadsimta beigās (Lowis 1893). Gadsimta laikā ķikuta kā ligzdojošas sugas statuss Latvijā mainījās no „parasts perētājs” (Lowis 1893) līdz sugai, par kuras ligzdošanu ticami dati nav iegūti vairāk kā 25 gadus (Стразде 1983).

Arī pēdējos gados ķikuta populācijai Latvijā raksturīga skaitliskās samazināšanās tendence. Analizējot ķikutu gaiļu skaita izmaiņas vairākkārt apmeklētajos ķikutu riestos, populācijas izmaiņu regresijas modelis liecina, ka 7 gadu periodā ķikuta populācija samazinājusies par vairāk kā 30% (7.attēls, Auniņš 2005). Tas liecina, ka situācija varētu būt kritiska. Tā kā datu par ķikutu populācijas stabilitāti un tās ikgadējām skaita svārstībām Baltijas reģionā trūkst, ir grūti novērtēt patreizējā populācijas skaitliskā samazinājuma nozīmi. Tā kā suga ir atkarīga no pavasara plūdu situācijas, iespējams, ka tieši šis faktors nosaka skaita izmaiņas katrā no sugas atradnēm un tādējādi izskaidro to, ka dažādos riestos izmaiņas vienā un tajā pašā laika periodā ir pretējas. Lai gan ķikutu gaiļu skaits dažādos riestos pa gadiem var svārstīties atšķirīgi, un to visbiežāk nosaka ikgadējo mitruma režīmu atšķirības pļavās, tomēr kopējā samazināšanās tendence, neraugoties uz plašo 95% ticamības intervālu, raksturo biotopa kvalitātes samazināšanos pļavu aizaugšanas rezultātā, jo cita veida būtiskas izmaiņas apsekotajās pļavās pētījumu periodā nav notikušas. Krasas ikgadējas ķikutu gaiļu skaita izmaiņas atsevišķos riestos liecina par suboptimālu mitruma režīmu šajās pļavās, jo nenodrošina vienādi piemērotus sugas barošanās apstākļus pie dažādiem mitruma režīmiem. Tajā pašā laikā gaiļu skaits riestos, kas atrodas optimālos biotopos, tādus kā riests liegumā „Burgas pļavas”, pa gadiem būtiski nemainās.

7. attēls. Ķikutu populācijas izmaiņu modelis 1999 – 2005.gadā Latvijā.

Nepārtrauktā līnija apzīmē indeksa izmaiņas, bet pārtrauktās līnijas – indeksa ticamības augšējo un apakšējo robežu. Indeksa rēķināšanai izmantoti riestu lieluma vērtējumi, kas iegūti ķikutu inventarizācijas un monitoringa gaitā, izmantojot loglineārās regresijas metodi, kas iestrādāta TRIM programmā (Pannekoek, van Strien 2003).

Dabas lieguma „Burgas pļavas” teritorijā ķikuts pirmoreiz konstatēts 1999. gadā, kad tajās ligzdošanas sezonas laikā izcelts ķikuts (V. Vintuļa dati), bet ķikuta inventarizācijas nolūkā šīs palieņu pļavas pirmoreiz apmeklētas 2002. gadā ķikuta konstatēšanai piemērotā laikā – vakara krēslā un naktī. Sākoties ES LIFE projektam “Palieņu pļavu atjaunošana”, liegums kopš 2005. gada apsekots 2 - 3 reizes ligzdošanas sezonā, kad tajā uzskaitīti ķikutu riesti un tajos riestojošie gaiļi. Sugas riestojošo putnu skaita izmaiņas dotas 3. tabulā.

3. tabula.

Ķikutu riestu un riestojošo ķikutu gaiļu skaits teritorijā.

	2002	2005	2006
Ķikutu gaiļu skaits riestā	12	12-15	14 - 18

Riestojošo gaiļu skaitam pa gadiem ir tendence pieaugt, kas visticamāk saistāmi ar LIFE projekta “Palieņu pļavu atjaunošana” uzsākto pļavu apsaimniekošanu liegumā. Teritorijā konstatēts tikai viens, bet pastāvīgs riests, tā atrašanās vieta ir nemainīga viās teritorijas apsekošanas reizēs (īpašumā “Čurmas, kadastra Nr. 94880060208). Tomēr nav izslēgts, ka teritorijā katru gadu veidojas arī kādi t.s. “mazie” riesti (t.i.riesto 2-3 gaiļi). Kā rāda pieredze arī no citām teritorijām, šie „mazie” riesti ir ļoti nepastāvīgi, arī vienas sezonas ietvaros tie ir aktīvi ne katru vakaru-nakti un tos visticamāk veido gaiļi no „lielajiem” riestiem, kas mēģina izveidot jaunu riestu, tādējādi cerot uz labākām pārošanās sekmēm. To konstatēšanu vai nekonstatēšanu lielā mērā nosaka nejaušība, jo uzskaites pļāvās veiktas tikai 1-3 reizes sezonā.

Latvijas apstākļos ķikuts sastopams praktiski tikai regulāri applūstošās palieņu pļāvās, kādas ir arī dabas liegums „Burgas pļavas”. Šīs specifiskās prasības pēc biotopa nosaka ķikuta barošanās un vairošanās īpatnības. Ķikutam ir riesta vairošanās sistēma, t.i., kolektīvais riests. Krēslas laikā ķikutu tēviņi sapulcējas riesta vietās. Tur ieņem nelielas teritorijas, kuru robežas cenšas aizsargāt no citiem tēviņiem un/vai paplašināt uz blakusesošo teritoriju rēķina. Riests ir enerģētiski ļoti „dārgs”, katru nakti riestojošs ķikutu tēviņš zaudē ap 7% sava svara (Höglund et al. 1992), un šī enerģija līdz riesta sākumam vakarā jāatgūst, lai varētu pilnvērtīgi piedalīties tajā. Šī

iemesla dēļ ķikutiem piemērotas tikai tādas teritorijas, kas nodrošina teicamas barošanās iespējas, kur barības resursi ir lielā blīvumā un viegli pieejami.

Ķikuts barojas gandrīz tikai ar sliekām (Løfaldli et al. 1992), ko iegūst, durot knābi augsnē (*probing the soil*). Tādēļ sugai vitāli svarīga ir mitra, sliekām bagāta un irdena minerālaugsne, kas pierādīts vairākos pētījumos gan Skandināvijā, gan Baltijā (Løfaldli et al. 1992, Aunins 2000, Luigujõe pers. comm.). Šādus augsnes un slieku blīvuma apstākļus Latvijas apstākļos nodrošina dabiskas palieņu pļavas, kur ikgadējie pavasara pali un augsts ūdenslīmenis augsnē visas ligzdošanas sezonas garumā nodrošina augsnes mitrumu un irdenumu, kā arī to auglību un augstu slieku blīvumu tajās. Lai gan ir dati par ķikutu riestiem arī citos biotopos, piemēram, nolaistos dīķos (Roze, Ādamsons pers. comm.) un pat slapjā meža izcirtumā (Kuresoo, Luigujõe 2000), jāņem vērā to pastāvēšanas īslaicīgais raksturs, kad tie atbilst ķikutu barošanās prasībām.

Ķikutu riesta vairošanās sistēma nosaka arī papildus prasības pēc piemērotā biotopa platības. Minimālā kritiskā platība ir daudz augstāka nekā sugām ar līdzīgu barošanos un prasībām pēc biotopa, piemēram, mērkaziņai *Gallinago galinago*, jo teritorija, kas nodrošina viena pāra eksistenci, nevar nodrošināt riesta eksistenci, jo tas prasa augstāku enerģijas patēriņu lielākam īpatņu skaitam. Tāpēc ķikutam kā riestojošai sugai ir augstāks lokālās izžušanas risks nekā dispersām sugām (Höglund 1996).

Latvijā mazākā vienlaidus pļava, kurā konstatēts ķikutu riests, ir 9 ha (Auniņš 2001a). Tomēr šis rādītājs jāvērtē kontekstā ar piemēroto barošanās biotopu daudzumu riesta pļavas apkārtnē, kas šajā gadījumā pārsniedza 100 ha, jo īpatņi, kas apmeklē attiecīgo riestu, var baroties arī ārpus riesta pļavas (Höglund, Robertson 1990).

Svarīgi arī, lai pļavās būtu daudzveidīgs mitruma režīms, kas nodrošinātu ķikutam piemērotus barošanās apstākļus visas ligzdošanas sezonas garumā gan sausos, gan mitros periodos. Būtisks ir lēzens reljefs, kas jebkuros apstākļos nodrošina tajā brīdī mitras, žūstošas vietas, kuru atrašanās vietas mainās, mainoties mitruma apstākļiem. Ķikutam kā barošanās vietas nav izmantojamas dziļās vecupes vai tādas, kuru malas apaugušas ar krūmiem.

Latvijā atrasto riestu biotopu un apkārtējo ainavas elementu analīze liecina, ka ķikuts izvairās no pļavu blīvi meliorētās daļas, - gandrīz visi zināmie ķikutu riesti atrodas pļavu nemeliorētajās daļās. Dīķos zināmajos gadījumos, kad riesti atrodas pļavu meliorētajās daļās, nemeliorētu pļavu fragmentu apkārtnē nav, bet grāvji praktiski nav aizauguši ar krūmiem (viens gadījums) vai to blīvums ir neliels (abi gadījumi). Tajā pašā laikā vairāki riesti, kas atrodas nemeliorētā vienlaidus pļavas fragmentā, atrodas ļoti tuvu šī fragmenta malai – meliorācijas grāvim, kas liecina, ka sugai būtiskāks par attālumu no grāvja vai tā veidotās krūmu joslas ir šķēršļu neesamība pārējos virzienos. Ķikuts neizvairās no aizaugošām pļavām, tomēr aizaugumam sasniedzot kritisko līmeni riests izzūd. Šī iemesla dēļ kopš ķikutu inventarizācijas sākuma izzuduši vairāki riesti. Par kritiskā aizauguma līmeņa tuvošanos vidēji lielā vai lielā riestā liecina tā sadalīšanās vairākās krūmu izolētās 2-3 gaiļu grupās.

Galvenos iemeslus šobrīd teritorijā pastāvošo draudu tipisko ķikuta ligzdošanas un barošanās biotopu eksistencei radīja g.k. 20. gadsimta 30.-os gados veiktie meliorācijas pasākumi: Sedas upes padziļināšana un iztaisnošana, kā arī nosusinošo grāvju sistēmu ierīkošana Rūjas un Palmutes palienēs.

Lai gan atšķirībā no daudzām citām vietām Latvijā projekta teritorijā notikuši meliorācija pilnībā nelikvidēja pavasara plūdus Sedas palienē, tā izraisīja vairākas citas savstarpēji saistītas nelabvēlīgas izmaiņas:

1. Samazinājās plūdu ilgums un applūstošās platības. Lai gan plūdi savā maksimuma brīdī sasniedz ūdenslīmeni, kas būtiski neatšķiras no perioda pirms meliorācijas, kopējais plūdu laiks ir ievērojami īsāks, jo meliorācijas sistēma aizkavē plūdu sākšanos un veicina ātrāku ūdens aizplūšanu no pļavām, plūdiem beidzoties. Pļavu perifērijā veidojās teritorijas, kuras plūdi vairs nerasniedz vai sasniedz tikai gados, kad ūdenslīmenis plūdu laikā ir īpaši augsts.
2. Meliorācija samazināja ūdenslīmeni augsnē (*water table*), līdz ar to samazinājās arī vietu daudzums ar mitru un irdeni augsni, kas ir obligāts piemērota ķikuta barošanās biotopa priekšnoteikums. Mitruma režīma izmaiņas pļavās veicināja arī augu sugu sastāva izmaiņas - samazinājušās grīšļu un miežabrāļa aizņemtās platības, palielinājušās ciņu smilgu pļavu platības. Protams, tas veicinājis pļavu aizaugšanu – Sedas kreisais krasts ir stipri aizaudzis ar kārkliem un bērziem.
3. Meliorācijas sistēmu ierīkošanas rezultātā izveidojās koku un krūmu apaugums gar grāvjiem, kas fragmentēja pļavas un samazināja to atklāto platību. Pastāvīga koku un krūmu klātbūtne veicināja to sasēšanos arī citur pļavās, līdz ar to – paātrinātu iztvaikošanu.
4. Plūdu ilguma samazināšanās un koku-krūmu joslu dēļ samazinājās arī plūdu postošās darbības efektivitāte. Koku un krūmu joslas, aizturēdamas palu nestos ledus gabalus, neļāva tiem veikt atklātās platības uzturošo darbību, tādējādi radot labākus apstākļus krūmu attīstībai pļavās un ļaujot ieviesties arī niedrei. Pļavās, ko vairs nerasniedza plūdu nestās sanesas, degradējās arī iepriekšējā tipiskā palienēm raksturīgā augsne.
5. Visi iepriekšminētie faktori veicināja to pļavu aizaugšanu ar krūmiem, kas periodā pirms meliorācijas spēja saglabāties atklātas arī dabiskā ceļā plūdu darbības rezultātā. Tādēļ pļavu pļaušana kļuva par visnozīmīgāko priekšnoteikumu atklāto platību turpmākai eksistencei un tās pārtraukšana 1980-to gadu beigās – 1990-to gadu sākumā izraisīja teritorijas pļavu masveidīgu aizaugšanu ar krūmiem.

Grieze teritorijā sastopama palieņu pļavām neraksturīgi zemā blīvumā. Uzskaitēs 2005. gadā, apsekojot 170 ha, maijā un jūnijā konstatēti attiecīgi 22 un 15 dziedoši tēviņi, bet 2006. gada maijā un jūnijā – 7 un 13 dziedoši tēviņi. Ņemot vērā, ka apsekotas tika gandrīz visa lieguma teritorija, izņemot pašu ziemeļu galu, jāsecina, ka iepriekš teritorijai dotais griežu skaita vērtējums (15 – 25 pāri) uzskatāms par adekvātu.

Kaut gan grieze ir globāli apdraudēta suga, Latvijā tā ir samērā parasta. Kopējais Latvijas griežu populācijas vērtējums ir 26000 – 38000 pāru (Keiņš 1997), kas sastāda vairāk kā ¼ no Eiropas Savienības griežu populācijas. Tādējādi Latvijai ir ļoti augsta starptautiska atbildība par griezes populācijas labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanu. Lieguma pļavās 2005. gadā konstatētais ligzdojošo griežu blīvums (8,8 – 12,9 pāri/km²) ir ļoti augsts rādītājs, un atbilst griežu caurmēra blīvumiem palieņu pļavās (Keiņš 1997). Tomēr 2006. gadā blīvums bija ievērojami zemāks (4,1 – 7,1), kas salīdzinoši arī ir augsts, bet zemāks par caurmēru palieņu pļavās..

Sugu apdraud lielākā daļa to pašu faktoru, kas apdraud ķikutu. Galvenie: pļavu aizaugšana ar krūmiem un atklātās pļavu platības samazināšanās.

Tā kā lielākā daļa pļavu līdz 2005. gadam nav tikušas apsaimniekotas, grieze necieta no draudiem, ko rada intensīva mehanizētā pļaušana nepiemērotā laikā, kad lielākā daļa ligzdojošo griežu vēl nav beigušas ligzdošanu vai tai ir nelidojoši mazuļi. Līdz ar 2005. gadu, kad LIFE projekta ietvaros liegumā uzsākta pļavu pļaušana, svarīgi ir ievērot dabai draudzīgas pļaušanas nosacījumus:

- pļaušanu uzsākt iespējami vēlāk un katrā ziņā ne agrāk par 15. jūliju.

- pļaušanu neveikt no lauka malām uz vidu, bet gan otrādi – no vidus uz malām vai pļaut pamīšus slejās
- neveikt arī lielu platību vienlaidus pļaušanu vienā reizē

Ormanītis teritorijā konstatēts tikai 2005. gada ligzdošanas sezonā, kad ķikutu uzskaišu laikā jūnijā uzskaitē reģistrēts 1 dziedošs tēviņš. Teritorija ir nedaudz par sausu, lai tā būtu piemērota šai sugai, tādēļ, iespējams, ormanīši tajā sastopami tikai "slapjākos" gados.

Purva pūce konstatēta liegumā ligzdošanas sezonā (2005. gada maijā). Tomēr nav izslēgts, ka tā varētu būt arī migrējošs vai klejojošs īpatnis. Speciāli pasākumi sugas ligzdošanas pierādīšanai teritorijā nav veikti. Šai sugai pļavu apsaimniekošana ir ļoti vēlama, bet ļoti svarīgi ir, lai pļaušana notiktu iespējami vēlāk, jo suga ligzdo uz zemes.

Baltais stārķis teritorijā neligzdo, bet ielido baroties no apkārtējām lauksaimniecības zemēm. Suga var ievērojami kaitēt lieguma izveidošanas mērķsugu – griezes un ķikuta, kā arī citu bridējputnu ligzdošanas sekmēm, sevišķi, ja pļavu pļaušana notiek pārāk agri – sekojot pļaujmašīnai stārķi uzlasa izdzīvojušos putnu mazuļus.

Mazais ērglis pieder pie tām putnu sugām, kuras šeit ligzdo tiešā dabas lieguma robežu tuvumā ārpusē, bet barības meklējumi notiek galvenokārt dabas lieguma teritorijā. Palieņu pļavas, upju un vecupju krasti šeit mazajam ērglim ir galvenās barošanās vietas. Kopumā teritoriju iekļaujošajos mežos ligzdo 1 – 2 mazā ērgļa pāri, kas barojas arī dabas lieguma teritorijā.

Būtu ļoti vēlams noskaidrot šo mazo ērgļu pāru, kuri barojas teritorijā, bet ligzdo ārpus tās, ligzdu atrašanās vietas, lai varētu tās aizsargāt ar mikroliegumu palīdzību. Šai sugai pļavu apsaimniekošana ir ļoti vēlama.

Mazajam ērglim dabas lieguma teritorija ir ļoti labs barošanās poligons un tuvākajā laikā nav sagaidāms, ka pāru skaits varētu kaut kādu iemeslu dēļ mazināties. Ligzdošanas sekmes gan var tikt ietekmētas, jo ligzdu vietas, kas pašlaik nav apzinātas, atrodas neierobežotās mežsaimnieciskās darbības ietekmē.

Rubenim kā mežu, purvu un to malu apdzīvotājam, pavasarī riesta laikā ir nepieciešamas lielākas klajas platības. Riestojāši rubeņi konstatēti (pēc dziesmas) īpašumā "Čurmas" (kadastra Nr. 94880060208, uz meža pusi no ķikutu riesta). Nav izslēgta vēl kāda riesta esamība teritorijā.

Brūnā čakste sastopama vairumā piemēroto vietu: krūmāju zonā robežjoslā ar mežu, kā arī atsevišķos krūmāju puduros. Suga ir arī ļoti parasta valstī. Lai gan sugai pašreizējā pļavu aizaugšana ir labvēlīga, tas nebūtu uzskatāms par argumentu pļavu neatjaunošanai uz apsaimniekošanas neatsākšanai. Šī suga nav lieguma dibināšanas mērķis, turklāt pļavu atjaunošanas rezultātā sugas atradnes teritorijā neizzudīs pilnībā, varētu tikai nedaudz samazināties ligzdojošo pāru skaits. Tomēr plānojot pļavu apsaimniekošanu rekomendējama atsevišķu izolētu krūmu puduru atstāšana vietās, kur tie nerada pļavas fragmentējošu efektu un kur pļavu apsaimniekošana reljefa vai mitruma dēļ ir apgrūtināta. Šādu vietu saglabāšana ļautu ligzdojošo āru skaitam saglabāties pašreizējā līmenī.

Niedru lija katru gadu teritorijā novērota mediļot. Tie ir putni, kuri ligzdo ārpus dabas lieguma. Jāatzīmē, ka šī nav raksturīga palieņu pļavu suga, tādēļ tās klātbūtne

nav uzskatāma par teritorijai nozīmīgu un teritorijā veicamie apsaimniekošanas pasākumi ar šīs sugas interesēm nav jāsaskaņo.

Pavasārī palu laikā teritorija ir nozīmīga caurceļojošajiem ūdensputniem – pīlēm un zosīm. Vienlaikus pļavās pavasara migrāciju laikā varētu būt sastopami vairāki simti dažādu sugu ūdensputnu īpatņu. No pīlēm kā ligzdotājas teritorijā konstatētas meža pīle, priekšķe un krīklis.

Maija pirmajā pusē šo teritoriju izmanto caurceļojošie bridējputni, galvenokārt **purva tilbītes** un mērkaziņas, bet konstatētas arī citas sugas (ķīvītes, kuitalas, pļavas tilbītes, lielās tilbītes, tumšās tilbītes un gugatņi). Dažās pļavu bridējputnu sugas, piemēram, mērkaziņa, ķīvīte un atsevišķos gados arī pļavu tilbīte teritorijā konstatētas arī kā ligzdotājas.

Pēcligzdošanas periodā un rudens migrāciju laikā teritorijā un tās tuvumā vērojama masveidīga **dzērvju** koncentrēšanās. Tās priekšroku dod labības sējumiem, kas atrodas ārpus lieguma un kuros tā barojas, bet kā atpūtas vietas izmanto arī lieguma pļavas. Kopējasi dzērvju skaits liegumā un tai piegulošās teritorijās var sasniegt pat tūkstoti.

Īpaši aizsargājamo sugu vai sugu grupu eksistences prasības

- **Pļavās ligzdojošie putni**

Galvenais priekšnoteikums pļavās ligzdojošo putnu populācijas saglabāšanā ir lielas klajas pļavas, ko savukārt nodrošina to pļaušana vai ekstensīva ganīšana. Lai putni varētu sekmīgi izperēt mazulius, pļavas jāpļauj vasaras otrā pusē, pēc 15. jūlija, bet vēlams vēl vēlāk. Papildus priekšnosacījums ķikutam ir mitra un irdena minerālaugsne, kur baroties, ko nodrošina palieņu pļavu regulāra applūšana. Protams, svarīgi ir arī tas, ka ligzdošanas periodā putni netiek traucēti.

- **Dienas plēsīgie putni**

Tām dienas plēsīgo putnu sugām, kas ligzdo mežos (mazais ērglis), bet barojas mežmalu zonās un klajajās platībās, nepieciešams nodrošināt to vietu aizsardzību, kur atrodas ligzdas. Tās atrodas galvenokārt ārpus pašreizējā dabas lieguma, tādēļ sakarā ar mežsaimniecisko darbību ir meliorācijas un kailciršu apdraudētas.

Mazajam ērglim ir vēlama pļavu pļaušana un to aizauguma mazināšana.

2.3.2.2. Bezmugurkaulnieki

Tauriņi

Tauriņu faunas pētījumi lieguma teritorijā veikti četrās ekspedīcijās 2006. gada maijā – augustā. Tauriņu sugas reģistrētas, izmantojot šādas metodes: vizuāla novērošana, lidojošu tauriņu ķeršana ar tīkliņu, pļaušana ar tīkliņu pa augu lapotnēm, ķeršana ar feromonu lamatām, tauriņu audzēšana no kāpuriem vai kūniņām, sugu konstatēšana pēc augu bojājumiem. Pētījumu rezultātā liegumā konstatētas 167 tauriņu sugas (3. pielik.).

Kā retas novērtējamas 4 sugas:

- *Scythris obscurella* (Scopoli, 1763) – reta un lokāla boreomantāna suga;
- *Ancylis kenneli* Kuznetsov, 1962 - Latvijā suga ir uz izplatības areāla rietumu robežas;
- *Stenoptilia veronicae* Karvonen, 1932 – šeit, iespējams, lielākā populācija Latvijā un Baltijā;
- *Heteropterus morpheus* (Pallas, 1771) – reta un lokāla suga.

Nevienu no īpaši aizsargājamām sugām neizdevas konstatēt. Pamatojoties uz botāniskajiem pētījumiem un lieguma biotopu apsekošanu, lieguma teritorijā ir iespējamās īpaši aizsargājamās sugas: lielais skābeņu zeltainītis *Lycaena dispar rutilus*, gāršu samtenis *Lopinga achine*, meža sīksamtenis *Coenonympha hero* un skabiozu pļavraibenis *Euphydryas aurinia*. Ņemot vērā cīrulišu dižtauriņa *Parnassius mnemosyne* pēdējos izplatības datus (reģistrēts Virešos, Šepkas palienē un Gaujas krastā Igaunijā), iespējama arī šīs sugas atrašana lieguma teritorijā. Citu īpaši aizsargājamo sugu atrašana ir maz ticama, kaut nav neiespējama.

Teritorijas lielākā daļa meliorācijas rezultātā ir stipri izmainīta. Veicot krūmu izciršanu, sagaidāma pļavu biotopu pakāpeniskā atjaunošanās, nepieciešama regulāra pļaušana (reizi 1-2 gados). Tauriņiem visperspektīvākās vietas varētu būt lieguma DR daļā.

Ūdeņu bezmugurkaulnieki

Saldūdeņu bezmugurkaulnieku inventarizācija Burgas pļavu dabas liegumā veikta 2006. gada jūlijā. Inventarizācijas gaitā galvenā uzmanība pievērsta teritorijā pārstāvēto saldūdeņu biotopu tipu apsekošanai un dominējošo bezmugurkaulnieku grupu novērtēšanai, kā arī īpaši aizsargājamo un reto sugu konstatēšanai. Teritorijas faunas raksturošanai papildus izmantoti agrāk iegūtie dati par bezmugurkaulnieku izplatību un saistību ar konkrētiem biotopu tipiem dotajā reģionā (Kalniņš 2005). Bez mugurkaulnieku apraksti veidoti atbilstoši teritorijā pārstāvētajiem biotopu tipiem.

Upes un regulētas ūdensteces

Tekošo ūdeņu faunu nosaka Sedā, Sedas labā krasta pietekā un grāvjos pārstāvētie biotopi.

Sedai raksturīgā piekrastes virsūdens augu josla un saliktā ūdensaugu josla, nelielais straumes ātrums un dūņainā grunts veido lēni tekošām un dūņainām ūdenstecēm raksturīgos bezmugurkaulnieku sugu kompleksus – viendienītes *Ephemeroptera*, spāres *Odonata* (zilspāres *Calopteryx*), makstenes *Trichoptera*, dūņenes *Megaloptera*, trīsuļodi *Chironomidae*, vēžveidīgie (ūdens ēzelīši *Asellus aquaticus*), vaboles *Coleoptera*, gliemji *Mollusca* u.c.

Sedas pietekai raksturīgs straujāks tecējums un vairāk smilšainas grunts, līdz ar to arī atšķirīgi sugu kompleksi. Atsevišķās vietās konstatētie biotopi upju krasti bez veģetācijas un upju krasti ar amfībisku veģetāciju ir nozīmīgi atsevišķām skrejvaboļu *Carabidae* sugām un lapgraužiem *Chrysomelidae*.

Bebru dīķi (bebraines) un grāvji

Tā kā teritorijā esošās bebraines ir jaunas un nelielas, veidojušās uz grāvjiem, tad tajās ir pārstāvēta grāvjiem raksturīgā fauna – galvenokārt planktoniskie vēžveidīgie *Crustacea* un odveidīgie divspārņi *Nematocera*, iespējams arī mušveidīgie divspārņi *Brachycera* (dunduri *Tabanus*), vaboles *Coleoptera*, periodiski arī blaktis *Heteroptera* – ūdensmērītāji *Gerridae*.

Periodiski izžūstošas lāmas (sīkūdeņi)

Lāmu dažāda vecums (sukcesijas stadijas) un pastāvīgums nosaka ar lāmām saistīto bezmugurkaulnieku sugu daudzveidību un indivīdu skaitu. Taču lāmās sastopamās sugas ir pamatā apkārtējos pastāvīgos ūdeņus apdzīvojošās sugas.

Īpaši aizsargājamās un retās bezmugurkaulnieku sugas teritorijā nav konstatētas. Iespējams, ka atjaunojot upju dabisko tecējumu teritorijā varētu

palielināties sugu daudzveidība, ka arī ienāk atsevišķas reģionā pārstāvētās aizsargājamās un retās saldūdeņu bezmugurkaulnieku sugas.

2.3.2.3. Zīdītāji, abinieki un rāpuļi

Tā kā dabas lieguma dabas aizsardzības prioritātes ir putni, biotopi un bezmugurkaulnieki, tad papildus pētījumi par zīdītājiem dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā netika plānoti.

2.3.3. Latvijā īpaši aizsargājamās un starptautiskajās direktīvās un konvencijās minētās sugas

Lieguma teritorijā sastopamas divas Latvijā īpaši aizsargājamas augu un 16 putnu sugas, 15 no aizsargājamajām putnu sugām ir Putnu direktīvas I pielikumā minētās sugas (4. tab.).

4. tabula.

Dabas liegumā „Burgas pļavas” konstatētās īpaši aizsargājamās sugas

Sugas nosaukums	ĪAS	PDI	Sastopamība liegumā
Ķikuts <i>Gallinago media</i>	1	+	L, 12 –18 pāri
Grieze <i>Crex crex</i>	1	+	L, 15 – 25 pāri
Brūnā čakste <i>Lanius collurio</i>	1	+	L, 5 – 10 pāri
Vakarlēpis <i>Caprimulgus europaeus</i>	1	+	L, 2 –3 pāri
Baltais stārķis <i>Ciconia ciconia</i>	1	+	B
Dzērve <i>Grus grus</i>	1	+	N
Ķīķis <i>Pernis apivorus</i>	1	+	N
Lielā gaura <i>Mergus merganser</i>	1	+	N
Mazais ērglis <i>Aquila pomarina</i>	1	+	B
Niedru lija <i>Circus aeruginosus</i>	1	+	B
Ormanītis <i>Porzana porzana</i>	1	+	N
Pļavu tilbīte <i>Tringa totanus</i>	1		N
Purva pūce <i>Asio flammeus</i>	1	+	N
Purva tilbīte <i>Tringa glareola</i>	1	+	N
Rubenis <i>Tetrao tetrix</i>	2	+	N
Zivjudzenītis <i>Alcedo atthis</i>	1	+	N

PDI - Putnu direktīvas I pielikums

ĪAS – Latvijā īpaši aizsargājama suga (MK noteikumu Nr. 396 (2000.14.11., grozījumi 27.07. 2004) 1., 2. pielikumi; N – novērots, B - barojas

2.4. Teritorijas ainaviskais novērtējums

Sedas palienes ainava ir būtiski izmainījusies kopš 1920-ajiem gadiem – tā ir meliorēta, tās klajās platības ir samazinājušās par vairākām reizēm. Savukārt ar mežiem un krūmiem klātās platības ir palielinājušās.

2.5. Teritorijas citas vērtības

- Dabas liegums kā medījamo dzīvnieku uzturēšanās vieta

Medījamie dzīvnieki (aļņi, stirnas, brieži, bebri, mežacūkas, pīles) izmanto gan dabas liegumā esošās pļavas, mežus, krūmājus, upi un grāvjus, gan arī teritorijas ārpus lieguma kā dzīves un barošanās vietu.

- Dabas vērtības kā zinātnisko pētījumu objekts

Dabas lieguma augu un dzīvnieku valsts ir nozīmīgs pētījumu objekts, īpaši tas attiecas uz putniem un bezmugurkaulniekiem.

- Dabas lieguma pļavas ir nozīmīgas bioloģiski vērtīgo zālāju īpašniekiem, kuri apsaimniekojot pļavas dabai draudzīgā veidā, var saņemt atbalsta maksājumus no LAD.

2.6. Teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums, iesaistīto pušu intereses

Dabas vērtību saglabāšanai nepieciešams uzturēt atklātas palieņu pļavu platības, ir jābūt ūdens plūsmi upēs, kas nodrošina palu veidošanos, kā arī palu ūdeņiem pieteikoshi ilgi jāklāj visa Sedas paliene.

Dabas liegumā atrodas 4 Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi – 6450 Upju palieņu pļavas (157,1 ha), 6510 Mēreni mitras pļavas (2,8 ha), 6410 Molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm (0,8 ha) un 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes (2,3 ha).

Konstatētas 16 īpaši aizsargājamas putnu sugas, 15 no tām ir Putnu direktīvas I pielikuma sugas. Dabas lieguma biotopi ir piemēroti 9 īpaši aizsargājamām bezmugurkaulnieku sugām, tai skaitā 5 potenciāli iespējamās bezmugurkaulnieku sugas ir iekļautas Biotopu direktīvas II pielikumā. Konstatētas 2 Latvijā īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas.

Balstoties uz īpaši aizsargājamo sugu un biotopu sastopamību valstī un citur Eiropā, noteiktas dabas aizsardzības prioritātes dabas liegumā. Augstākā prioritāte ir sugām un biotopiem, kuri Latvijā ir reti un lokāli izplatīti vai iekļauti Biotopu direktīvas vai Putnu direktīvas pielikumos, un tātad to saglabāšanai dabas liegumam ir vislielākā nozīme. Tie ir:

- Pļavās ligzdojošie putni, īpaši grieze un ķikuts,
- Upju palieņu pļavas.

Kā pozitīvs un īpaši svarīgs faktors dabas vērtību saglabāšanā jāmin zemes īpašnieku iespēja pieteikties un saņemt subsīdiu maksājumus no LAD par bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu, kas bija galvenais iemesls pļavu apsaimniekošanas atsākšanai un pagastu sadarbība ar Latvijas Dabas fonda projektu "Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem" un UNDP/GEF projektu "Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā". Sadarbības rezultātā zemju īpašniekiem ir iespēja slēgt līgumus ar LDF un saņemt finansējumu no LIFE Daba projekta krūmu izciršanai palieņu pļavās, kā arī tiks izgatavoti informācijas stendi.

Analizējot dabas lieguma apsaimniekošanā iesaistīto pušu intereses (skat. 5. tab.), būtiskas pretrunas netika konstatētas.

5. tabula.

Ieinteresētās puses un to intereses un pienākumi dabas liegumā “Burgas pļavas” un iespējamais ieguldījums dabas vērtību saglabāšanā

Ieinteresētā puse	Intereses un/vai pienākumi teritorijā	Iespējamais vai esošais ieguldījums dabas aizsardzības plāna īstenošanā vai ietekme uz dabas vērtību saglabāšanu
Valkas pagasta padome	Pārstāvēt iedzīvotāju intereses, sekmēt pagasta attīstību	Ir LIFE04BAT/LV/000198 projekta „Palieņu pļavu atjaunošana ES sugām un biotopiem” partneri Var sekmēt DAP ieviešanu
Pagastu iedzīvotāji	Dabas liegums kā dabiska, apsaimniekotu palieņu pļavu ainava. Makšķerēšanas, medību vieta.	Apmeklējot un izmantojot dabas liegumu dabai draudzīgā veidā, sekmē dabas vērtību saglabāšanos.
Privāto zemju īpašnieki	Apsaimniekot pļavas (ganīt, pļaut) un mežus Saņemt subsīdijas par BVZ apsaimniekošanu, saņemt kompensācijas par ierobežojumiem mežsaimnieciskajā darbībā	Apsaimniekojot pļavas un mežus dabai draudzīgā veidā veicina dabas vērtību saglabāšanos
Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts	Administrēt dabas liegumu, piedalīties dabas aizsardzības plāna sagatavošanā un ieviešanā	Administrēt dabas liegumu, piedalīties dabas aizsardzības plāna sagatavošanā un ieviešanā
Vides ministrija	Nodrošināt dabas aizsardzības likumdošanu, saglabāt dabas aizsardzības vērtības	Var atbalstīt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai
Dabas aizsardzības pārvalde	Pārraudzīt dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitu un ieviešanu	Var atbalstīt un finansēt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai, Var sniegt informāciju par citiem finansu avotiem dabas aizsardzība splāna realizācijai
Valmieras rajona reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļa	Pārraudzīt dabas aizsardzības likumdošanas normu ievērošanu	Var atbalstīt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai Seko līdzī dabas aizsardzības plāna sagatavošanai un ieviešanai

5. tabula (turpinājums)

Valsts meža dienests, Ziemeļvidzemes virsmežniecība, Valkas mežniecība	Pārraudzīt dabas aizsardzības likumdošanas normu ievērošanu meža zemēs	Var atbalstīt sagatavotos projektus dabas aizsardzības plāna ieviešanai Piedalās un seko līdzi dabas aizsardzības plāna ieviešanai Var sniegt informāciju par medījamo dzīvnieku skaitu lieguma apkārtnē
Ziemeļvidzemes reģionālā lauksaimniecības pārvalde	Pārbauda labas saimniekošanas praksi lauksaimniecības zemēs, pieņem iesniegumus no zemes īpašniekiem par atbalsta maksājumiem. Uztur valsts nozīmes ūdensnotekas, pārbauda vai zemes īpašnieki uztur meliorācijas sistēmas darba kārtībā	Organizējot atbalsta maksājumu piešķiršanu un veicot pārbaudes par BVZ uzturēšanu atbilstoši noteiktajām prasībām sekmē dabas vērtību saglabāšanos dabas liegumā Sekmēt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanos palienē, atbalstot DA plānā paredzētos pasākumus
Zemkopības ministrija	Sadarbībā ar dažādu nozaru ekspertiem sagatavo MK noteikumus, kas nosaka kārtību un nosacījumus, kā ieviešams programmdokuments „Latvijas Lauku attīstības plāns Lauku attīstības programmas īstenošanai”.	Ievietojot ekspertu ieteiktos papildinājumus MK noteikumos, kas regulēs kārtību, kādā ieviešams programmdokuments, sekmē dabas vērtību saglabāšanos plāvās.
Latvijas Dabas fonds, LIFE Daba projekts	Sagatavot DAP un sekmēt tā realizāciju	Var realizēt dabas aizsardzības plāna ieviešanas atsevišķus pasākumus vai sekmēt to realizāciju
Zinātnieki	Veikt pētījumus dabas liegumā	Var veikt pētījumus, kas nepieciešami dabas aizsardzības plāna sagatavošanai un īstenošanai
Medību kolektīvs “Valka”, individuālie mednieki	Medības uz lielajiem zīdītājiem	Medījot dzīvniekus dabai saudzīgā veidā, veicina dabas vērtību saglabāšanos
Teritorijas apmeklētāji – atpūtnieki, tūristi, makšķernieki	Iepazīties ar dabas vērtībām, makšķerēt	Apmeklējot dabas liegumu dabai draudzīgā veidā, sekmē dabas vērtību saglabāšanos.
LVGMA	Nodrošināt Nacionālo Bioloģiskās daudzveidības monitoringu valstī	Informācija par īpaši aizsargājamo sugu populāciju stāvokli un īpaši aizsargājamo biotopu stāvokli dabas liegumā

Apzīmējumi

DAP – dabas aizsardzības plāns; DL – dabas liegums; LVGMA – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra

III Teritorijas saglabāšanas mērķi

Redzējums, kādu mēs visi vēlētos redzēt dabas liegumu nākotnē, ietverts dabas lieguma apsaimniekošanas mērķos, kuru sasniegšanai veicamie pasākumi apskatīti nākamajās lappusēs.

3.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālais jeb ilgtermiņa mērķis

Dabas liegumā dominē atklātas palieņu pļavas un pļavu īpašnieki ir ieinteresēti pļavu apsaimniekošanā.

3.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam (2006. - 2016.)

Institucionālie aspekti

- Dabas lieguma robežas ir atpazīstamas dabā,
- Valkas pagasta teritorijas plānojumā paredzētā dabas lieguma teritorijas izmantošana nodrošina dabas lieguma dabas vērtību saglabāšanu,

Dabas vērtības

- Atklātas upju palieņu pļavas aizņem vismaz 151 ha,
- Atjaunotas vismaz 20 ha aizaugušās upju palieņu pļavas,
- Saglabātas liegumā ligzdojošo īpaši aizsargājamo putnu sugu populācijas vismaz to patreizējā lielumā,
- Samazināta meliorācijas grāvju ietekme uz dabas lieguma hidroloģiju,

Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings

- Iegūta informācija par pļavās ligzdojošo putnu populācijas skaitliskajām izmaiņām pēc apsaimniekošanas pasākumu (pļavu pļaušanas, ganīšanas, krūmu ciršanas) veikšanas.

Sabiedrības izglītošana un informēšana, tūrisms un atpūta

- Plašākai publikai ir pieejama informācija par dabas lieguma dabas vērtībām un to saglabāšanai nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem,
- Lielākā daļa pļavu īpašnieku ir pieteikušies atbalsta maksājumam BDUZ Lauku atbalsta dienestā.

Monitorings

- Regulāri iegūta informācija par Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu, II pielikuma sugu un Putnu direktīvas I pielikuma sugu saglabāšanās stāvokli dabas liegumā.

Organizatoriskie aspekti

- Dabas liegumā esošie grāvji, kuru uzturēšana negatīvi ietekmē dabas lieguma vērtību ilglaicīgu saglabāšanu, ir izņemti no meliorācijas kadastra.

Izpēte

- Iegūta informācija vai ir iespējams veikt Sedas upes dabiskā tecējuma atjaunošanu dabas liegumā, veidojot meandrus

IV Apsaimniekošanas pasākumi

4.1. Apsaimniekošanas pasākumi

Apsaimniekošanas pasākumi plānoti laika periodam no 2006. līdz 2016. gadam. Pasākumi sakārtoti 7 tematiskās grupās: A. Institucionālie aspekti, B. Dabas vērtību saglabāšana, C. Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings, D. Sabiedrības izglītošana un informēšana, E. Tūrisms un atpūta, F. ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitorings, G. Organizatoriskie pasākumi, H. Izpēte (tikai tekstā). 6. tabulā ir apkopoti visi ieteiktie apsaimniekošanas pasākumi, sniegta atsauce uz šī pasākuma nepieciešamības pamatojumu iepriekšējās nodaļās, novērtēta pasākuma steidzamība (prioritāte) un vēlamais izpildes termiņš, kā arī nepieciešamie resursi un pasākuma potenciālais finansētājs. Tabulā minētas vidējās izmaksas!

6. tabula.

Apsaimniekošanas pasākumu kopsavilkums

<i>Pasākums</i>	<i>Pamatojums</i>	<i>Prioritāte un izpildes termiņš, potenciālais izpildītājs</i>	<i>Nepieciešamie resursi un potenciālais finansētājs</i>	<i>Izpildes indikatori</i>	<i>Skatīt pielikumu</i>
A. Institucionālie aspekti					
1. Speciālo dabas lieguma informatīvo zīmju izvietošana dabā	1.1.1.	II – vidēji prioritāri 2006./2007. ZBR	8 - 20 Ls 1 zīme ZBR	Dabas lieguma robežas ir atpazīstamas dabā	9
2. Iekļaut teritorijas plānojumā dabas liegumu kā dabas pamatni	1.1.1.	Ieteicams 2006	Valkas pagasta pašvaldība	Dabas liegums ir dabas pamatne Valkas pagasta teritorijas plānojumā	-
B. Dabas vērtību saglabāšana					
1. Pļavu pļaušana vai ganīšana	2.2.2.	I – prioritāri Katru gadu Zemes īpašnieki vai nomnieki	98Ls/ha LAD	Dabas liegumā ir vismaz 151 ha atklātu pļavu	9
2. Krūmu izciršana palieņu pļavās vismaz 20 ha	2.2.2.	I – prioritāri Zemes īpašnieki vai nomnieki	* ³ LIFE Daba projekts	Izcirsti 20 ha krūmu	9
3. Pirmreizējā pļaušana vismaz 80 ha pļavu	2.2.2.	I - prioritāri Zemes īpašnieki vai nomnieki	* LIFE Daba projekts	Dabas liegumā ir veikta pirmreizējā pļaušana vismaz 80 ha	9
4. Krūmu sakņu iznīcināšana.	2.2.2.	I - prioritāri Zemes īpašnieki vai nomnieki	* LIFE Daba projekts	Aizkavēta krūmu atjaunošanās 1 ha platībā	9
5. Atsevišķu meliorācijas grāvju neuzturēšana		I – vidēji prioritāri Zemes īpašnieki, LAD		Dabas liegumā samazinās meliorācijas ietekme	-
6. Atsevišķu meliorācijas grāvju aizbēršana vai dambju izveide		I – prioritāri Zemes īpašnieki un nomnieki	Atkarībā no metodes	Dabas liegumā samazinās meliorācijas ietekme	10
C. Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings					
Īpaši aizsargājamo ligzdojošo putnu uzskaitē	1.1.2.	I – prioritāri 1 x gadā katru gadu Ornitologs	200 Ls gadā LIFE Daba projekts pirmos 3 gadus	Informācija par ligzdojošo putnu populāciju apkopota atskaitē	-

³ Izmaksas atkarīgas no pasākuma komplikētības konkrētā vietā. LIFE Daba projekta laikā finansējumu pasākuma realizācijai iespējams saņemt no projekta, pēc tam tas jāmeklē citos finansu avotos.

6. tabula (turpinājums)

D. Sabiedrības izglītošana un informēšana					
<i>Pasākums</i>	<i>Pamatojums</i>	<i>Prioritāte un izpildes termiņš, potenciālais izpildītājs</i>	<i>Nepieciešamie resursi un potenciālais finansētājs</i>	<i>Izpildes indikatori</i>	<i>Skatīt pielikumu</i>
1. Bukleta par palieņu pļavu dabas vērtībām un to apsaimniekošanu izdošana	1.1.1. 1.5.2.5.	II – vidēji prioritāri LIFE Daba projekts	1000 Ls LIFE Daba projekts	Buklets izdots un izplatīts ieieinteresētajām pusēm	-
2. Bukleta par DL „Burgas pļavas” izdošana	1.1.1. 1.5.2.5.	II – vidēji prioritāri 2006/2007 LIFE Daba projekts	700 Ls LIFE Daba projekts	Buklets izdots un izplatīts ieieinteresētajām pusēm	-
3. Dabas lieguma „Burgas pļavas” dabas aizsardzības plāna saīsinātās versijas sagatavošana un izdošana		II – vidēji prioritāri 2006/2007 LIFE Daba projekts	700 Ls LIFE Daba projekts	Dabas aizsardzības plāns ir pieejams visām interesētām pusēm	-
4. Informēt sabiedrību par dabas lieguma vērtībām un apsaimniekošanu	1.1.1. 1.5.2.5.	I – prioritāri regulāri LIFE Daba projekts 2005.-2008.	LIFE Daba projekts	Regulāras publikācijas presē un internetā	-
E. Tūrisms un atpūta					
1. Izvietot dabā vismaz divus informatīvos stendus	1.5.2.3. 1.5.2.5.	II - vidēji prioritārs Valkas pagasta pašvaldība	500 Ls 1 stends LVAF, ERAF	Dabā izvietoti 2 informatīvie stendi	9
F. ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitorings					
Biotope direktīvas I pielikuma biotopu un II pielikuma sugu un Putnu direktīvas I pielikuma sugu monitorings	1.1.2.	II – vidēji prioritārs LVĢMA	500 Ls gadā LVĢMA	Regulāri tiek iegūta informācija par ES nozīmes sugu un biotopu stāvokli dabas liegumā	-
G. Organizatoriskie pasākumi					
1. Izslēgt atsevišķus dabas lieguma meliorācijas grāvjus no LAD meliorācijas kadastra		I – prioritāri LIFE Daba projekts, LAD	0	Meliorācijas grāvji izslēgti no meliorācijas kadastra, tie nav jāuztur darba kārtībā, lai zemes īpašnieks saņemtu atbalsta maksājumus no LAD	10
H. Izpēte					
Dabas lieguma hidroloģiskā izpēte		Ieteicams	20 000 Ls -...	Informācija vai iespējams atjaunot Sedas upes meandrus	-

Paskaidrojumi saīsinājumiem tabulā un tālāk tekstā

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

LIFE Daba projekts - projekts LIFE04NAT/LV/000198 “Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem”

LVĢMA - Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra

LVAF – Latvijas Vides aizsardzības fonds

DL – dabas liegums

UNDP/GEF projekts – projekts “Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā”

ZBR – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts

ZM – Zemkopības ministrija

Latvijas Dabas fonds, 2006

A. Institucionālie aspekti

1. **Informatīvās zīmes aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai**, kādas tās ir saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (balta ozola lapa uz zaļa fona), kopumā nepieciešamas 8 vietās (9. pielik.). Ieteicamais izmērs - 150x150 mm.

Ja iespējams, var pievienot plāksnīti ar uzrakstu „Dabas liegums „Burgas pļavas””.

2. Pasākums nepieciešams, lai pagasta plānojumā būtu atspoguļotas dabas aizsardzības prasības. **Dabas liegumu kā dabas pamatni parāda Valkas pagasta teritorijas plānojumā.**

B. Dabas vērtību saglabāšana

1. Pļavu pļaušana vai ganīšana

Pasākums nepieciešams, lai saglabātu dabas vērtības pļavās. Lielākā daļa pļavu dabas liegumā ir izdalītas kā bioloģiski vērtīgās pļavas, kurām vēlams vēlā pļaušana (pēc 10. jūlija) vai ekstensīva ganīšana. Pieļaujama zāles smalcināšana. Patreiz dabas liegumā tiek pļautas gandrīz visas bioloģiski vērtīgās pļavas.

Pasākumu veic zemes īpašnieki, saņemot atbalsta maksājumus no LAD. Plānošanas periodā līdz 2006. gadam atbalsta maksājums par BDUZ ir 138 EUR/ha (97 Ls/ha) gadā.

2. Krūmu izciršana pļavās vismaz 20 ha

Dabas liegumā atrodas ar krūmiem, kokiem aizaugušas palieņu pļavas, kuras nepieciešams atjaunot. Izcērtot krūmus, tie jānocērt atstājot ne vairāk kā 5 cm virs zemes. Krūmu ciršana jāveic ziemā vai vēl rudenī un nocirstie krūmi no pļavām ir jānovāc. Jānocērt arī krūmi gar grāvjiem. Nākamajos divos gadus jāpļauj atvases.

Izmaksas atkarīgas no krūmu biežības konkrētā zemes gabalā.

Pasākumu veic zemes īpašnieki. 2005.- 2007. gadam krūmu izciršanu finansē LIFE Daba projekts.

3. Pirmreizējā pļaušana vismaz 80 ha

Atklātās vietās, kur pļavas nav ilgstoši pļautas, veicama pļavu pirmreizējā pļaušana. Pirmreizējā pļaušana ir darbietilpīgs process, jo ir izveidojies biezs kūlas segums, kas apgrūtina pļaušanu. Šo pasākumu var veikt arī vietās, kur ir izcirsti krūmi.

Pasākumu veic zemes īpašnieki. LIFE Daba projekta laikā finansējumu iespējams saņemt no projekta. Nākotnē finansējumu iespējams pieprasīt Dabas aizsardzības pārvaldē, Latvijas Vides aizsardzības fondā vai citviet.

Izmaksas ir dažādas, atkarībā no tā vai pļaušana notiek mehanizēti, sienu pēc tam sasmalcinot vai ar rokām un sienu izvācot.

4. Krūmu sakņu iznīcināšana

Pasākums paredzēts 1 ha platībā vietā ar blīvu krūmāju. Pasākums veicams vēl rudenī (novembrī), izmantojot dažādas tehnikas krūmu sakņu izraušanai. Pasākumu veic zemes īpašnieks (apsaimniekotājs) Life Daba projekta laikā finansējumu iespējams saņemt no projekta, pēc tam to jāmeklē LVAZ, DAP vai citos avotos.

Pasākums ir eksperiments, lai noskaidrotu, kā krūmu sakņu iznīcināšana sekmē klaju platību saglabāšanu, salīdzinot ar pasākumu, kad krūmi tiek tikai nocirsti.

5. Atsevišķu meliorācijas grāvju neuzturēšana

Pasākums nepieciešams, lai uzlabotu palieņu pļavu stāvokli. Regulāri uzturot grāvju sistēmas, ūdens ātrāk noplūst no pļavām nekā dabiskos apstākļos, kā rezultātā mainās pļavu augājs, neveidojas mitras periodiski pārplūstošas ieplakas, kas ir barošanās vieta daudziem retām putnu sugām, tai skaitā, ķikutam.

Dabas liegumā atrodas viena saimnieka ūdensnotekas un divi novadgrāvji (N-1, N-3), kā arī vaļējie grāvji.

Saskaņā ar Labas saimniekošanas prakses nosacījumiem, meliorācijas sistēmas jāuztur darba kārtībā, kas pēc būtības ir pretrunā ar dabas vērtību saglabāšanai nepieciešamajiem nosacījumiem palieņu pļavās.

Lai zemes īpašniekiem nebūtu jāuztur to īpašumā esošie grāvji, tos jāizslēdz no meliorācijas reģistra (skat. G. Organizatoriskie pasākumi). Neuztur, ja zemes īpašnieks tam piekrīt.

6. Dambju izveidošana uz grāvjiem vai grāvju aizbēršana

Pasākumu, ja tam piekrīt visi zemes īpašnieki, kuru zemes skar paredzētā darbība, veic saskaņā ar dotajā brīdī spēkā esošajām normatīvo aktu prasībām.

Ar ekskavatoru aizber vai nu visu grāvi vai veido dambjus pēc 9. pielikumā attēlotās shēmas. Lētāka metode ir dambju izveidošana. Dambjus veido no augsnes, tiem jābūt vismaz pārdesmit cm augstākiem par grāvja malu un 5-7 m platiem.

Dambju vietas noteiktas balstoties uz topogrāfiskajā kartē un ortofoto uzņēmumā redzamo grāvju tīklu, kā arī Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas pārraudzībā esošās valsts pārvaldes iestādes - valsts aģentūras "Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra" no aeroainām iegūto 20 x 20 m punktu tīklu ar zemes virsmas augstuma atzīmēm. Dambju vietas grāvjos atzīmētas zemes virsmas augstuma izmaiņu vietās – ik pēc 0.5 m, kā arī, lai nodrošinātu vienmērīgu augsnes mitruma palielināšanos visā pļavu teritorijā. Dambji nav plānoti uz valsts nozīmes un koplietošanas ūdensnotekām.

Atskaite par 2006. gadā lieguma teritorijā veiktajiem hidroloģiskajiem pētījumiem, kas pamato dambju izveidošanu (grāvju aizbēršanu) pieejama Ziemeļvidzemes reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācijā, Latvijas Dabas fondā.

C. Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings

1. Īpaši aizsargājamo ligzdojošo putnu uzskaitē nepieciešama, lai varētu spriest kā veiktie apsaimniekošanas pasākumi ietekmē ligzdojošo putnu skaitu dabas liegumā.

Pasākumu veic ornitologs pēc maršruta metodes divas reizes sezonā katru gadu vismaz piecus gadus pēc kārtas. LIFE Daba projekta laikā pasākumu finansē LIFE Daba projekts. Pēc tam pasākuma potenciālais finansētājs varētu būt LVGMA.

2. Ūdens līmeņa, Sedas upes caurplūduma monitorings

Pasākums nepieciešams, lai sekotu līdzi ūdens līmeņa izmaiņām pirms un pēc grāvju aizbēršanas vai neuzturēšanas, kā arī, lai iegūtu informāciju par dabas lieguma hidroloģiju. Veic hidrologi, iepriekš vienojoties ar zemes īpašnieku.

D. Sabiedrības izglītošana un informēšana

1. Bukleta par palieņu pļavu dabas vērtībām un to apsaimniekošanu izdošana.

Pasākums nepieciešams, lai informētu plašāku sabiedrību par palieņu pļavu dabas vērtībām, to apsaimniekošanu. Bukletu sagatavo un izplata LIFE Daba projekts ar sadarbības partneriem. Buklets „Putni palieņu pļavās” ir izdots 2005. gadā un tiek izplatīts.

2. Bukleta par dabas liegumu "Burgas pļavas" izdošana

Pasākums nepieciešams, lai informētu plašāku sabiedrību par dabas liegumā "Burgas pļavas" esošajām dabas vērtībām – putniem, pļavām, mežiem un par iespējām to apmeklēt. Bukletu sagatavo un izplata LIFE Daba projekts ar sadarbības partneriem. Plānots bukletu izdot 2007. gadā.

3. Dabas lieguma „Burgas pļavas” dabas aizsardzības plāna saīsinātās versijas sagatavošana un izdošana

Dabas aizsardzības plāns ir liela apjoma specifisks plānošanas dokuments, kas pieejams tikai attiecīgajās valsts un pašvaldību iestādēs. Lai veicinātu dabas aizsardzības plāna pieejamību visām ieinteresētajām pusēm, jā sagatavo dabas aizsardzības plāna saīsinātais variants, kas ietvertu svarīgāko informāciju par dabas lieguma dabas vērtībām un to saglabāšanai nepieciešamajiem nosacījumiem.

Plānu paredzēts izsūtīt visiem zemes īpašniekiem un lietotājiem, kā arī pašvaldībām un mežniecībām.

Plāna saīsināto versiju sagatavo un izplata LIFE Daba projekts ar sadarbības partneriem. Plānots pasākumu realizēt 2007. gadā.

4. Informēt sabiedrību par dabas lieguma vērtībām un apsaimniekošanu plašsaziņu līdzekļos

Pasākums nepieciešams, lai informētu plašāku sabiedrību par dabas vērtībām palieņu pļavās un veiktajiem pasākumiem šo vērtību saglabāšanā, LIFE Daba projekta norises gaitu. Ne visi apkārtnes iedzīvotāji apmeklē informatīvās un uzraudzības grupas sanāksmes, tāpēc regulāra informācija Valkas rajona avīzē un internetā varētu sniegt šo informāciju plašākai sabiedrībai. Pasākums veicams regulāri, vizmaz vienu reiz ceturksnī projekta LIFE Daba laikā, pēc tam – atkarībā no aktivitātēm dabas liegumā.

Pasākumu veic LIFE Daba projekts sadarbībā ar projekta partneriem, žurnālistiem.

E. Tūrisms un atpūta

Tā kā dabas liegums atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, infrastruktūras izveidošanai ieteicams vadīties pēc Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātam izstrādātā vienotā stila vadlīnijām, kas nosaka ieteicamos stendu izmērus, izmantojamās materiālus, kā labāk izvietot tekstu, kādiem logo noteikti jābūt uz stendiem utt.

1. Izvietot dabā vizmaz vienu informatīvo stendus

Pasākums nepieciešams, lai sniegtu dabas lieguma apmeklētājiem informāciju par dabas lieguma atrašanās vietu, apmeklēšanas noteikumiem un sastopamajām dabas vērtībām dabas liegumā.

Informācijas stends plānots uz lieguma robežas pie autoceļa (9. pielikums). Informatīvā stenda sagatavošanu veic Latvijas Dabas fonds, bet izvietošana dabā – pagasta pašvaldība.

F. ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa monitorings

Pasākums nepieciešams, lai regulāri iegūtu informāciju par EP Biotopu direktīvas I Pielikuma biotopu un II pielikuma sugu un Putnu direktīvas I pielikuma sugu populāciju stāvokli dabas liegumā saskaņā ar Biotopu un Putnu direktīvas prasībām.

Mērķa sugas varētu būt ķikuts, grieze, no biotopiem – 6450 Upju palieņu pļavas.

Potenciālais monitoringa biežums varētu būt vienu reizi 6 gados, bet putniem – katru otro gadu. Tomēr gan monitoringa objektu saraksts, gan intervāls ir vēlreiz rūpīgi jāanalizē pirms šāda veida monitoringa uzsākšanas, ņemot vērā tā brīža situāciju un prioritātes.

G. Organizatoriskie aspekti

1. Izslēgt dabas lieguma meliorācijas grāvjus no LAD meliorācijas kadastra

Lai zemes īpašniekam nebūtu jāuztur meliorācijas grāvji, ko šobrīd nosaka MK noteikumi Nr. 272 (08.04.2004) "Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi" un MK noteikumi Nr. 221 (21.03.2006) "Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai", tie jāizslēdz no meliorācijas kadastra.

LIFE Daba projekts sagatavo iesniegumu LAD ar lūgumu izslēgt dabas liegumā "Burgas plavas" esošos tos meliorācijas grāvjus no meliorācijas kadastra, kuru zemes īpašnieks tam piekrīt. Potenciāli izslēdzamos grāvjus skat. 9. pielikumā.

H. Izpēte

1. Veikt dabas lieguma hidroloģisko izpēti ar mērķi noskaidrot vai iespējama Sedas upes gultnes atjaunošana, veidojot meandrus.

Pasākumu veic hidroloģi, saskaņojot pasākumu ar zemes īpašniekiem un saskaņā ar dotajā brīdī spēkā esošo likumdošanu.

4.2. Priekšlikumi teritorijas funkcionālajam zonējumam

Dabas liegumam zonējums nav nepieciešams, jo teritorija ir neliela un viendabīga.

V Plāna ieviešana un atjaunošana

5.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti

Saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 25. pantu, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts veic dabas lieguma pārvaldi. Galvenie pasākumu realizētāji ir zemes īpašnieki vai lietotāji un Valkas pagasta pašvaldība.

LIFE Daba projekta ietvaros (2005.-2008.) tiek finansēti vairāki apsaimniekošanas pasākumi, tai skaitā pļavu atjaunošana, izcērtot krūmus un kokus, pirmreizējā pļaušana, bukletu izdošana. Pārējiem pasākumiem finansējums jāmeklē citviet.

5.2. Plāna atjaunošana

Dabas lieguma "Burgas pļavas" dabas aizsardzības plāns izstrādāts 10 gadiem - laika periodam līdz 2016. gadam. Plāna atjaunošana veicama 2016. gadā, izvērtējot veikto apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti un papildus pasākumu nepieciešamību.

Nepieciešamības gadījumā dabas aizsardzības plānu var papildināt un mainīt arī ātrāk (balstoties uz apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitoringa rezultātiem). Apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitorings balstās uz pasākumu izpildes indikatoriem, kas uzskaitīti 6. tabulā IV nodaļā. Lai mainītu dabas aizsardzības plānā paredzētos pasākumus vai dabas aizsardzības plāna mērķus nepieciešams izveidot darba grupu, pieaicinot ekspertus, kas sniegtu atzinumu par to, kādas izmaiņas ir nepieciešamas un kā tās ietekmēs dabas lieguma dabas vērtības. Ieteicams pieaicināt ekspertus, kas piedalījušies dabas aizsardzības plāna izstrādē (skatīt dabas aizsardzības plāna ievadā).

5.3. Nepieciešamie grozījumi teritorijas plānojumos

Grozījumi Valkas pagasta teritorijas plānojumā (2006) nav nepieciešami.

5.4. Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts

1. Noteikumi nosaka dabas lieguma „**Burgas pļavas**” (turpmāk – dabas lieguma) vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus ~~aizsargājamās teritorijās~~, kā arī dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izveidošanas kārtību.

2. Dabas liegumā ir spēkā arī citos normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.

3. Dabas liegumu dabā apzīmē ar speciālām informatīvām zīmēm, kuru paraugs un lietošanas kārtība noteikti šo noteikumu 1. pielikumā. Informatīvo zīmju izveidošanu (sagatavošanu) un izvietošanu nodrošina Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācija.

4. Ja par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņem pārvaldes lēmumu, ka kādai darbībai ir vai var būt būtiska negatīva ietekme uz dabas liegumu, tās ekosistēmām vai dabas procesiem tajā, vai darbība ir pretrunā ar dabas lieguma izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem, šo darbību veikt aizliegts.

5. Zemes īpašniekiem (lietotājiem) aizliegts savā īpašumā (lietojumā) ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas norādīti dabas lieguma dabas aizsardzības plānā (turpmāk – dabas aizsardzības plāns) un paredzēti dabas lieguma ~~apskaitei~~. (teritorijā nav aktuāli)

5. Jebkāda veida reklāma dabas liegumā dabā izvietoama tikai pēc rakstiskas saskaņošanas ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu.

6. Informāciju par dabas lieguma īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem drīkst izplatīt tikai ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta rakstisku atļauju.

7. Dabas liegumā aizliegts:

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas plavas", laika posmam 2006.-2016.

7.1. veikt jebkādas darbības, par kurām saskaņā ar šo noteikumu 4.punktu pieņemts lēmums, ka tām ir vai var būt:

- 7.1.1. būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;
- 7.1.2. negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;

7.2. ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves;

7.3. pārvietoties ar ~~motorizētajiem ūdens transporta līdzekļiem ūdens motocikliem un motorjahtām~~, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus;

7.4. lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svīnu;

7.5. pļaut virzienā no lauka malām uz centru;

7.6. veikt zemes transformāciju, ~~izņemot zemes transformāciju biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un tūrisma infrastruktūras ierīkošanai, to rakstiski saskaņojot ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju nacionālo parku dabas lieguma zonās un zemes transformāciju (pēc saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi) šo noteikumu 16.28.2.apakšpunktā minēto darbību veikšanai;~~

7.7. ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;

7.8. nosusināt purvus ~~un pļavas;~~

7.9. dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju;

7.10. cirst kokus ~~galvenajā cirtē kailcirtē~~ un rekonstruktīvajā cirtē; (jo dabas liegums veidots pļavu aizsardzībai, mežu ir maz un tiem ir zema dabas aizsardzības vērtība)

~~8.10. cirst kokus kopšanas cirtē (izņemot slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus saskaņā ar šo noteikumu 16.29.apakšpunktu un citiem normatīvajiem aktiem), ja valdauzdes vecums pārsniedz:~~

~~16.10.1. priežu un ozolu audzēm — 60 gadus;~~

~~16.10.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm — 50 gadus;~~

~~16.10.3. apšu audzēm — 30 gadus; (atļauts, ja dabas liegums veidots pļavu aizsardzībai, mežu ir maz un tiem ir zema dabas aizsardzības vērtība)~~

7.11. no 15.aprīļa līdz 31.jūlijam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus, ~~meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem un bīstamo koku (koku, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu;~~

~~16.12. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz vispārējās lietošanas ceļiem; (nav aktuāli teritorijā)~~

7.12. cirst nokaltušus kokus un izvākt kritušus kokus, kritālas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā ir lielāks par 25 cm, izņemot bīstamo koku novākšanu;

7.13. nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorrolleriem, pajūgiem un zirgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar dabas lieguma apsaimniekošanu vai uzraudzību ~~vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;~~ (nav aktuāli teritorijā)

7.14. ierīkot nometnes un celt teltis ~~ārpus īpaši norādītām vietām;~~

7.15. kurināt ugunsurus, ~~izņemot ciršanas atlieku dedzināšanu;~~ ~~ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām~~

7.16. rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

7.17. ierīkot savvaļas augu, sēņu un dzīvnieku, kā arī to produktu pārdošanas un iepirkšanas punktus;

~~8.16. izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;~~ (nav aktuāli teritorijā)

7.18. uzstādīt vēja ģeneratorus;

7.19. pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības ~~un valsts robežas apsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumos un kārtībā;~~

7.20. iegūt derīgos izrakteņus;

7.21. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) pļavas ~~palieņu, terašu un meža un lauces,~~

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas pļavas", laika posmam 2006.-2016.

izņemot medījamo dzīvnieku piebarošanas lauces; (visas teritorijā esošās pļavas ir bioloģiski vērtīgas)

7.22. sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem;

7.23. veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju;

7.24. celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju;

7.25. bez rakstiskas saskaņošanas ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju:

7.25.1. veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu;

7.25.2. veikt arheoloģiskās izpētes darbus;

7.25.3. izsniegt zemes dzīļu izmantošanas atļauju (licenci);

7.25.4. organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;

7.25.5. veikt ceļu (~~arī sliežu ceļu~~), inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju;

7.25.6. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;

~~8.25.4. atjaunot un iecaudzēt mežu;~~ (nav aktuāli teritorijā)

7.25.7. mainīt zemes lietošanas mērķi, izņemot no krūmiem uz pļavām vai ganībām;

7.25.8. vākt dabas materiālus kolekcijām;

7.25.9. veikt zinātniskos pētījumus;

7.25.11. ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;

7.25.12. ierīkot jaunas ~~un paplašināt esošas~~ ūdenstransporta līdzekļu bāzes

7.26. cirst slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus kopšanas cirtē, sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi, ~~izņemot koku ciršanu aizsargājamās teritorijās, kurām ir izveidota administrācija, kas izsniedz koku ciršanas apliecinājumus.~~

8. Būvniecība **dabas liegumā ir aizliegta, izņemot biotopu atjaunošanai un apsaimniekošanai, hidroloģiskā režīma atjaunošanai un tūrismam paredzētās infrastruktūras būvniecību** atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos, šajos noteikumos un dabas aizsardzības plānā noteikto kārtību un ierobežojumus **un rakstiski saskaņojot ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju.**

9. Atļauts izslēgt meliorācijas grāvjus no Valsts meliorācijas kadastra, to rakstiski saskaņojot ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju un reģionālo lauksaimniecības pārvaldi.

Literatūras saraksts

- Dabas aizsardzības plāns Latvijai, WWF project 4568: Conservation plan for Latvia. Final report, 1992. Rīga: LU Ekoloģiskais centrs, 141.
- Eberhards G., Kalniņa L., Zagorska I. 2003. Senais Burtnieku ezers un akmens laikmeta apdzīvotās vietas. – Arheoloģija un etnogrāfija, 21. laidiens. Rīga, Latvijas Vēstures institūta apgāds, 27.-40. lpp.
- Eipurs I. 1998. Salaca. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 5. sēj. Rīga, Preses nams, 30.-31. lpp.
- Kabucis I. 2001. Latvijas biotopi. Klasifikators. Rīga, LDF, 96 lpp.
- Kabucis I. 2004. Biotopu rokasgrāmata. Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Rīga, LDF, DAP, 160 lpp.
- Kalniņa A. 1995. Klimatiskā rajonēšana. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 2. sēj. Rīga, Latvijas enciklopēdija, 245. lpp.
- Nikodemus O., Kūmiņš R., Zvaigzne E. 1998. Augšņu karte. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 6. sēj. Rīga, Preses nams.
- Račinskis E., Stīpniece A. 2000. Burtnieks. – Putniem starptautiski nozīmīgās vietas Latvijā. Rīga, LOB, 98.-100. lpp.
- Račinskis E. 2004. Burtnieka pļavas. – Eiropas Savienības nozīmes putniem nozīmīgās vietas Latvijā. Rīga, LOB, 120.-121. lpp.
- Ramans K., Zelčs V. 1995. Fizioģeogrāfiskā rajonēšana. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 2. sēj. Rīga, Latvijas enciklopēdija, 74.-76 lpp.
- Tidriķis A. 1994. Burtnieks. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 1. sēj. Rīga, Latvijas enciklopēdija, 175.-176. lpp.
- Zelčs V. 1994. Burtnieka drumlinu lauks. Burtnieka līdzenums. – Latvijas daba. Enciklopēdija. 1. sēj. Rīga, Latvijas enciklopēdija, 173.-175. lpp.
- Табакa Л. В. 1979. Общая характеристика растительного покрова и геоботанические микрорайоны. – Флора и растительность Латвийской ССР. Северо-Видземский геоботанический район. Рига, Зинатне, 5-17 с.
- Спурис З. Д. 1956. Стрекозы Латвийской ССР. Рига: Изд-во АН ЛатвССР, 96 с.
- Spuris Z. 1963. Jaunas ziņas para spāru izplati Latvijā. – Latvijas Entomologs, 7:21-40. lpp.
- Spuris Z. (red.) 1998. Latvijas Sarkanā grāmata. Retās un apdraudētās augu un dzīvnieku sugas. 4. sēj. Bezmugurkaulnieki. Rīga, LU Bioloģijas institūts, 388 lpp.

Nepublicēti materiāli

- Auniņš, A. 1999. Ķikuta aizsardzības pasākumu plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība. Projekta atskaite.
- Auniņš A. 2003. Lauku biotopu monitorings. *Pļavu un lauksaimniecības zemju monitoringa rokasgrāmata*. Rīga, LVA, 27-37.
- Burtnieki 1985. Burtnieku pagasta (p/s "Burtnieki") ierīkoto meliorācijas sistēmu plāns. 1985. g., pēc 1984. g. dešifrēšanas materiāliem, mērogs 1 : 10 000
- Burtnieku pagasta teritoriālais plānojums. I redakcija. SIA "Reģionālie projekti" Data Form 2004. NATURA 2000 Standard Data Form. Site code: LV0532700. VĢMA datu bāze.
- EMERALD 2003. Projekta "Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu" lauka darba anketas. Projekta norises laiks 2001-2004. gads, izpildītājs Latvijas Dabas fonds, finansētājs DANCEE.

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas plavas", laika posmam 2006.-2016.

- Keišs, O. 1999. Griezes aizsardzības pasākumu plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība.
Projekta atskaite.
- Pļavu projekts 2002. Projekta "Pļavu inventarizācija Latvijā" datu bāze. Projekta
norises laiks 2000.-2002. gads, izpildītāji: Latvijas Dabas fonds,
Nīderlandes Karaliskā dabas aizsardzības biedrība, finansētāji:
Nīderlandes valdība, PIN-MATRA fonds.
- Opermanis, O., Kabucis, I., Auniņš, A. 1997. CORINE Biotopes projekts Latvijā.
1994 – 1997. Darba metodika un rezultāti.

M.Kalniņa nepublicētie dati par spāru novērojumiem DL „Vidusburtnieks” 2005.
gada 25. jūnijā.

Interneta adreses

www.dap.gov.lv
www.likumi.lv
www.lva.gov.lv
www.pmlp.gov.lv
<http://www.salaca.lv>

Pielikumi

Dabas aizsardzības plāna izstrādes gaita

- I pielikums. Pirmās informatīvās sanāksmes dalībnieku saraksts un protokols
- II pielikums. Pirmās uzraudzības grupas sanāksmes protokols un dalībnieku saraksts
- III pielikums. Dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols, dalībnieku saraksts un pārskats par sabiedrisko apspriešanu
- IV pielikums. Uzraudzības grupas pēdējās sanāksmes protokols un dalībnieku saraksts

Dabas aizsardzības plāns

Tabulas

- 1. pielikums. Dabas lieguma „Burgas pļavas” robežpunktu koordinātas un shēma
- 2. pielikums. Zemes īpašuma veidi dabas liegumā “Burgas pļavas”
- 3. pielikums. Dabas liegumā „Burgas pļavas” konstatētās tauriņu sugas
- 3A pielikums. Dabas liegumā „Burgas pļavas” konstatētās putnu sugas

Kartes

- 4. pielikums. Bioloģiski vērtīgās pļavas (BVZ) dabas liegumā “Burgas pļavas”
- 5. pielikums. Zemes īpašuma veidi dabas liegumā “Burgas pļavas”
- 6. pielikums. Zemes lietošanas veidi dabas liegumā „Burgas pļavas”
- 7. pielikums. Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi un aizsargājamās augu sugas dabas liegumā „Burgas pļavas”
- 8. pielikums. Dabas liegumā „Burgas pļavas” sastopamie biotopi
- 9. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi dabas liegumā „Burgas pļavas”
- 10. pielikums. Meliorācijas ietekmes samazināšanas pasākumi dabas liegumā „Burgas pļavas”

Fotofrāfijas

- 11. pielikums. Lieguma teritorijai raksturīgākie biotopi

I pielikums

Informatīvās sanāksmes par LIFE 04 NAT/LV/000198 "Palieņu pļavu atjaunošana" un dabas aizsardzības plāna izstrādi dabas liegumam "Burgas pļavas" uzsākšanu Valkas pagastā, 13.04.2006.

Dalībnieku saraksts

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Organizācija vai saimniecība, ko pārstāv
1	Aldis Liepiņš	ZBR
2	Andris Klepers	LDF
3	Ainārs Auniņš	LDF
4	Liene Salmiņa	LDF
5	Guntis Bašķis	Valkas pagasta padomes pr-ājs
6	Valda Empele	z/s „Ezermuiža”
7	Valdis Teters	z/s „Vītoli”
8	Māris Sīka	„Gaidupes”
9	Inga Baltere	„Gaidupes”
10	Sandra Zandersone	„Līdumnieki”
11	Liesma Lapsa	„Indras-1”
12	Pēteris Lapiņš	Valmieras RVP
13	Modris Sildars	z/s/ „Tilgaļi”

PIRMĀS INFORMATĪVĀS SANĀKSMES

Par projekta LIFE 04 NAT/LV/0000198 "Palieņu pļavu atjaunošana" (Restoration of Latvian floodplains for EU priority species and habitats) uzsākšanu

PROTOKOLS

Valkas rajona
Valkas pagastā

2006.gada 13.aprīlī

Sanāksmes sākums plkst.12⁰⁰

Sanāksmi vada – reģionālais koordinators Ainārs Auniņš

Protokolē – Liene Salmiņa

Sanāksmes dalībnieki – skat. dalībnieku saraksts

Darba kārtība:

1. Ievads par projektu, A. Auniņš.
2. Kopsavilkums par ĪADT "Burgas pļavas", A.Klepers.
3. Dabas aizsardzības plānu izstrādes būtība un procedūra, L.Salmiņa.
4. Kopsavilkums par ĪADT "Burgas pļavas" DAP izstrādes procesu un darbībām, L.Salmiņa

Uzstāšanās laikā jautājumu nebija. Sanāksmes laikā G. Bašķis lūdza vienu no zemes īpašniekiem pastāstīt, kāda ir kopējā atbalsta maksājumu summa, ko iespējams saņemt par BVZ apsaimniekošanu dabas liegumā „Burgas pļavas”. Sanāksmes dalībnieki vienojās, ka pirmā uzraudzības grupas sanāksme būs augustā.

II pielikums

Dabas lieguma "Burgas pļavas" dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas sanāksme, 22.08.2006. Valkas raj. Valkas pagasts

Dalībnieku saraksts

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Organizācija/īpašums
1.	Lelde Eņģele	Latvijas Dabas fonds
2.	Liene Salmiņa	Latvijas dabas fonds
3.	Ainārs Auniņš	Latvijas Dabas fonds
4.	Guntis Bašķis	Valkas pagasta padome
5.	Gundega Freimane	Dabas aizsardzības pārvalde
6.	Zenta Špate	Ziemeļvidzemes RLP
7.	Jānis Jaunslavietis	Valkas mežniecība
8.	Pēteris Lapiņš	VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde
9.	Dainis Porietis	Valkas pagasta padome

Sanāksmes protokols

Sanāksme sākas plkst. 13:00, beidzas plkst. 14:00

Liene Salmiņa (turpmāk L.S.) atklāj sanāksmi un informē par sanāksmes darba kārtību.

L.S. informē par dabas aizsardzības plāna (turpmāk DA plāna) izstrādes gaitā paveikto:

- ir veiktas putnu uzskaites;

Ainārs Auniņš (turpmāk A.A.) papildina par putnu uzskaites rezultātiem: riestojošo ķikutu skaits liegumā tāds pats kā pagājušajā gadā, griezes nedaudz mazāk.

- veikti bezmugurkaulnieku pētījumi, konstatētas palienēm un nelielām upēm raksturīgas sugas;

- veikta biotopu kartēšana, lieguma ielāko daļu aizņem upju palieņu pļavas;

- tiek veikti un turpināsies hidroloģiski pētījumi: ūdens līmeņa un caurplūduma mērījumi Sedā;

- ir apkopota informācija par liegumā esošajiem meliorācijas objektiem;

- ir apkopota informācija par liegumā esošajām meža zemēm: liegumā atrodas daži meža nogabali un kā zāļu purvs notaksētas aizaugošas pļavas, liegumā nav konstatēti īpaši aizsargājami mežu biotopi un ar mežu biotopiem saistītas īpaši aizsargājamas sugas;

- ir apkopota informācija par liegumā līdz šim gadam konstatētajiem bioloģiski vērtīgajiem zālājiem (turpmāk BVZ).

Izraisās diskusija par iespēju atjaunot pļavas un kā BVZ pieteikt pašlaik kā meža zemes (zāļu purvs) esošās platības Sedas kreisajā krastā:

- nepieciešama zemes transformācija,

- ja zemes īpašniekam būs interese, tad Latvijas Dabas fonda "Palieņu pļavu projekts" palīdzēs sakārtot zemes transformācijai nepieciešamos dokumentus.

L.S. informē par DA plānā paredzētajiem teritorijas apsaimniekošanas pasākumiem:

- nepieciešams izvietot teritorijas robežzīmes ("ozollapas", apmēram 10 gab.) – DA plānā būs norādītas vietas, jāvienojas, kas to organizēs: pagasta padome vai Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācija (nepiedalās sanāksmē).

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas pļavas", laika posmam 2006.-2016.

Priekšlikums: kopā ar lieguma robežzīmēm izvietot uzrakstus "Dabas liegums "Burgas pļavas"", tiks noskaidrotas iespējas, šādas norādes finansēt no "Palieņu pļavu projekta" līdzekļiem.

- tiks izvietoti informācijas stendi (iespējamās vietas – ceļa malā pie lieguma austrumu robežas un Burgas centrā);
- tiks izdots DA plāna īsais variants un buklets par liegumu;
- dabas liegums tiek parādīts pagasta teritorijas plānojumā, kas pašlaik tiek izstrādāts;
- paredzēta vēlā pļaušana vai ekstensīva ganišana;

Tiek apsvērta iespēja, ar suņuburkšķiem aizaugušajās pļavās paredzēt agro pļaušanu – no putnu viedokļa nav iebildumu, taču par agro pļaušanu saņem mazāku atbalsta maksājumu.

Priekšlikums: Lauku atbalsta dienestā panākt, lai agro pļaušanu pielīdzinātu vēlajai pļaušanai teritorijās, kur to paredz DA plāns.

A.A. informē par liegumā veiktajiem darbiem "Palieņu pļavu projekta" ietvaros: veikta krūmu izciršana un pirmreizējā pļaušana gandrīz visā lieguma teritorijā Sedas labajā krastā, plānota vienošanās ar zemes īpašnieku par pļavu atjaunošanu arī Sedas kreisajā krastā. šajā un nākošajā gadā krūmu ciršanu un pirmreizējo pļaušanu iespējams veikt par projekta līdzekļiem.

Izraisās diskusija par liegumā esošajiem mežiem: tie veidojušies aizaugot pļavām, būtiskas mežu biotopu vērtības nav konstatētas, daļu pat vēlams transformēt par pļavu.

Priekšlikums: lieguma individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos (turpmāk IAIN) paredzēt mežsaimnieciskās darbības atvieglojumus un iespēju meža zemes transformēt par lauksaimniecības zemēm.

Izraisās diskusija par liegumā esošo meliorācijas grāvju iespējamo likvidēšanu: vienas saimniecības grāvjus būtu nepieciešams izslēgt no meliorācijas objektu reģistra un likvidēt (netīrīt un gaidīt, lai aizaug, aizbērt grāvju ietekas vai grāvjus aizbērt pilnībā), tad atjaunotos palienes hidroloģiskais režīms – pļavas ilgāk saglabātos mitras, grāvji netraucētu apsaimniekošanu.

Grāvju likvidēšana iespējama tikai, pamatojoties uz hidroloģisko pētījumu rezultātiem un saskaņojot ar zemes īpašniekiem un reģionālo lauksaimniecības pārvaldi, tas jāparedz arī lieguma IAIN.

Vienojas, ka no hidrologiem saņemto informāciju par lieguma teritoriju DA plāna izstrādātāji nosūtīs melioratoriem reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē.

Noskaidrojas, ka paredzēta Sedas gultnes tīrīšana ārpus lieguma teritorijas.

Iespējams, DA plānā un lieguma IAIN nepieciešams atrunāt arī bebru medības.

Priekšlikums: precizēt tekstu DA plāna 3. tabulā.

L.S. informē par DA plānā paredzētajiem monitoringa pasākumiem: putnu uzskaites, hidroloģiskā režīma monitorings.

Uzraudzības grupa vienojas, DA plānu gatavot sabiedriskajai apspriešanai (oktobrī), pirms tam sagatavoto DA plāna redakciju nosūtot uzraudzības grupas locekļiem.

Sanāksmi vadīja
Protokolēja

L. Salmiņa
L. Eņģeļa

III pielikums

Dabas lieguma "Burgas pļavas" dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas sanāksme, 17.11.2006. Valkas raj. Valkas pagasts

Dalībnieku saraksts

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Organizācija/īpašums
1.	Liene Salmiņa	Latvijas dabas fonds
2.	Pēteris Lapiņš	VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde
3.	Lelde Eņģele	Latvijas Dabas fonds
4.	Gundega Freimane	Dabas aizsardzības pārvalde
5.	Ainārs Auniņš	Latvijas Dabas fonds
6.	Sandra Zandersone	Līdumnieki
7.	Vilnis Kārklīņš	Dravaskalni
8.	Aldis Liepiņš	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts
9.	Dainis Porietis	Valkas pagasta padome
10.	Vizma Karnele	Saktas
11.	Edīte Ābena	Dravnieki
12.	Ilze Ivane	Ošupes
13.	Modris Sildars	Tilgaļi
14.	Valdis Tetters	Vītoli
15.	Atis Empelis	z/s „Ezermuiža”

Sanāksmes protokols

Sanāksme sākas plkst. 11:00, beidzas plkst. 13:00

Liene Salmiņa (turpmāk L.S.) atklāj sanāksmi un informē par darba kārtību.

L.S. informē par liegumā veiktajiem pētījumiem, konstatētajām dabas vērtībām, plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem.

Ainārs Auniņš precizē par paredzēto krūmu sakņu iznīcināšanu: pasākums paredzēts 1 ha platībā vietā ar blīviem krūmiem.

Gundega Freimane informē par turpmāko finansējumu dabas aizsardzības plānos paredzētās infrastruktūras sugu un biotopu aizsardzībai izveidošanai.

Sanāksmes dalībnieki vienojas, ka DA plānā tiks paredzēts viens informatīvais stends par liegumu.

Izraisās diskusija par meliorācijas grāvju uzturēšanu un iespējamo aizdambēšanu:

- pļavas bieži pārplūst arī lietainās vasarās,
- grāvjus nav jēga tīrīt, jo pļavas tāpat pārplūst,
- bebri uztur ūdens līmeni Sedā,
- turpināsies hidroloģiskie pētījumi,
- dambju mērķis ir pagarināt pavasara palu ilgumu,
- grāvju aizdambēšana varēs notikt tikai sadarbībā ar zemju īpašniekiem.

Tiek izskatīts lieguma individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu (IAAN) projekts.

Aldis Liepiņš: Vai ņemts vērā ornitologa viedoklis par medībām?

Ainārs Auniņš: medības nav pretrunā ar ornitoloģisko vērtību saglabāšanu.

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas pļavas", laika posmam 2006.-2016.

Aldis Liepiņš ierosina liegumā paredzēt kailcirtes aizliegumu, lai saglabātu teritorijai raksturīgo ainavu.

Redakcionāli tiek precizēti IAAN punkti:

- aizliegta dzērveņu audzēšana,
- aizliegts uzart pļavas,
- izliegts kurināt ugunsiskus, izņemot ciršanas atlieku sadedzināšanu,

Vienojas IAAN iekļaut punktu, kas, saskaņojot ar ZBR administrāciju, atļautu iežogotu savvaļas dzīvnieku audzētavas izveidošanu lieguma teritorijā.

Ainārs Auniņš ierosina IAAN iekļaut punktu, kas atļautu izslēgt meliorācijas grāvjus no Valsts meliorācijas kadastra, rakstiski saskaņojot ar ZBR un reģionālo lauksaimniecības pārvaldi.

Izraisās diskusija par nepieciešamību koku ciršanu sanitārajā cirtē saskaņot arī ar reģionālo vides pārvaldi. Vienojas formulējumu, kas to paredz, saglabāt IAAN.

Sanāksmi vadīja

L.Salmiņa

Protokolēja

L.Enģele

Pārskats par dabas lieguma „Burgas pļavas” dabas aizsardzības plāna sabiedrisko apspriešanu

Dabas lieguma „Burgas pļavas” dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2006. gada 17. novembrī Valkas pagasta padomē. Informācija par sabiedriskās apspriešanas sanāksmi tika izsludināta laikrakstos „Latvijas Vēstnesis” un „Ziemeļlatvija” divas nedēļas pirms sanāksmes, dabas aizsardzības plāna 1. redakcija interesentiem šo laiku bija pieejama Valkas pagasta padomē. Zemes īpašnieki un atbildīgo institūciju pārstāvji tika rakstiski uzaicināti piedalīties sanāksmē.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmē piedalījās 15 dalībnieki, sanāksmē izteiktie komentāri un priekšlikumi fiksēti protokolā (dabas aizsardzības plāna III pielikums).

Ņemts vērā ierosinājums, liegumā noteikt galvenās cirtes aizliegumu – iestrādāts individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu (IAIN) projekta 7.10. punktā.

Ņemts vērā ierosinājums, pieļaut jaunu iežogotu savvaļas dzīvnieku audzētavu izveidošanu, to rakstiski saskaņojot ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju – iestrādāts IAIN projekta 7.25.11. punktā.

Ņemts vērā ierosinājums, iekļaut IAIN projektā punktu, kas atļautu izslēgt meliorācijas grāvjus no Valsts meliorācijas kadastra (IAIN projekta 9. punkts).

Sanāksmes laikā redakcionāli precizēti IAIN projekta 7.7., 7.15. un 7.21. punkti atbilstoši lieguma vērtību saglabāšanas specifikai.

Citus priekšlikumus dabas aizsardzības plāna izstrādātāji sabiedriskās apspriešanas laikā nav saņēmuši.

LATVIJAS REPUBLIKA VALKAS RAJONS
VALKAS PAGASTA PADOME

Reģ.Nr. 90000034025, Tālavas 66, Valka, LV-4701, tālrunis 4781371, fax 4781370
Konta Nr. LV26 UNLA 0017 011130024 Latvijas Unibankas Smiltenes filiāle Valkas norēķ.grupa, kods UNLALV2x017

Valkā

09.01.2007. Nr.18/3-13
Uz 08.12.2006.

LATVIJAS DABAS FONDS

PAR ATZINUMU DABAS
AIZSARDZĪBAS PLĀNAM

Valkas pagasta padome piekrīt izstrādātajam dabas lieguma „Burgas pļavas” dabas aizsardzības plānam.
Tas atbilst Valkas pagasta teritoriālā plānojuma gala redakcijai.

Priekšsēdētājs:

G.Bašķis

Dabas lieguma "Burgas pļavas" dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas sanāksme, 19.01.2007. Valkas raj. Valkas pagasts

Dalībnieku saraksts

Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Organizācija/īpašums
1.	Ainārs Auniņš	Latvijas Dabas fonds
2.	Aldis Liepiņš	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts
3.	Māris Sīka	zemes īpašnieks
4.	Vasilijs Kolačs	zemes īpašnieks
5.	Guntis Bašķis	Valkas pagasta padome
6.	Lelde Eņģele	Latvijas Dabas fonds

Sanāksmes protokols

Sanāksme sākas plkst. 14:00, beidzas plkst. 15:00

Lelde Eņģele (turpmāk L.E.) atklāj sanāksmi un informē par dabas aizsardzības plāna sabiedrisko apspriešanu, saņemtajiem priekšlikumiem un plānā izdarītajiem papildinājumiem.

L.E. informē, ka individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu (turpmāk IAIN) projekts redakcionāli precizēts arī pēc konsultācijām ar Vides ministriju un plāna izstrādē iesaistītajiem ekspertiem, līdz ar to ir mainījies punktu numerācija IAIN projektā, redakcionāli precizēti IAIN projekta 7.6. un 8. punkti.

L.E. informē, ka dabas aizsardzības plāns saskaņots Valkas pagasta padomes sēdē, kā arī saņemts pozitīvs atzinums no plāna izstrādes uzraudzības grupā iesaistītajiem Valmieras reģionālās vides pārvaldes un Ziemeļvidzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes darbiniekiem.

Uzraudzības grupas dalībniekiem nav jautājumu par izstrādāto dabas aizsardzības plānu un tiek parakstīts uzraudzības grupas sanāksmes protokola pielikums.

Sanāksme beidzas, turpinās neformāla diskusija par dažādiem lieguma apsaimniekošanā aktuāliem jautājumiem.

Sanāksmi vadīja

L.Eņģele

Protokolēja

L.Eņģele

Pielikums dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas pēdējās sēdes protokolam

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts īpaši aizsargājamai dabas teritorijai
dabas liegumam "**Burgas pļavas**"

Uzraudzības grupas sēde notiek 2007. gada 19. janvārī plkst. 14:00 Valkas pagasta padomē

Uzraudzības grupas locekļi:

1. Guntis Baškis, Valkas pagasta padomes priekšsēdētājs
2. Māris Sīka, Valkas pagasta zemes īpašnieku pārstāvis
3. Vasilij Kolačs, Valkas pagasta zemes īpašnieku pārstāvis
4. Aldis Liepiņš, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta vecākais mežu eksperts
5. Pēteris Lapiņš, Valsts Vides dienesta Valmieras reģionālās pārvaldes vecākais inspektors
6. Gundega Freimane, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītāja
7. Ainārs Auniņš, Latvijas Dabas fonda reģionālais koordinators Austrumlatvijai LIFE-Daba projektā „Paliņu pļavu atjaunošana”
8. Zenta Špate, Ziemeļvidzemes RLP Zemes un ūdens resursu daļas vadītāja,
9. Liene Salmiņa, dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja.

Ar šo uzraudzības grupas locekļi apstiprina, ka tikuši iesaistīti dabas aizsardzības plāna izstrādē, regulāri informēti par plāna izstrādes gaitu un uzklausi sakarā ar ieteikumiem dabas aizsardzības plānam.

Apstiprinu, ka dabas aizsardzības plāns izstrādāts saskaņā ar MK noteikumiem Nr.234 (28.03.2006.) „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”.

1. .....
Guntis Baškis
Valkas pagasta
padomes priekšsēdētājs
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....
.....

2. .....
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....
.....

3. .....
Vasilij Kolačs
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....
.....

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas plavas", laika posmam 2006.-2016.

Pielikums dabas aizsardzības plāna dabas liegumam "Burgas plavas" izstrādes uzraudzības grupas pēdējās sēdes protokolam 2-2

Apstiprinu, ka dabas aizsardzības plāns izstrādāts saskaņā ar MK noteikumiem Nr.234 (28.03.2006.) „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”.

4. A. Liepiņš
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....

5. Pēteris Lopriņš
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....

6. G. FREIMANE
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri: *Akvalitāte dabas aizsardzības plānā*

7. I. AUNINA
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....

8. I. ŠPATE
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....

9. I. SALMIŅA
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Komentāri.....

1. pielikums.

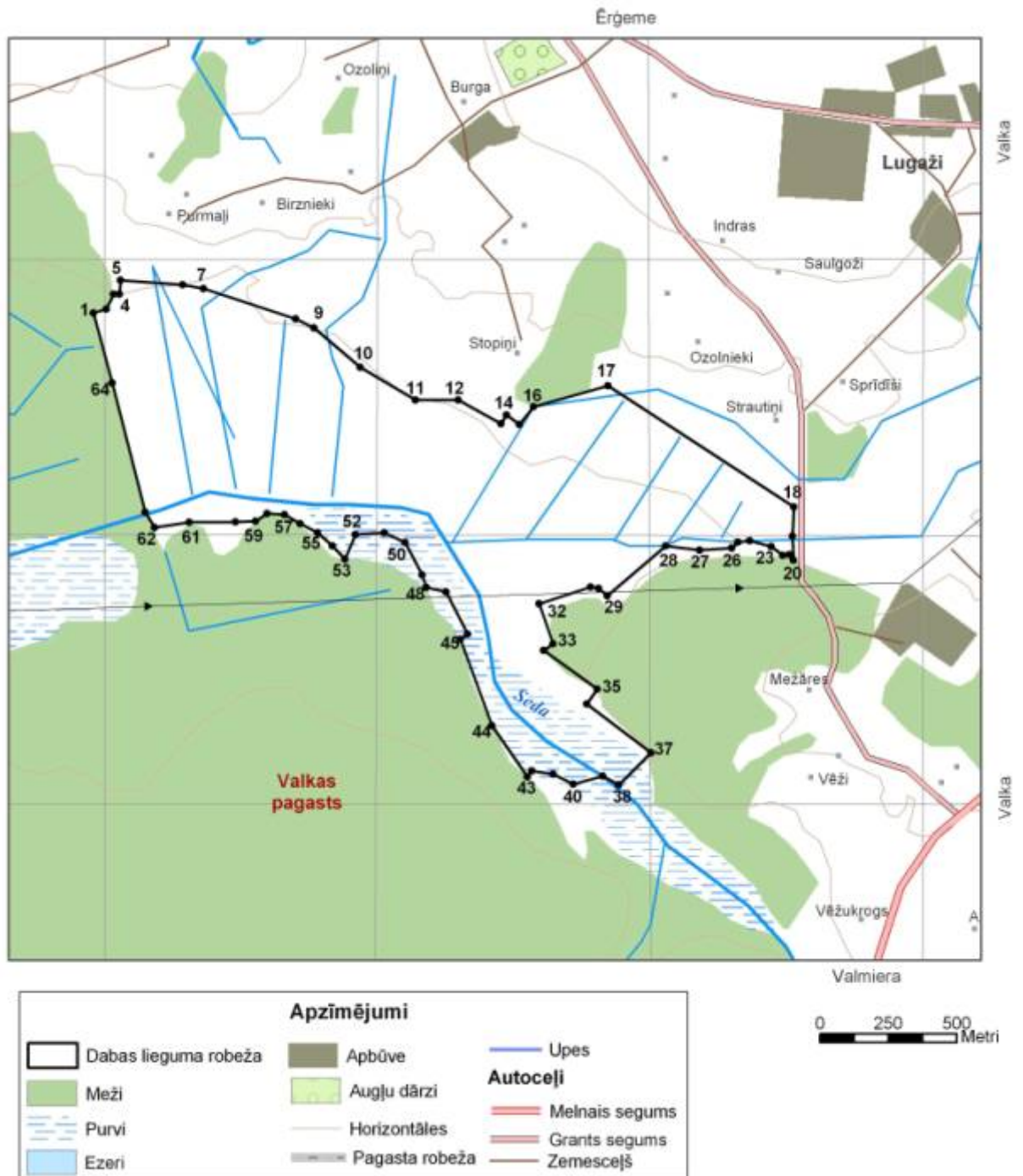
Dabas lieguma "Burgas pļavas" robežpunktu koordinātas

Robež punkts	X koordināta	Y koordināta	Robež punkts	X koordināta	Y koordināta
1	612985	403764	33	614669	402556
2	613033	403778	34	614635	402532
3	613059	403833	35	614830	402391
4	613081	403833	36	614792	402335
5	613085	403884	37	615027	402158
6	613312	403868	38	614909	402041
7	613389	403854	39	614851	402072
8	613726	403742	40	614743	402043
9	613793	403710	41	614668	402080
10	613962	403566	42	614591	402091
11	614165	403447	43	614575	402070
12	614321	403447	44	614444	402257
13	614477	403360	45	614329	402572
14	614498	403392	46	614356	402592
15	614545	403358	47	614277	402745
16	614597	403422	48	614204	402762
17	614870	403498	49	614189	402808
18	615550	403056	50	614126	402926
19	615545	402949	51	614050	402962
20	615549	402861	52	613945	402955
21	615534	402882	53	613907	402865
22	615510	402879	54	613860	402914
23	615467	402911	55	613806	402962
24	615388	402932	56	613743	402994
25	615346	402927	57	613686	403028
26	615322	402906	58	613622	403031
27	615206	402898	59	613580	403004
28	615080	402913	60	613506	403001
29	614867	402731	61	613337	403000
30	614835	402758	62	613209	402980
31	614806	402763	63	613175	403037
32	614618	402702	64	613054	403508

283.pielikums
Ministru kabineta
1999.gada 15.jūnija
noteikumiem Nr.212
(Pielikums MK 08.04.2004. noteikumu nr.266 redakcijā)

Dabas lieguma "Burgas plavas" shēma

Dabas liegumā "Burgas pļavas" esošie zemes īpašuma veidi

N.p. k.	Saimniecības nosaukums	Zemes platība-ha	Zemes kadastra numurs	Īpašuma veids
1.	"Ozoli"	7,8	9488-006-0046	privātīpašums
2.	"Līdumnieki"	4,8	9488-006-0038	privātīpašums
3.	"Jēkabi"	6,0	9488-006-0134	privātīpašums
4.	"Ezermuiža"	6,6	9488-006-0026	privātīpašums
5.	"Čurmas"	7,9	9488-006-0209	privātīpašums
	"Čurmas"	9,0	9488-006-0210	
	"Čurmas"	15,8	9488-009-0086	
	"Čurmas"	31,9	9488-006-0208	
	"Čurmas"	19,0	9488-006-0207	
6.	"Zvejnieki"	1,0	9488-006-0137	privātīpašums
7.	"Vītoli"	3,2	9488-006-0144	privātīpašums
	"Vītoli"	2,6	9488-006-0004	
8.	"Indras 1"	1,0	9488-006-0326	privātīpašums
9.	"Placīši"	1,6	9488-006-0076	privātīpašums
10.	"Tilgaji"	19,6	9488-006-0042	privātīpašums
11.	"Jaungaidupes"	10,0	9488-006-0142	privātīpašums
12.	"Āboliņi"	4,5	9488-006-0335	privātīpašums
13.	"Spuldzes"	6,3	9488-006-0015	privātīpašums
14.	"Kalnstaldoti"	7,5	9488-009-0038	privātīpašums
15.	"Lukstiņi"	6,0	9488-009-0017	SIA
16.		3,3	9488-008-0019	a/s "VAS "LVM""
17.	Sedas upe	1,4	-	Latvijas valsts īpašums
18.		3,0	9488-006-0024	privātīpašums
19.		4,0	9488-006-0041	privātīpašums
20.		4,5	9488-006-0206	privātīpašums
21.		5,0	9488-006-0364	privātīpašums
22.	„Čurmas”	21	9488-008-0007	privātīpašums
23.		3,5	9488-009-0032	Privātīpašums
24.		1,8	9488-009-0036	Privātīpašums
25.		0,9	9488-009-0037	Privātīpašums

Dabas liegumā „Burgas pļavas” konstatētās tauriņu sugas

Micropterigidae	Micropterix aruncella (Scopoli, 1763)
Adelidae	Cauchas fibulella (Denis et Schiffermüller, 1775)
Psychidae	Psyche casta (Pallas, 1767)
Bucculatricidae	Bucculatrix frangutella (Goeze, 1783)
Gracillariidae	Calybites phasianipennella (Hübner, 1813)
	Phyllonorycter strigulatellus (Lienig & Zeller, 1846)
Yponomeutidae	Yponomeuta evonymella (Linnaeus, 1758)
	Argyresthia goedartella (Linnaeus, 1758)
Glyphipterigidae	Glyphipterix simplicella (Stephens, 1834)
Depressariidae	Agonopterix kaekeritziana (Linnaeus, 1767)
	Depressaria pimpinellae Zeller, 1839
Elachistidae	Elachista albifrontella (Hübner, 1817)
	Elachista argentella (Clerck, 1759)
	Elachista monosemiella Rössler, 1881
	Elachista pullicomella Zeller, 1839
Scythrididae	Scythris obscurella (Scopoli, 1763)
Coleophoridae	Coleophora serratella (Linnaeus, 1758)
	Coleophora lusciniapennella (Treitschke, 1833)
	Coleophora alcyonipennella (Kollar, 1832)
	Coleophora caespititiella Zeller, 1839
	Coleophora glaucicolella Wood, 1892
	Coleophora otidipennella (Hübner, 1817)
	Coleophora alticolella Zeller, 1849
	Coleophora versurella Zeller, 1849
	Coleophora peribenanderi, Toll, 1843
	Coleophora trochilella (Duponchel, 1843)
Momphidae	Mompha epilobiella (Denis et Schiffermüller, 1775)
Cosmopterigidae	Cosmopterix orichalcea Stainton, 1861
Gelechiidae	Metzneria metzneriella (Stainton, 1851)
	Monochroa conspersella (Herrich-Schäffer, 1854)
	Monochroa lutulentella (Zeller, 1839)
	Bryotropha senectella (Zeller, 1839)
	Teleiodes paripunctella (Thunberg, 1794)
	Scrobipalpa acuminatella (Sircom, 1850)
	Syncopacma cinctella (Clerck, 1759)
	Anacampsis populella (Clerck, 1759)
	Helcystogramma rufescens (Haworth, 1828)
	Acompsia cinerella (Clerck, 1759)
Zygaenidae	Adscita statices (Linnaeus, 1758)
	Zygaena viciae (Denis et Schiffermüller, 1775)
Tortricidae	Aethes smeathmanniana (Fabricius, 1781)
	Acleris aspersana (Denis et Schiffermüller, 1775)
	Cnephasia stephensiana (Doubleday, 1849)
	Cnephasia asseclana (Denis et Schiffermüller, 1775)
	Eulia ministrana (Linnaeus, 1758)
	Capua vulgana (Frölich, 1828)

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas pļavas", laika posmam 2006.-2016.

	<i>Philedonides lunana</i> (Thunberg, 1784)
	<i>Archips podana</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Pandemis cerasana</i> (Hübner, 1786)
	<i>Pandemis heparana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Syndemis musculana</i> (Hübner, 1799)
	<i>Aphelia viburnana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Aphelia paleana</i> (Hübner, 1793)
	<i>Clepsis senecionana</i> (Hübner, 1819)
	<i>Clepsis spectrana</i> (Treitschke, 1830)
	<i>Bactra lancealana</i> (Hübner, 1799)
	<i>Endothenia marginana</i> (Haworth, 1811)
	<i>Endothenia quadrimaculana</i> (Haworth, 1811)
	<i>Apotomis capreana</i> (Hübner, 1817)
	<i>Orthotaenia undulana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Celypha rufana</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Celypha striana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Celypha lacunana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Phiaris micana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Rhopobota naevana</i> (Hübner, 1813)
	<i>Epinotia subocellana</i> (Donovan, 1806)
	<i>Epinotia tetraquetra</i> (Haworth, 1811)
	<i>Eucosma hohenwartiana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Eucosma cana</i> (Haworth, 1811)
	<i>Epiblema foenella</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Ancylis kenneli</i> Kuznetsov, 1962
	<i>Ancylis uncella</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Ancylis badiana</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Ancylis apicella</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Cydia jungiella</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Lathronympha strigana</i> (Fabricius, 1775)
	<i>Dichrorampha plumbana</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Dichrorampha simpliciana</i> (Haworth, 1811)
	<i>Dichrorampha gueneana</i> Obraztsov, 1953
	<i>Dichrorampha petiverella</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Dichrorampha agilana</i> (Tengström, 1848)
Choreutidae	<i>Anthophila fabriciana</i> (Linnaeus, 1767)
Pterophoridae	<i>Platyptilia gonodactyla</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Stenoptilia pterodactyla</i> (Linnaeus, 1761)
	<i>Stenoptilia veronicae</i> Karvonen, 1932
	<i>Stenoptilia bipunctidactyla</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Geina didactyla</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Ovendenia lienigianus</i> (Zeller, 1852)
	<i>Emmelina monodactyla</i> (Linnaeus, 1758)
Pyralidae	<i>Scoparia pyralella</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Chrysoteuchia culmella</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Crambus lathoniellus</i> (Zincken, 1817)
	<i>Crambus perlellus</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Agriphila straminella</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Platytes cerussella</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)

	<i>Elophila nymphaeata</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Acentria ephemerella</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Cataclysta lemnata</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Nymphula stagnata</i> (Donovan, 1806)
	<i>Udea lutealis</i> (Hübner, 1809)
	<i>Opsibotys fuscalis</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Pyrausta despicata</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Psammotis pulveralis</i> (Hübner, 1796)
	<i>Pleuroptya ruralis</i> (Scopoli, 1763)
Lasiocampidae	<i>Euthrix potatoria</i> (Linnaeus, 1758)
Hesperiidae	<i>Heteropterus morpheus</i> (Pallas, 1771)
	<i>Thymelicus lineola</i> (Ochsenheimer, 1809)
	<i>Thymelicus sylvestris</i> (Poda, 1761)
	<i>Ochlodes venata</i> (Bremer & Grey, 1853)
Pieridae	<i>Leptidea sinapis</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Pieris rapae</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Pieris napi</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Gonepteryx rhamni</i> (Linnaeus, 1758)
Lycaenidae	<i>Lycaena hippothoe</i> (Linnaeus, 1761)
	<i>Polyommatus semiargus</i> (Rottemburg, 1775)
	<i>Polyommatus amandus</i> (Schneider, 1792)
	<i>Polyommatus icarus</i> (Rottemburg, 1775)
Nymphalidae	<i>Brenthis ino</i> (Rottemburg, 1775)
	<i>Clossiana selene</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Vanessa atalanta</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Vanessa cardui</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Inachis io</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Aglais urticae</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Araschnia levana</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Coenonympha glycerion</i> (Borkhausen, 1788)
	<i>Coenonympha pamphilus</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Aphantopus hyperantus</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus, 1758)
Geometridae	<i>Calospilos sylvata</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Lomaspilis marginata</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Chiasmia clathrata</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Petrophora chlorosata</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Pseudopanthera macularia</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Aethalura punctulata</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)
	<i>Ematurga atomaria</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Cabera pusaria</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Cabera exanthemata</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Lomographa bimaculata</i> (Fabricius, 1775)
	<i>Siona lineata</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Jodis lactearia</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Timandra comae</i> A.Schmidt, 1931
	<i>Scopula immorata</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Idaea pallidata</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)

Dabas aizsardzības plāns dabas liegumam "Burgas pļavas", laika posmam 2006.-2016.

	<i>Xanthorhoe ferrugata</i> (Clerck, 1759)
	<i>Epirrhoe tristata</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Epirrhoe alternata</i> (Müller, 1764)
	<i>Eupithecia plumbeolata</i> (Haworth, 1809)
	<i>Eupithecia pygmaeata</i> (Hübner, 1799)
	<i>Eupithecia satyrata</i> (Hübner, 1813)
	<i>Odezia atrata</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Euchoeca nebulata</i> (Scopoli, 1763)
Notodontidae	<i>Cerura vinula</i> (Linnaeus, 1758)
Noctuidae	<i>Callistege mi</i> (Clerck, 1759)
	<i>Euclidia glyphica</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Hypena proboscidalis</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Rivula sericealis</i> (Scopoli, 1763)
	<i>Diachrysia chrysis</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Deltote bankiana</i> (Fabricius, 1775)
	<i>Amphipoea fucosa</i> (Freyer, 1830)
	<i>Melanchra persicariae</i> (Linnaeus, 1761)
	<i>Mythimna impura</i> (Hübner, 1808)
Lymantriidae	<i>Orgyia antiqua</i> (Linnaeus, 1758)
Arctiidae	<i>Cybosia mesomella</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Eilema griseola</i> (Hübner, 1803)
	<i>Diacrisia sannio</i> (Linnaeus, 1758)
	<i>Arctia caja</i> (Linnaeus, 1758)

3A. pielikums

Dabas liegumā "Burgas pļavas" konstatētās putnu sugas

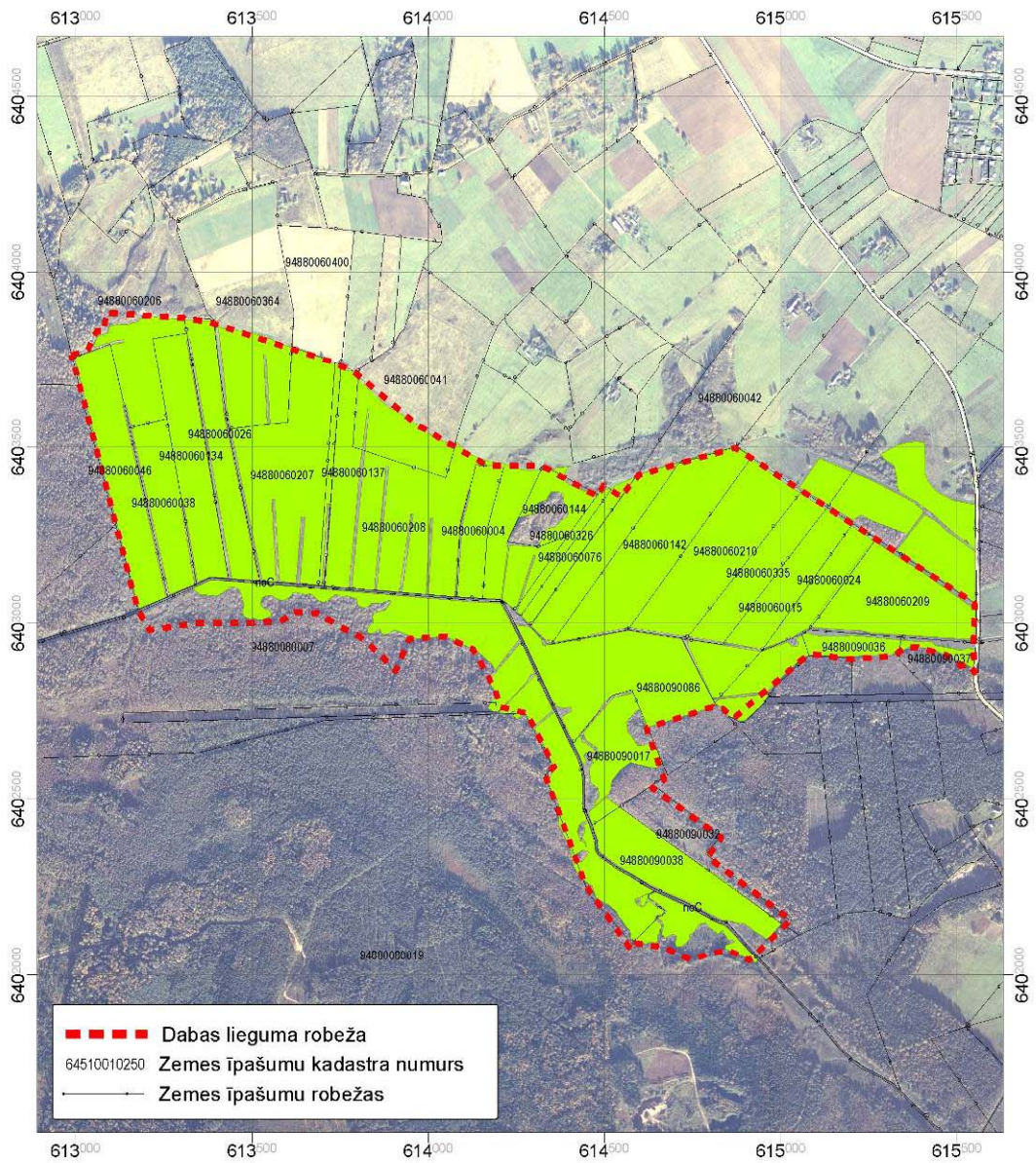
Baltā cielava *Motacilla alba*
Baltais stārķis *Ciconia ciconia*
Bezdelīga *Hirundo rustica*
Brūnā čakste *Lanius collurio*
Brūnspārnu kauķis *Sylvia communis*
Ceru kauķis *Acrocephalus schoenobaenus*
Čunčiņš *Phylloscopus collybita*
Dārza kauķis *Sylvia borin*
Dižknābis *Coccothraustes coccothraustes*
Dižraibais dzenis *Dendrocopos major*
Dzeguze *Cuculus canorus*
Dzeltenā cielava *Motacilla flava*
Dzeltenā stērste *Emberiza citrinella*
Dzērve *Grus grus*
Gaigala *Bucephala clangula*
Gaišais kauķis *Sylvia curruca*
Grieze *Crex crex*
Iedzeltenais kauķis *Hipolais icterina*
Kārķu kauķis *Locustella naevia*
Ķīķis *Pernis apivorus*
Ķikuts *Gallinago media*
Ķīvīte *Vanellus vanellus*
Koku čipste *Anthus trivialis*
Krauklis *Corvus corax*
Kriklis *Anas crecca*
Lakstīgala *Luscinia luscinia*
Lauku balodis *Columba palumbus*
Lauku cīrulis *Alauda arvensis*
Lielā gaura *Mergus merganser*
Lielā zīlīte *Parus major*
Lukstu čakstīte *Saxicola rubetra*
Mājas strazds *Sturnus vulgaris*
Mazais dzenis *Dendrocopos minor*
Mazais ērglis *Aquila pomarina*
Mazais svilpis *Carpodacus erythrinus*
Melnais meža strazds *Turdus merula*
Melnais mušķērājs *Ficedula hypoleuca*
Mērkaziņa *Gallinago gallinago*
Meža pile *Anas platyrhynchos*
Meža tilbīte *Tringa ochropus*
Niedru lija *Circus aeruginosus*
Niedru stērste *Emberiza schoeniclus*
Ormanītis *Porzana porzana*
Paceplītis *Troglodytes troglodytes*
Paipala *Coturnix coturnix*
Pelēkais strazds *Turdus pilaris*
Peļu klijāns *Buteo buteo*

Platknābis *Anas clypeata*
Plukšķis *Turdus iliacus*
Pļavu čipste *Anthus pratensis*
Pļavu lija *Circus pygargus*
Pļavu tilbīte *Tringa totanus*
Prīkšķe *Anas querquedula*
Purva kauķis *Acrocephalus palustris*
Purva pūce *Asio flammeus*
Purva tilbīte *Tringa glareola*
Rubenis *Tetrao tetrix*
Sloka *Scolopax rusticola*
Svīre *Apus apus*
Upes kauķis *Locustella fluviatilis*
Upes tilbīte *Actitis hypoleucos*
Vakarlēpis *Caprimulgus europaeus*
Vālodze *Oriolus oriolus*
Vārna *Corvus corone cornix*
Vistu vanags *Accipiter gentilis*
Vītītis *Phylloscopus trochylus*
Zilzilīte *Parus caeruleus*
Zivjudzenītis *Alcedo atthis*
Zvirbulvanags *Accipiter nisus*
Žagata *Pica pica*
Žubīte *Fringilla coelebs*

4. pielikums

Bioloģiski vērtīgie zālāji dabas liegumā "Burgas pļavas"

Bioloģiski vērtīgie zālāji

Mērogs 1:17 000

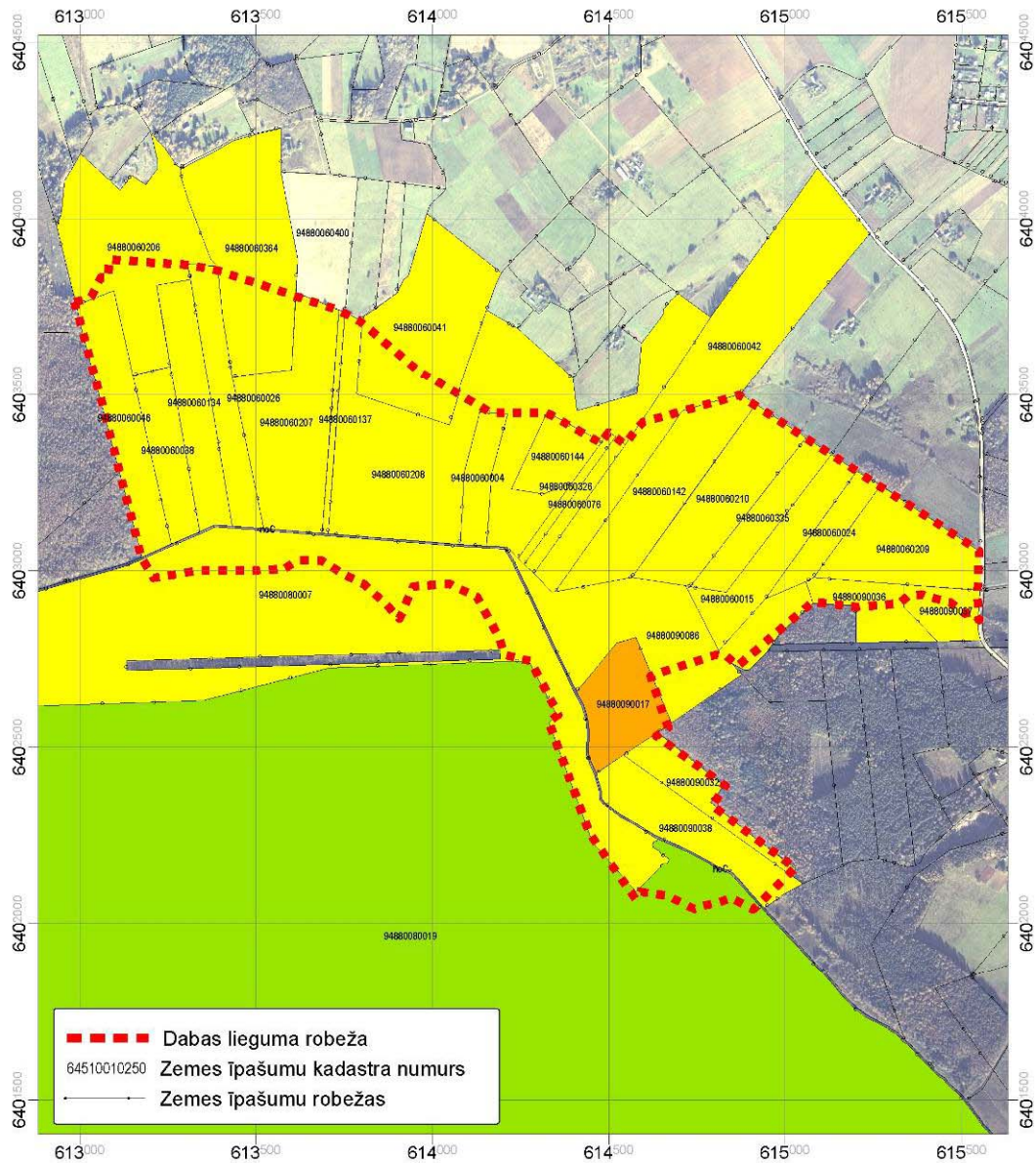

Latvijas koordinātu sistēma LKS-92.

Ortofoto, 2003. gads, LR VZD; Kadastra karte, 2005. gads, LR VZD

5. pielikums

Zemes īpašumu veidi dabas liegumā "Burgas pļavas"

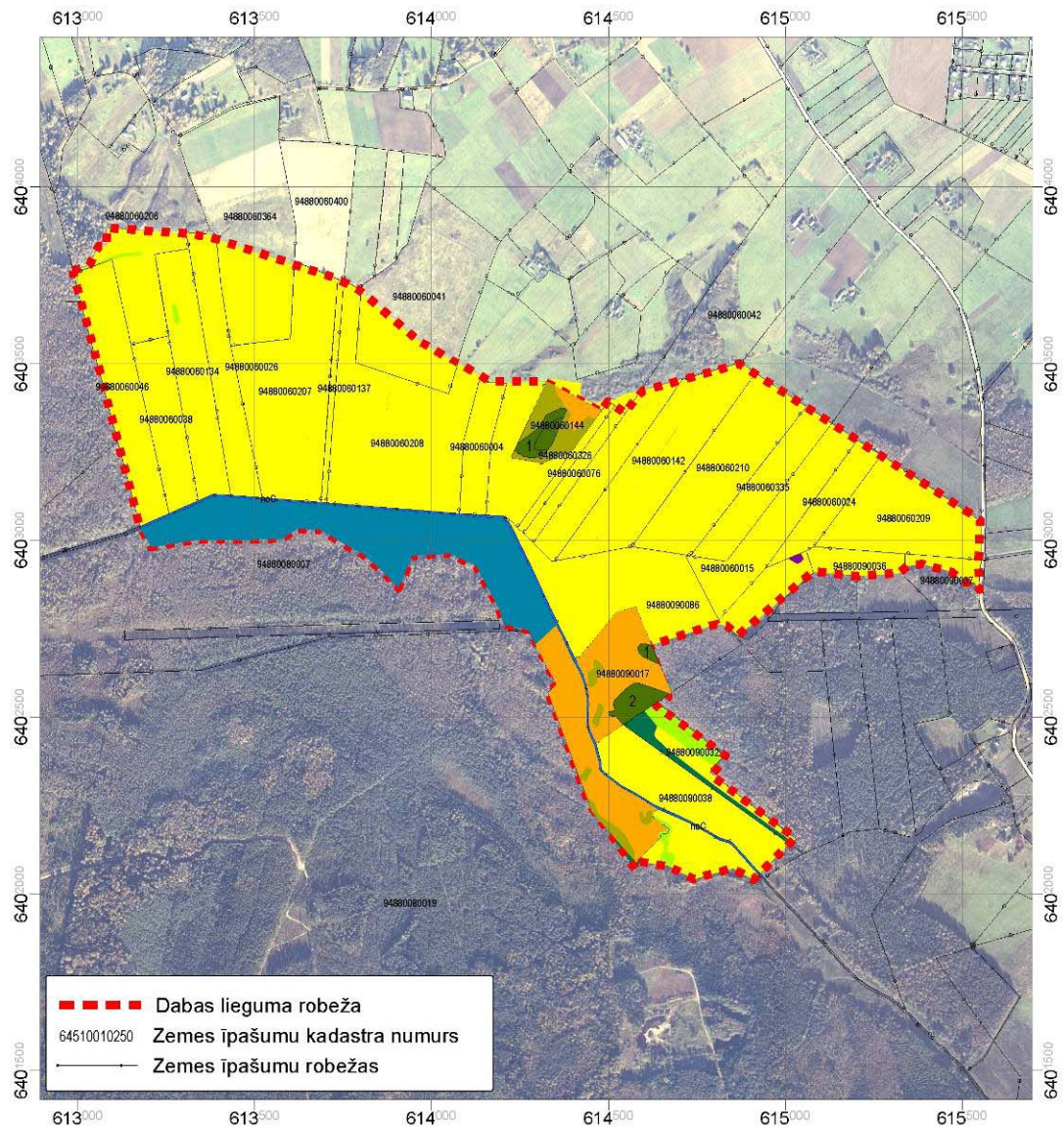

Mērogs 1:17 000
0 170 340 510 m

Latvijas koordinātu sistēma LKS-92.
Ortofoto, 2003. gads, LR VZD; Kadastra karte, 2005. gads, LR VZD

6. pielikums

Zemes lietojuma veidi dabas liegumā "Burgas pļavas"

Saskaņā ar Valkas VVM sniegto informāciju

- Mežs
- Krūmājs
- Pļava
- Zāļu purvs

Pēc eksperta lauku apsekojuma vērtējuma

- Ūdeņi
- Zāļu purvs
- Pļava
- Krūmājs
- Mežs

Mērogs 1:17 000

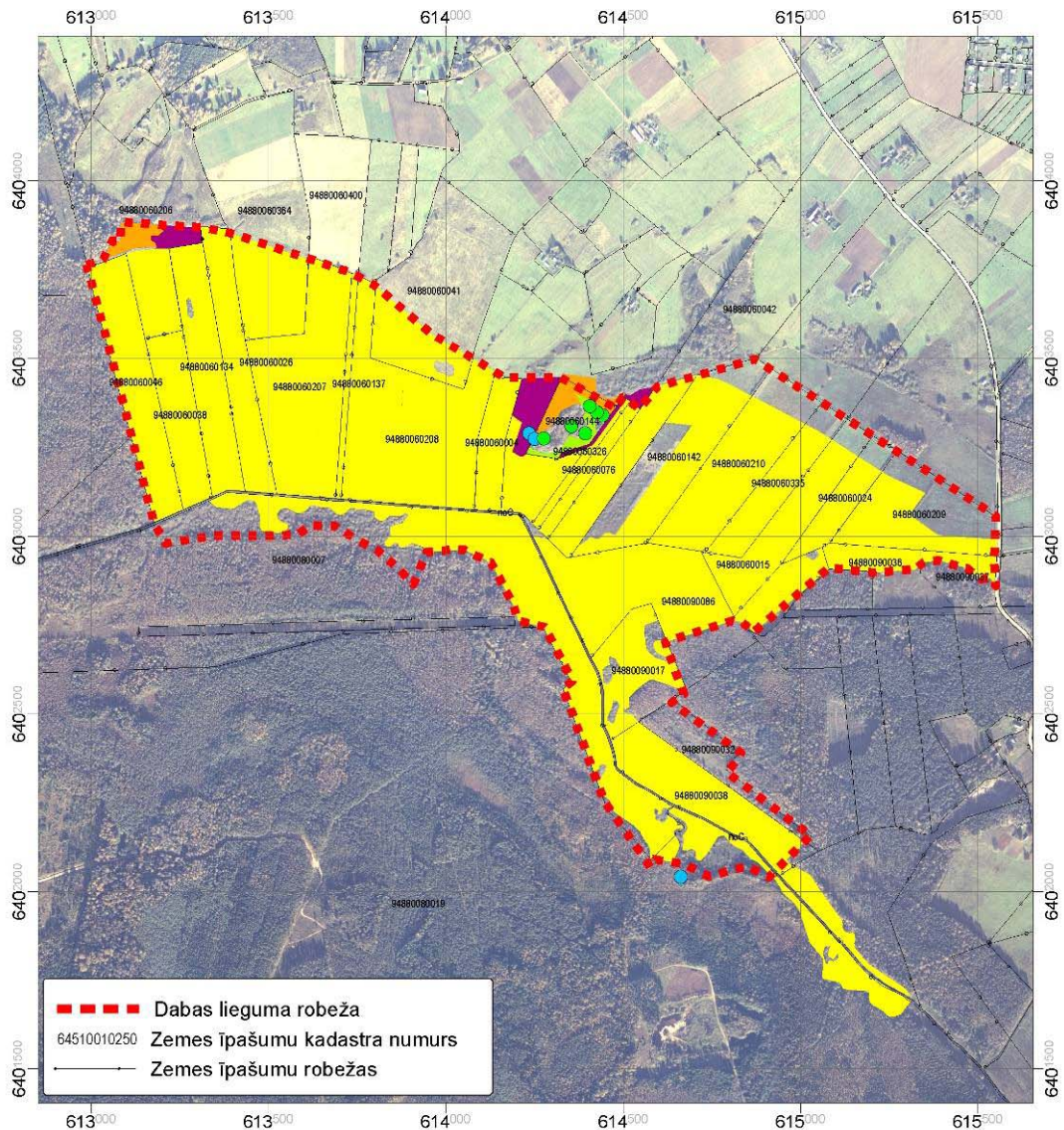

Latvijas koordinātu sistēma LKS-92.

Ortofoto, 2003. gads, LR VZD; Kadastra karte, 2005. gads, LR VZD

7. pielikums

EP Biotopu direktīvas I pielikuma biotopi un aizsargājamās augu sugas dabas liegumā "Burgas pļavas"

Mērogs 1:17 000

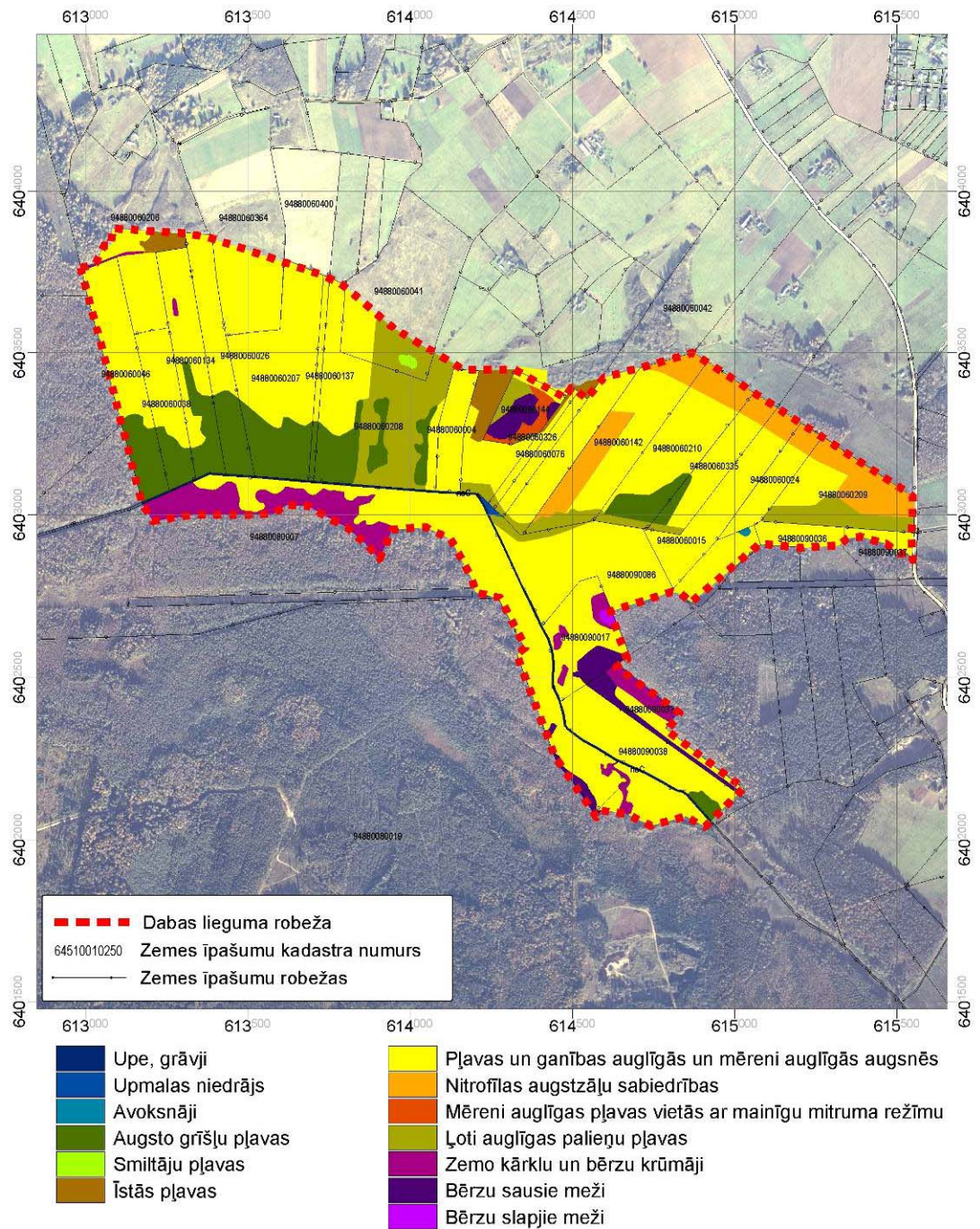
0 170 340 510 m

Latvijas koordinātu sistēma LKS-92.

Ortofoto, 2003. gads, LR VZD; Kadastra karte, 2005. gads, LR VZD

8. pielikums

Dabas liegumā "Burgas pļavas" sastopamie biotopi

Mērogs 1:17 000

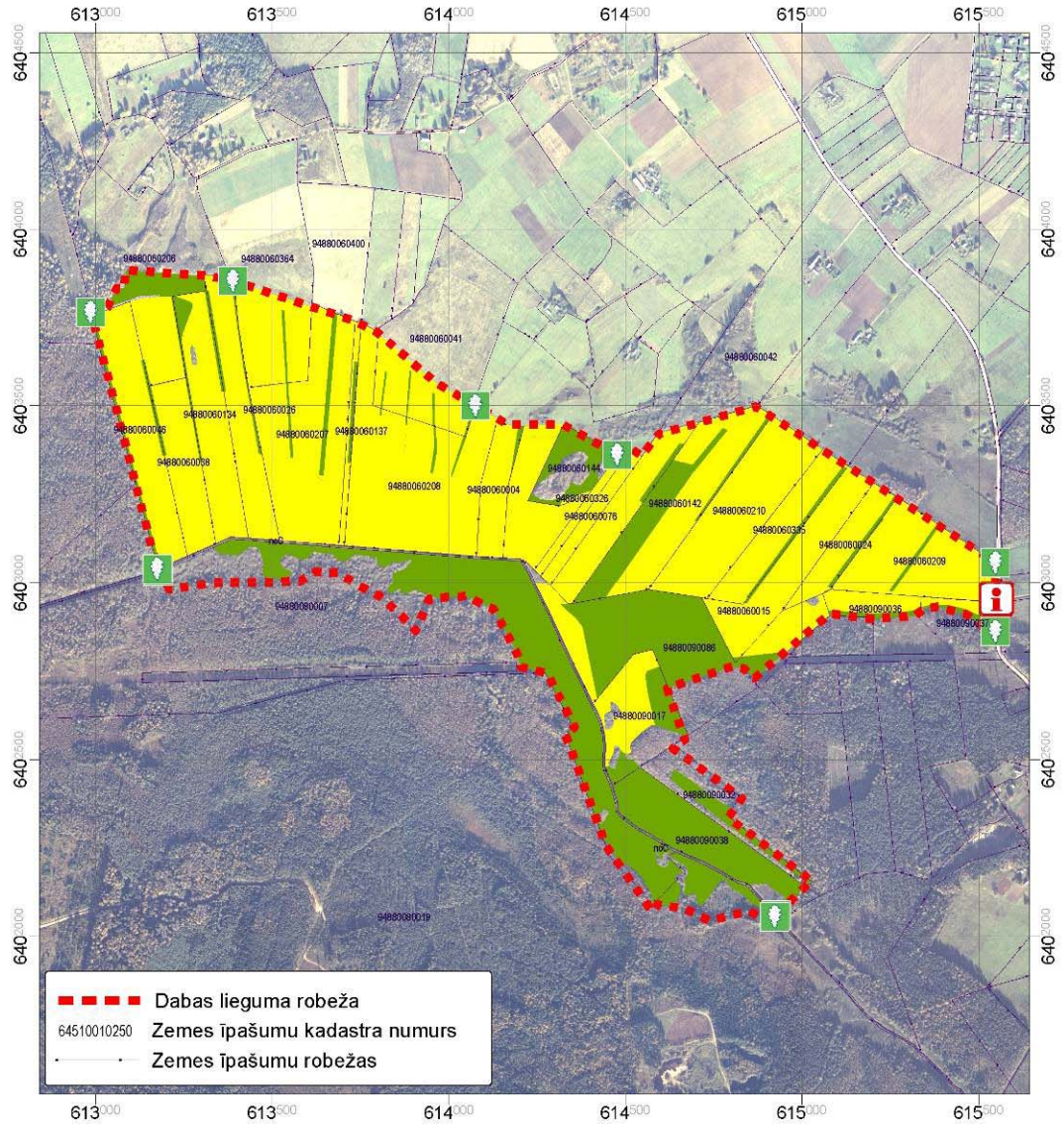

Latvijas koordinātu sistēma LKS-92.

Ortofoto, 2003. gads, LR VZD; Kadastra karte, 2005. gads, LR VZD

9. pielikums

Apsaimniekošanas pasākumi dabas liegumā "Burgas pļavas"

Pļaušana
 Krūmu ciršana, pļavas pļaušana

🌿 Lieguma robežzīme
i Informācijas stends

Mērogs 1:17 000

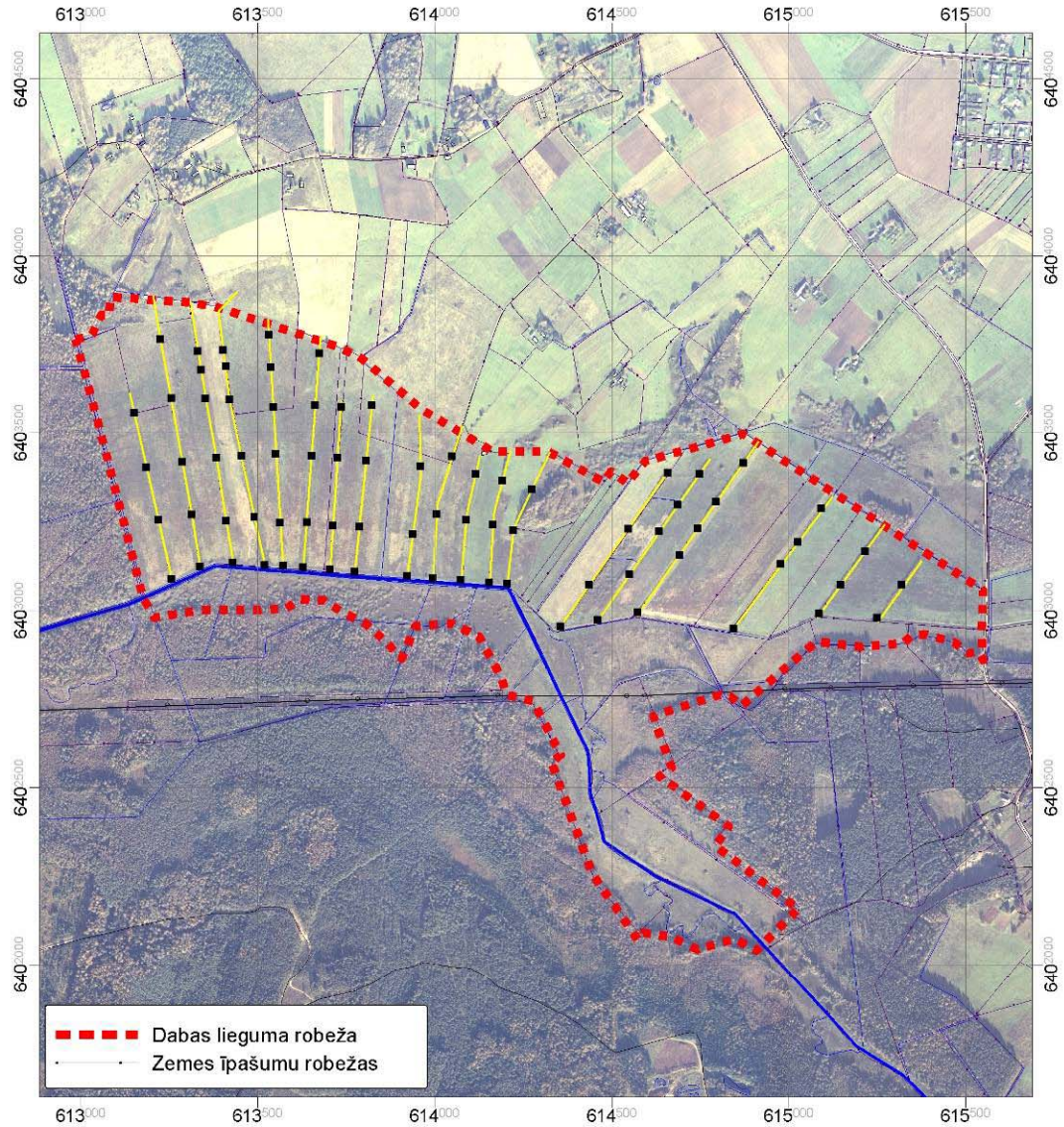
0 170 340 510 m

Latvijas koordinātu sistēma LKS-92.

Ortofoto, 2003. gads, LR VZD; Kadastra karte, 2005. gads, LR VZD

10. pielikums

Meliorācijas ietekmes
samazināšanas pasākumi dabas liegumā "Burgas pļavas"

Mērogs 1:17 000

0 170 340 510 m

Latvijas koordinātu sistēma LKS-92.

Ortofoto, 2003. gads, LR VZD; Kadastra karte, 2005. gads, LR VZD

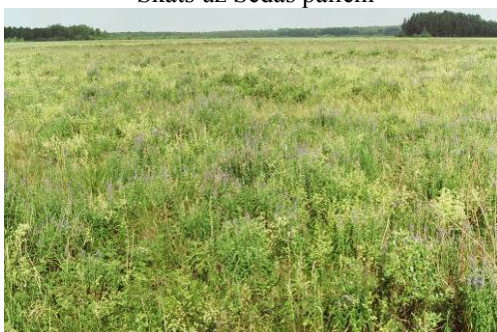
Lieguma teritorijai raksturīgākie biotopi

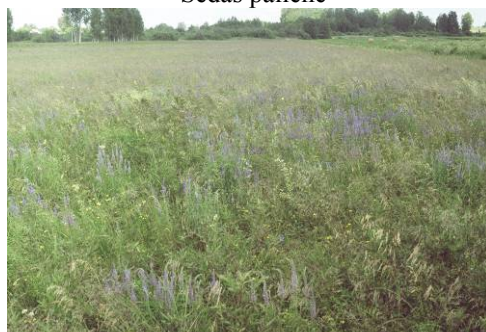
Skats uz Sedas palieni

Sedas paliene

Mitrās paliņu pļavas aizņem lielāko daļu lieguma teritorijas

Sedas palienes pļavām ļoti raksturīga augu suga ir garlapu veronika

Slapjākajās paliņu pļavās dominē slaidais grīslis

Nosusināšanas ietekmētajās paliņu pļavās dominē meža suņuburkšķis

Seda ir iztaisnota un padziļināta. Upei raksturīga salikta ūdensaugu josla, ko veido dzeltenā lēpe, parastā bultene, ežgalvītes u.c. augu sugas.

Sedas labā krasta pietekas krasti ar amfibisku veģetāciju